

De Alchemie van het Licht

Werken met de oerenergie van het leven

Vertaald uit het Engels door Teréz Stolze

Llewellyn Vaughan-Lee

The Golden Sufi Center

Eerste druk in de Verenigde Staten van Amerika in 2007
The Golden Sufi Center
P.O.Box 428, Inverness, Californië 94937 USA

Oorspronkelijke title:

Alchemy of Light. Working with the primordial energy of Life

Llewellyn Vaughan-Lee

© 2007 van The Golden Sufi Center

Nederlandse titel:

De Alchemie van het Licht. Werken met de oerenergie van het leven

© 2008 Nederlandse vertaling door Teréz Stolze

Omslag: Anat Vaughan-Lee

Zonder schriftelijke toestemming mag niets verveelvoudigd worden
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan
ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Informatie te verkrijgen bij:

Teréz Stolze

Eikendreef 82

6581 PG Malden

Email: terezstolze@hetnet.nl

Inhoudsopgave

Werken met licht	7
Het licht van de wereld	21
Bewustzijn en verandering	40
Beelden van het leven	60
De droom veranderen	77
De alchemie van de archetypische wereld	96
Werken met verschillende dimensies	118
De wateren van het leven	136
Noten	148
Bibliografie	152
Dankbetuiging	153
Informatie	154

Er bestaat geen
deeltje in de schepping
dat niet
uw licht draagt.
Gisteren vroeg ik anderen
Om een teken van u,
vandaag is er geen teken dat
Niet van
u
is

Jâmi

Licht,
Mijn licht
De met licht gevulde wereld,
Het oogstrelende licht, hartverwarmende licht!

Oh mijn liefste, het licht danst
In het centrum van mijn leven;
Het licht herinnert mij, mijn liefste, aan de liefde;
De hemel opent zich. De wind waait alle kanten op,
Gelach gaat over de wereld.

De vlinders spreiden hun vleugels uit
over een zee van licht.
Lelie en jasmijn schieten omhoog,
Op de toppen van
Golven van licht.

Het licht spat uit één in goud op elke wolk,
Mijn liefste, en verspreidt edelstenen in overvloed.

Mirthe verspreidt zich van blad tot blad, mijn liefste,
Met vreugde zonder ophouden.
De rivier van de hemel is buiten haar oevers getreden
En de stroom van opgetogenheid is overal.

Tagore

Werken met Licht

Want van U komt de bron van leven;
In Uw licht zien wij het licht.

Psalm 36:9

Toen God het intellect schiep, vroeg Hij het
“Wie ben ik?” maar het intellect zweeg stil.
Dus maakte God zijn ogen koolzwart met het licht van
De goddelijke eenheid. Daarna zei het intellect
“U bent God”.

Abû 'l-Husayn an-Nûrî¹

WAKKER WORDEN VOOR ONS EIGEN LICHT

Ons Hogere Zelf draagt een licht dat God toebehoort. Als we geboren worden nemen we een vonk van dit licht mee in onze menselijke incarnatie; het verlicht de ervaringen van onze vroege kindsheid, en laat ons een wereld zien die vol leven is, vol magie en wonderen. Maar langzaam, terwijl de volwassen wereld om ons heen trekt, wordt de vonk van ons Hogere Zelf bedekt door het stof en het puin van de wereld, van onze conditionering, onze wensen, onze zorg over succes en mislukking, onze behoefte aan wedijver, “het vervaagt in het gewone licht van de dag.”² Het kan opnieuw vluchtig verschijnen, als het licht van bewustzijn dat ons probeert te wijzen op de juiste richting, of als de vonk van intuïtie, die ongevraagd in ons bewustzijn verschijnt. Maar meestal is het verborgen, vergeten zoals het wonder van de wereld dat we als kinderen zagen. We zien de wereld niet langer door het heldere licht van wat

echt is; we zien “door een duister glas,” door het onduidelijke, verstoorde licht van het ego.

Maar er kan een moment komen dat, door de genade van God, de vonk opnieuw ontvlamt en we weer met dat licht zien. Dit is het meest kostbare moment in het leven van de ziel, wanneer we ons weer verbinden met onze goddelijke natuur; wanneer de reis naar Huis begint.

Ons opnieuw wakker worden voor dit licht kan in vele vormen komen: we kunnen een leraar zien, bezield raken door een spirituele tekst, of in een plotseling onverklaarbaar moment de waarheid ervaren van onze eeuwige natuur. Wat de uiterlijke vorm ook is, van binnen is het moment hetzelfde: het Hogere Zelf geeft ons een energie die in het hart komt, en de vonk van licht die een geschenk van God is, begint te gloeien. Het licht van het Zelf wordt wakker en brengt haar goddelijk bewustzijn in ons leven. In dit licht vangen we een glimp op van onze ware natuur en het goddelijke in het leven om ons heen. Gewoonlijk duurt de glimp maar een momentje en daarna sluiten de schaduwen ons ego, onze *mind* en de wereld weer om ons heen. Maar het is genoeg om ons af te wenden van de illusies van het leven, om ons naar de eeuwige zoektocht toe te trekken. Dit is de eerste stap op de reis naar Huis, de reis die ons kan leiden naar de volledige ontwaking voor onze goddelijke natuur, “het gezicht dat we hadden voor we geboren werden.”

De reis kan een kronkelpad lijken, met vele verkeerde wendingen en doodlopende wegen, maar dit is onderdeel van de mysterieuze wijze waarop het Zelf ons leidt. Zoals Carl Jung zegt: “De goede weg naar heelheid bestaat uit voorbestemde omwegen en verkeerde afsplitsingen.” Hoewel we het ons zelden realiseren, werken we door dit proces aan ons licht, om het helderder te laten schijnen. Dit is het licht dat ons leidt op onze weg, dat ons het pad wijst wat we moeten volgen; zonder dat zijn we verloren, en de reis slechts een opeenvolging van illusies. Wanneer het verduisterd wordt door ons ego of negatieve patronen, vallen we, raken de weg kwijt; maar dan,

door verlangen of door wanhoop, door de kreten van ons hart of de ijver van onze oefeningen, of eenvoudig door genade, kijken we er weer naar, en keert het licht weer, om ons te leiden, gloeit iedere keer helderder naarmate de herkenning van onze behoefte zich verdiept.

Terwijl de reis ons op onze weg meeneemt, trekt het licht in ons, ons tot spirituele oefeningen, die kunnen helpen met de ontwikkeling daarvan. We kunnen aangetrokken worden door muziek, omdat de aard van ons licht op muziek reageert. Of we worden op het pad aangetrokken door dienstbaarheid, omdat ons licht zich het best uitdrukt door anderen te helpen. Of we vinden dat we getrokken worden door spirituele oefeningen, door meditatie, door bewust zijn van de adem, door chanten, of door “innerlijk werk,” omdat dit de manier is waarop ons licht zich het beste kan bevrijden van het stof dat het bedekt. Vele meditatie-disciplines en andere spirituele oefeningen zijn speciaal ontworpen om het licht in ons te onthullen en helderder te maken, ons te helpen zijn hogere bewustzijn in ons leven te brengen. En het proces van het innerlijke werk, het psychologische en spirituele werk van zuivering en innerlijke transformatie, maken een innerlijke ruimte, niet volgepropt met negatieve psychologische patronen of weerstanden, waar we meer toegang tot ons licht kunnen hebben.

Door de wijsheid en praktische leiding van een pad leren we, met dit licht, onszelf zien, en de wereld om ons heen. We leren een leven zien dat de ziel voedt in plaats van ons ego, dat echt creatief is en onze ware natuur reflecteert. We leren ook om met dit licht te werken. Door de beoefening van spirituele discriminatie bijvoorbeeld leren we onderscheid te maken tussen het licht van het Zelf en het misleidende licht van het ego; we zien hoe het ego, bang om zijn macht en controle te verliezen, ons echte licht tracht te verduisteren en te bedriegen. We ontdekken hoe subtiel en gemakkelijk we door onszelf in de maling genomen worden en leren hoe we ons ware centrum kunnen terugvinden wanneer we misleid zijn.

We herkennen de aantrekking van de duisternis van onze lagere natuur; soms moeten we kiezen tussen onze duisternis en ons licht, of vechten tegen de negatieve krachten in ons, onze boosheid en angsten aangaan en transformeren. We worden de wijsheid van nederigheid geleerd en we leren van onze fouten, we leren vermijden gevangen te raken door arrogantie of valse nederigheid, die ons in de schijnbeelden van het ego houden, waar onze lagere natuur ons zo gemakkelijk kan vasthouden.

Het pad met zijn oefeningen bevrijdt ons langzaam van onze negatieve neigingen en geven ons meer en meer toegang tot licht, tot meer bewustzijn. En we werken ijverig aan onszelf door onze toewijding en innerlijk werk – als we “de spiegel van ons hart polijsten” – zodat het licht in ons groeit. En dit licht werkt op mysterieuze chemische wijze, en opent het leven op onverwachte manieren en onthult meer van zijn magie en wonderen. Als dit licht groeit trekken we ook hoger licht aan, een licht van de andere wereld, van pure geest. Dit is het mysterie van “*Licht op licht*” waarin “*licht oprijst naar licht en licht neerdaalt op licht.*”

Het licht in ons en het licht van boven werken dan samen, groeit in kracht en zuiverheid en helpt ons op onze reis. In feite *is* de reis het licht dat ons transformeert, zichzelf onthult, in ons en om ons heen. Wat we denken dat onze ontwikkeling is, is de ontwikkeling van het licht van onze ware natuur, die zichzelf in ons innerlijk en uiterlijk leven uitdrukt en ons bewustzijn uitbreidt. Er is een groot verschil tussen een bewustzijn dat met het gereflecteerde licht van het ego ziet en met het ware licht van het Zelf. Het ego bestaat in een wereld van verdraaiingen en controlepatronen die tegengesteld zijn aan het Zelf. Het licht van het Zelf brandt deze verdraaiingen weg, hoewel dit vaak een pijnlijk proces is – vrij te worden van de vele ketenen die ons binden, we moeten verliezen wat we het meest kostbaar vinden.

Door dit hele proces heen groeit het licht in ons en wordt meer en meer een deel van ons leven. Gewoonlijk gebeurt dit

zo geleidelijk dat we het nauwelijks waarnemen, hoewel we soms tijden van overgang meemaken waarin we pijnlijk of blijmoedig gewaar worden van ons uitgebreide bewustzijn, zoals wanneer we een patroon achter gelaten hebben dat ons beschermd of een bezit waaraan we gehecht waren, of wanneer we vreugdevol wakker worden voor een nieuwe onthulling van onze ware natuur, en het leven op onverwachte manieren aanwezig voelen.

En zo gaat de reis door, de eeuwige reis van de duisternis naar het licht.³ Deze reis van de ziel voert ons naar Huis, waar zij uiteindelijk onthult dat het licht in ons het Ene Licht is. Er is slechts één licht – het licht van de hemel en de aarde is het licht in ons eigen hart. Wij zijn het licht van God in de wereld. Het licht in ons hart is Zijn licht, en deze simpele waarheid van de *unio mystica* voert de reiziger uiteindelijk van de gevangenis van het ego naar de zich altijd uitbreidende dimensie van onze eigen goddelijke natuur en naar haar ware doel; naar een directe ervaring van de eenheid van het leven.

IN DIENST VAN HET LEVEN

Van oudsher, na de staat van de vereniging, komt de fase van dienstbaarheid; *unio mystica*, het besef van de goddelijke eenheid wordt gevolgd door een diepere belofte tot dienstbaarheid, een diepere betrokkenheid bij het leven. Niet langer gebonden aan het ego zijn we in staat ons completer te geven in dienst van het goddelijke. We zijn in staat een diepere vreugde en voorrecht waar te maken om in dienst te zijn van wat echt is. Daarna begint het samenwerken, het werken met het licht van de goddelijke eenheid in de wereld.

In het verleden was dit werk alleen voor hen die de hele reis hadden gemaakt, die de weg hadden afgelegd van de afscheiding naar de vereniging. Maar er zijn tijden in de wereld dat de deuren van dienstbaarheid geopend worden, en iedereen die gewekt is heeft dan toegang tot het goddelijke licht – al is het maar voor een moment – tot haar ware natuur, en wordt

geroepen om bij het werk van het geheel te helpen. We zijn nu bij zo'n moment aangekomen, een moment in ons collectief bewustzijn waar het licht van spiritueel bewustzijn nodig is om de wereld te helen en te transformeren, en al diegenen die toegang tot hun licht hebben – waar je je ook op de reis bevindt – zijn nodig voor dit werk.

In deze tijd heeft de relatie van licht op licht zich op een nieuwe manier ontwikkeld. De behoefte van het goddelijke dat ons roept in ons hart vraagt onze aandacht nu voor het licht van de wereld. De wereld sterft door het misbruik van materialisme, macht en hebzucht. Maar nu wordt er een nieuw licht wakker, midden in het hart van de wereld, in de kern van de schepping, dat het potentieel bevat voor een nieuwe onthulling van het goddelijke en een nieuwe manier van leven met betrekking tot het geheel van het leven. We zijn nu nodig – niet om slechts het goddelijke licht in onszelf te onderhouden – maar om ons licht te gebruiken voor zijn ware natuur en doel. Ons licht is de katalysator voor de toekomst. Het bewustzijn van eenheid dat tot het Zelf behoort is nodig om de wereld te wekken voor de levende eenheid die haar ware natuur is, zodat zij weer helemaal haar goddelijke doel kan vervullen.

De eerste stap op onze reis is verantwoordelijkheid nemen voor ons eigen licht en het te leren herkennen, het te waarderen en ermee te werken zodat het in ons groeit. Maar de volgende stap in spirituele verantwoordelijkheid is te beseffen dat het niet “ons licht” is, en dat het niet ons toebehoort. Het is het licht van het goddelijke in ons, en het behoort het hele leven toe. En in deze tijd moeten we het aan het leven teruggeven, het licht van ons hogere bewustzijn in dialoog brengen met het wakkerwordende licht binnen het leven, de wereld helpen de volgende stap in haar ontwikkeling te maken.

Het leven worstelt om haar eigen eenheid te realiseren. Op ecologisch gebied wacht de planeet wanhopig op de herkenning van de mens van haar onderling afhankelijke eenheid, de organische patronen die alleen als geheel het hele leven on-

dersteunen. We stappen in de arena van wereldwijd bewustzijn en toch hebben we nog geen echte verantwoordelijkheid op ons genomen voor wat dat betekent – we jagen nog steeds onze egoïstische doelen na, die de planeet niet langer kan ondersteunen. En omdat onze materialistische cultuur de heilige natuur van het leven heeft vergeten, hebben we geen collectief besef dat deze verandering in wereldwijd bewustzijn een spirituele basis nodig heeft. We kunnen geen wereldwijde beschaving bouwen op de ijdele verwachtingen van wetenschappelijke of materiële vooruitgang. Tenzij zij een basis heeft in wat echt is, kan niets zich ontwikkelen – de oude patronen zullen zich slechts opnieuw scheppen. Willen we een wereld die bedekt is met de stripwinkelpromenades van onze wereld en innerlijke wensen? Of willen we de basis leggen voor een beschaving die de heilige harmonie eert van de hele schepping, de eenheid die inherent aan het leven is en aan onze ziel”?

Dit kan een idealistische keuze lijken, naïef en simpel in het zicht van de complexiteit van onze wereld en haar schijnbaar ontelbaar onoplosbare problemen. Maar als we eenmaal de gevaren van onze huidige wereldwijde hachelijke situatie volledig inzien, realiseren we ons ook dat slechts de terugkeer naar de bron van het leven ons een toekomst geeft: de lapmiddelen die door een oppervlakkige reactie worden toegepast zijn niet langer uitvoerbaar. En de terugkeer naar de bron is een terugkeer van complexiteit naar eenvoud: naar de simpele natuur van het leven als essentie, en naar de kracht, de heling en het transformatieve potentieel dat bij deze essentie hoort. Wat we van onze eigen reis kennen – dat een tijd van echte crises ons de mogelijkheid biedt om terug te keren naar ons eigen centrum, waar we vaak een transformatie energie vinden en een oplossing voorbij onze oppervlakkige beelden – geldt ook voor de wereld. De wereldwijde crisis waar we nu voor staan is een mogelijkheid om de wereld terug te laten keren naar de essentie van het leven in haar bron. Wanneer deze essentie verspreid wordt in de “tienduizend dingen,”

raakt het gefragmenteerd en uit balans en verliest het haar oorspronkelijke kracht; slechts in de simpele essentie van het leven zullen we de heelheid en de kracht vinden die de wereld nodig heeft om voorbij haar huidige orde te gaan.

Als we terugkeren naar de essentie van het leven dat in ieder van ons is, zullen we ontdekken dat er iets nieuws geboren wordt. Wat er ontstaat is niet een herhaling van voorbije patronen, maar een nieuw paradigma, en nieuwe uitdrukking van het goddelijke – leven in haar goddelijke natuur die zich zelf weer herschept. En wij zijn een noodzakelijk onderdeel van deze herschepping; we zijn nodig om deel te nemen deze wereld opnieuw te helpen geboren worden. Zonder onze bewuste deelname zal de herschepping van de wereld niet haar mogelijkheid verwezenlijken: het licht van de wereld zal zich niet ontvouwen.

Spirituele verantwoordelijkheid nemen betekent herkennen dat we allen deel uitmaken van deze wedergeboorte: dat het leven ons licht nodig heeft om zich te ontvouwen. Zonder de bijdrage van ons licht zal het leven stil blijven staan, en zal de realisatie van haar eenheid niet volledig incarneren; het zal een onderdeel worden van ons collectieve bewustzijn. De mensheid zal de vitale stap niet zetten en haar rol als bewaarder van de planeet niet realiseren. En weer zal er een mogelijkheid verloren gegaan zijn.

Maar als we dit moment omarmen en onze verantwoordelijkheid accepteren, dan kunnen we deel zijn van wat er wedergeboren wordt, en het wonder van de herschepping ondersteunen. We kunnen de mensheid en de hele wereld helpen om een grote stap in de evolutie te zetten, en de basis leggen voor een beschaving die de eenheid binnen het hele leven en heel de mensheid eert. En we kunnen volledig deelnemen aan de wijze waarop deze beschaving geboren wordt.

MANIEREN OM MET LICHT TE WERKEN

De manier om met licht te werken in dienst van het geheel begint met de simpele erkenning dat ons licht deel is van het licht van de wereld, deel van het spirituele licht van het leven. Deze simpele bevestiging bevrijdt ons licht uit de greep van ieder op zichzelf gericht patroon en keert terug naar de eenheid van het leven. De Soefi's zeggen, "Het is de instemming die de genade aantrekt," en deze instemming – om ons licht te laten gebruiken voor het geheel – opent de deur naar een inzicht in hoe dienstbaar te zijn. In essentie komt dit inzicht vanuit een dialoog van licht op licht: het goddelijke licht van het leven spreekt tot ons licht en communiceert ermee op een manier waarop het ons licht nodig heeft om deel te nemen aan de ontvouwing van het geheel.

Dit kan een esoterisch concept lijken, buiten de sfeer van het gewone leven, maar wanneer we eenmaal ontdekt hebben dat ons licht deel is van het leven, deel van haar organische structuur, realiseren we ons hoe natuurlijk dit proces is. Ons licht is als een individuele cel, als het bewustzijn in ons lichaam dat met iedere fysieke cel communiceert. Onze conditionering dat we afgescheiden zijn van het geheel van het leven, en dat geest en materie gescheiden zijn, heeft ons deze natuurlijke communicatie met het geheel ontzegd. Wanneer we eenmaal vrij zijn van deze verkeerde interpretatie en bevestigen dat we een deel zijn van het leven, kunnen we open zijn voor een directe communicatie met het leven.

Leren ontvankelijk te zijn, luisteren naar de leiding die van binnenuit komt, is een basiselement van spirituele oefening. Deze oefening meenemen in de arena van dienstbaarheid aan het geheel, betekent luisteren naar de specifieke manier waarop het leven ons vraagt om deel te nemen. Dit verzoek kan van de buiten of van de binnenwereld komen, maar het zal tot ons spreken met de eenvoud van de essentie van het leven, en het zal in tune zijn met onze eigen natuurlijke aard. We hoeven niet anders te zijn dan we zijn; we hoeven alleen bereid te

zijn om helemaal actief en wakker te zijn voor de behoefte van het moment – niet gevangen te zijn in onze verwachtingen of beelden van spirituele dienstbaarheid. Omdat ieders individuele licht uniek is, kan de manier waarop het zal deelnemen ook uniek zijn. Het leven zal tot ons spreken in onze eigen taal, ons leiden naar het werk dat gedaan moet worden.

Er zijn veel verschillende arena's van spiritueel werk in deze tijd waarin ons specifieke licht dienstbaar kan zijn. We zouden bijvoorbeeld aangetrokken kunnen worden op het gebied van helen, van ecologie – verbonden zijn met het energielichaam van de planeet, en de middelen gekregen hebben die we nodig hebben om haar te bevrijden van de innerlijke en uiterlijke energieën die haar vervuilen. Of iemand kan aangetrokken worden door de zakenwereld en geleerd worden om te werken met de energieën van geld en handel, deze te bevrijden van de duisternis die hen verbindt met hebzucht. Sommige mensen worden gevraagd om innerlijk in de archetypische of imaginaire wereld te werken. De deelname van menselijk bewustzijn is nu nodig om de symbolen van het volgende tijdperk te laten ontstaan, om de symbolische basis van het leven voor het volgende tijdperk te scheppen – dit is sjamanenwerk voor het geheel van het leven, waarin ons licht direct met de ziel van de wereld werkt. Ons licht kan ook rechtstreeks gericht worden op het spirituele lichaam van de wereld waar het kan helpen om de machtcentra te wekken die nodig zijn voor de evolutie van de wereld. Op al deze terreinen zal het leven onze aandacht trekken waar zij nodig is, en ons licht, individueel of als groep, zal geleerd worden hoe met de wereld als levend geheel te werken.

Bepaald soort werk vraagt nu het licht van vrouwen. Er moet nu bijvoorbeeld een bepaalde kwaliteit of vibratie van energie op dit niveau gebracht worden die nodig is voor de transformatie van het leven. Dit is een speciale energie die hoort bij het heilige van de materie, en omdat vrouwen instinctief inzicht hebben in het gewijde van de materie kan dit omvangrijke overgangswerk alleen gedaan worden door

vrouwen. Vrouwen dragen de heilige substantie van het leven in hun spirituele centra en begrijpen hoe de kwaliteit van licht aan het leven gegeven moet worden; in hun vermogen om leven te geven hebben vrouwen de natuurlijke aanleg om het licht van een ziel in de fysieke wereld van de materie te brengen en zo het spirituele potentieel van materie bewust te maken. Vrouwen begrijpen ook de verbindingen tussen mensen, en in het leven; in deze tijd zijn vrouwen nodig om een zaadje van puur licht in het leven te brengen waar het nieuwe vormen kan creëren, nieuwe patronen van onderlinge verbindingen die essentieel zijn voor de heling en transformatie van het leven.

Er moeten veel nieuwe soorten verbindingen en verhoudingen gemaakt worden om de manifestatie van de inherente eenheid van het leven te ondersteunen, verbindingen die verschillende mensen, groepen, ideeën en vele andere elementen die nu gescheiden zijn, samen zullen brengen in nieuwe verhoudingspatronen. Dit werk vereist ook ons licht: het goddelijke licht in ons kan verbindingen en relatiepatronen scheppen dat ons rationele bewustzijn met zijn lineaire kader niet kan. Ons licht beweegt zich sneller en kan vele weerstanden omzeilen die de veranderingen die nodig zijn, zouden kunnen blokkeren. Volledig in het moment, niet gevangen in patronen uit het verleden, kan ons licht reageren op alle stromen op ieder moment – zowel zichtbaar als onzichtbaar – en kan onverwachte en schijnbaar wonderlijke resultaten en gebeurtenissen te voorschijn roepen.

De verbindingen moeten op alle niveaus gemaakt worden. We gaan van een individuele focus uit het verleden naar een inzicht van onderlinge verbindingen van het leven, waarin we het leven niet langer zien als een verzameling gescheiden individuen, maar als een levend, complex verbonden net waarin ieder deel ieder ander onderdeel beïnvloedt, en de nieuwe relatiepatronen moeten dat weerspiegelen. Dit werk zal gedaan worden wanneer het licht van individuen samenkomt in groepen, om een levend netwerk van licht te schep-

pen dat de volgende fase van onze evolutie zal ondersteunen. Dit moet gedaan worden op een manier die de individualiteit en de uniciteit van ieder individu respecteert; anders kunnen we ons unieke licht niet inzetten, onze unieke rol niet spelen. Maar wanneer deze individuen en groepen samenkomen vormen zij een enkelvoudig organisch lichaam van licht dat helpen kan om de spirituele ontwakings van de wereld te laten ontstaan en te onderhouden.

WIJ ZIJN DE PLEK WAAR DE TOEKOMST ONTSTAAT

Er zijn slechts een paar gebieden van spirituele dienstbaarheid, manieren waarop ons licht kan deelnemen. Ieder van ons zal de unieke manier vinden waarmee ons licht gebruikt kan worden. Met het teruggeven van ons licht aan het leven zullen we de schoonheid ontdekken en het wonder van onze inherente verbinding met het groter geheel, niet alleen op het fysieke niveau, maar binnen de spirituele dimensie van onszelf, de dimensie van het Zelf. Spirituele teksten vertellen ons dat wanneer we ons individuele Zelf realiseren, onze ware natuur, we ook het universele Zelf realiseren: de individuele *atman* is de universele *atman*. In een bepaalde fase op onze reis kunnen we, ook al is het maar voor een moment, ons individuele zelf achterlaten en in deze grotere dimensie van bewustzijn stappen. Dit bewustzijn komt gewoonlijk pas na vele jaren spirituele oefening. Maar vanwege de behoefte van de tijd, krijgen we de mogelijkheid om het *nu* te leven, ongeacht hoe ver we op onze reis gekomen zijn. Door volledig in de arena van wereldwijde spirituele dienstbaarheid te stappen, stappen we in een grotere dimensie van het geheel.

Wanneer ons licht het licht van het geheel ontmoet en ermee in wisselwerking treedt, kan er iets onverwachts gebeuren: ons licht wordt een katalysator en maakt het leven wakker voor nieuwe mogelijkheden, geeft de organische heelheid van leven nieuwe manieren om zich te ontwikkelen. De vormen die zich zullen ontwikkelen uit deze ontwaakte moge-

lijkheden, zullen geleidelijk ontwikkeld worden, wanneer de structuren van onze beschaving veranderen. Maar deze interactie van licht met licht geeft het leven de spirituele energie en het bewustzijn dat de wereld nodig heeft om deze verandering in de toekomst te scheppen. Bij deze ontmoeting van lichten wordt de eenheid van het leven actueel op een nieuwe manier, met ons, maar voert ons ook voorbij ons gevoel van wat het betekent om te leven. Deel te zijn van de informatie van een nieuw tijdperk, een nieuwe manier van zijn in het leven, met het goddelijke, is als uitgenodigd worden voor de dans van de schepping, de organische wedergeboorte van het gewijde. We zijn zo geconditioneerd te geloven dat we gescheiden zijn van het leven en dat de planeet iets anders is dan wij, dat we ons niet kunnen voorstellen wat het betekent om terug te keren naar het centrum van de cirkel waar het Echte tevoorschijn komt, waar deze vreugdevolle uitbarsting van komische energie plaats vindt.

“Licht op licht” is een ware, dynamische gebeurtenis waarin de goddelijke eenheid van het leven en ons eigen bewustzijn in wisselwerking zijn, ons in het mysterie van de schepping trek in wat het betekent om volledig te leven. Het leven is geen strijd die gestreden moet worden of een worsteling om te overleven; het kan gevechten en worstelingen met zich meebrengen, maar in wezen is het het goddelijke dat ontstaat, dat zich uitdrukt op ontelbare manieren, waarvan ieder de Schepper eert en viert. Wanneer we terugkeren naar deze spil van de schepping, verbinden we ons opnieuw met het deel in ons zelf dat onze cultuur vergeten is: onze natuurlijke manier van zijn met het goddelijke in het leven, niet alleen met een God waar we tot bidden in tijden van ellende, maar als iets zo gewoons en eenvoudig, en zo noodzakelijk als de ademhaling. Het goddelijke *leeft*. Het is geen concept, geen vaststaand idee of een icoon, maar een dynamisch levende aanwezigheid die alles wat bestaat doordringt.

Ons licht is het licht van God dat teruggegeven wordt aan het leven. Wij zijn de boodschappers van het goddelijke, de

middelen waardoor het goddelijke zich met zijn schepping wil verbinden. Wij dragen de geheimen van deze herschepping in onze spirituele centra en het is door ons licht dat zij te voorschijn zullen komen, wanneer we ons licht teruggeven aan het licht van het geheel.

Het zaad van de toekomst is in deze wisselwerking van licht met licht. Als we onze verantwoordelijkheid wat betreft ons aandeel in de herschepping van de wereld omarmen, kunnen we wakker zijn bij de geboorte, op het moment dat de wereld haar spil verschuift en er een ademhaling vanuit het onbekende, alle puin van het afgelopen tijdperk wegblaast. We kunnen de toekomst zijn die God in Zijn wereld verwelkomt.

Het licht van de wereld

O Licht van licht, Uw licht verlicht de mensen van de hemel en verlicht de mensen van de aarde.

O Licht van alle licht

Uw licht wordt geprezen door alle licht.

Gebod toegeschreven aan Mohammad

EEN LICHT OM BIJ TE ZIEN

We zien de wereld om ons heen door het licht van ons bewustzijn. Onze ogen en andere zintuigen zijn het fysieke mechanisme waardoor we de wereld ontvangen, maar het is door ons bewustzijn dat we haar kleuren en schoonheid ervaren, de rijkdom van de ervaringen die het leven ons biedt. Onze ervaring van het leven breidt zich uit naarmate ons bewustzijn zich uitbreidt: we hebben meer licht om door te zien, en onze ervaringen worden voller, rijker en dieper.

Wanneer ons bewustzijn begrensd wordt door de beperkende omvang van onze *mind* en ons ego, wordt de wereld die we ervaren gevuld met de beelden die we hebben gecreëerd. We zijn geconditioneerd te denken dat de wereld die gedefinieerd is door deze individuele en collectieve beelden de echte wereld is. Dit is de wereld die we denken te kennen, de wereld waarin we geboren zijn en waarvan de dood ons alleen kan bevrijden, de wereld waarin we zwoegen, lijden en soms een voorbijgaand geluk proeven. En terwijl spirituele teksten ons vertellen dat deze wereld een illusie is, lijkt zij voor onze zintuigen en onze *mind* heel echt; het lijkt bijna idioot om te beweren dat zij niet de werkelijkheid is die zij lijkt in het licht van ons beperkt individueel bewustzijn dat is geworteld in de *mind* en het ego.

Maar binnen het hart van ieder mens ligt een ander licht verborgen dat een wereld onthult voorbij de wereld die je door het ego-bewustzijn ervaart. Dit is het licht van het Zelf, dat een direct kennen van God is. Het is het licht dat ons terug naar God trekt, dat ons roept naar de zoektocht van de Waarheid, en de werkelijke natuur van het leven onthult. Dan spreekt het leven en de ziel tot ons en vertelt ons over de reis van de ziel, de reis terug naar de Bron. Wanneer dit licht in het hart ontwaakt is, beginnen we een heel andere wereld te ervaren.

De verandering van een wereld gezien door slechts het licht van het ego naar een wereld gezien door het licht van het Zelf kan een subtiele of een dramatische ontwaking zijn. We kunnen geleidelijk aan iets anders gaan voelen in onszelf en in onze wereld, een kwaliteit van vrede, liefde, licht of puur zijn. Of we kunnen een aan diggelen gevallen *mind*, een zich uitbreidend bewustzijn doormaken, waarin het ego opzij geduwd wordt door de kracht van het Echte, of, zoals in een Zenervaring van *satori*, (verlichting), de onthulde wereld ervaren, *zoals zij is*, niet overgebracht door welke gedachte of concept dan ook. Voor ieder van ons is dit moment waarin het licht van het Zelf in de wereld komt, uniek, maar het is een ontwaking voor onze ware natuur en de echte natuur van het leven. De wereld, onthuld door dit licht is de wereld die we al kennen, en toch is zij compleet nieuw.

HET LICHT IN DE WERELD

In het hart van de wereld bestaat er ook een licht dat God toebehoort. Dit licht draagt het geheim van Zijn intentie, van Zijn verborgen doel. Waar het licht binnenin het hart een direct kennen van God is die ons roept op de zoektocht naar de Waarheid, is het licht in de wereld een direct kennen van het goddelijke doel van Zijn manifestatie, van Zijn onthulling van Zichzelf in Zijn wereld. Het licht in het centrum van de wereld is er altijd, maar verborgen, wachtend op ontwaken, net

zoals ons eigen licht verborgen ligt in ons hart totdat het gewekt wordt. En net zoals er een moment van genade is in ons individuele leven wanneer het licht van het Zelf ontwaakt in ons, komt er ook een moment in de kosmische tijd dat het licht van de wereld ontwaakt. Op onze individuele reis gebeurt dit ontwaken vaak in een tijd van vertwijfeling: onze ziel, verlaten in een wereld zonder betekenis roept het uit, en ons goddelijke licht reageert, onthult ons onze goddelijke natuur die we vergeten waren, en brengt betekenis, kleur en leven terug naar onze wereld. Zo ontwaakt het licht binnenin de wereld ook, in de reactie op de kreet van de mensheid in haar radeloosheid.

De wereld van vandaag kent de betekenis van eenzaamheid; wat heilig is, wordt ontheiligd en ontkend. Iets in de wereld en in het hart van hen die van de wereld en de Schepper houden heeft het uitgeroepen en het licht in de wereld heeft gereageerd. Zij die herkennen wat er werkelijk in de wereld gebeurt, die haar lijden en verdriet hebben ervaren, hebben het goddelijke herinnert aan een oude belofte om de spirit van de wereld niet te laten sterven, deze ontheiliging niet zo totaal te laten worden dat er niets nieuws meer geboren kan worden. Dit is een echt gevaar: er komt een moment dat de cirkel van zelfvernietiging en vergetelheid de energieën begint te vervuilen die het leven kunnen herscheppen in die mate dat het heilige niet meer opnieuw geboren kan worden. We hebben dat moment nu bereikt in de levenscyclus van onze planeet. Onze ecologische verwoesting en – veel belangrijker – onze collectieve ontheiliging van alles dat heilig is, vervuilen de spirituele energie van het leven zelf. Door ons egocentrisme vergiften we het spirituele levensbloed van de planeet zodanig dat de situatie bijna onomkeerbaar is geworden.

Wanneer de collectieve vergetelheid van de mensheid een bepaald punt bereikt heeft, dan valt de mensheid terug in een vroeger stadium van haar ontwikkeling. We zien indicaties van deze onomkeerbaarheid al in onze collectieve hebzucht naar materiële bezittingen die geen spiritueel doel hebben –

die ons niet werkelijk voeden. We keren terug naar een stammen zelfbehoud, en ons overlevingsinstinct heeft geen betrekking op enige werkelijke behoefte zelf, maar berust op onze bezittingen, onze verzamelingen en bescherming die onze doelen zijn geworden. Een fundamenteel spiritueel doel voor het leven wordt begraven onder dit puin. Het zal spoedig verloren zijn gegaan in ons collectieve bewustzijn, en de mensheid zal teruggevallen zijn tot een minder spiritueel ontwikkelde fase. De tekenen hiervan zijn overal om ons heen, met name in het Westen, maar zij worden overschaduwd door de glitter van onze bezittingen, door het speelgoed van onze technologische ontwikkeling. Maar wat is het doel van al deze uiterlijke ontwikkeling als de muziek van de ziel verloren gaat, als het spirituele doel van het leven vergeten wordt? 'Maar wat baat het de mens de gehele wereld te winnen en aan zijn ziel schade te lijden?'¹

WERKEN MET HET LICHT VAN HET GEHEEL

De ontwaking van het licht van de wereld is een mogelijkheid voor ons om deze cyclus van vergetelheid om te keren en ons eraan te herinneren waarom we hier zijn. Door dit licht kunnen we de wereld en de hele mensheid verlossen, omdat dit licht van de wereld het licht is van heel het leven, de hele planeet, de hele mensheid. Wanneer het licht van de wereld in ons ontwaakt kunnen we goedmaken wat onheiligh is en de hele mensheid in staat stellen om de volgende stap te zetten in haar evolutie. Zonder dit licht kunnen we niet zien waarheen we gaan of welk werk er gedaan moet worden. Ook kunnen we niet wakker zijn voor de wereld die echt om ons heen is, de wereld van Zijn goddelijke doel. We blijven gevangen in onze zelfvernietigende droom van materiële vooruitgang.

De ziel van hen die zich God herinneren heeft het uitgeroepen en het licht van de wereld heeft geantwoord. We hebben de eerste stap gezet. Het collectief mag dan nog gevangen zijn in haar verslaving aan consumeren, maar er is een groeiend

netwerk van individuen en groepen die werken voor de evolutie van het geheel. Zij hebben de afgrond voor zich gezien en de verantwoordelijkheid voor de planeet herkend. Zij hebben ook een glimp opgevangen van de mogelijkheden binnen onze huidige situatie. Hun werk is om het licht van het geheel naar ons dagelijks leven te brengen zodat het het leven kan transformeren. Slechts het licht van de wereld, dat het licht van het geheel is, kan de wereld transformeren, zoals slechts het licht van het Zelf een individu kan transformeren. Op onze individuele reis weten we dat er zonder dit licht geen echt blijvende transformatie kan zijn. We moeten nu nog volledig beseffen dat dit ook waar is voor de hele wereld.

In de transformatie van een individu is één van de eerste stappen om een lichaam van licht te creëren, dat als een baarmoeder is voor de spirituele wedergeboorte. Door onze oefeningen en toewijdingen, onze gebeden, meditatie en verlangen, creëren we dit lichaam van licht met onze eigen levensenergie, en daarvoor is van oudsher een periode van inkeer, of “broeden,” noodzakelijk, – energie die normaal naar buiten, het leven in stroomt, circuleert binnenin. Deze container moet sterk genoeg zijn om iedere negatieve kracht van het ego of de psyche te weerstaan die zou kunnen interfereren in onze spirituele ontwaking. Het lichaam van licht is de container voor het individuele licht dat gegeven wordt, dat de vonk is die het goddelijke kind in ons creëert.

Op diezelfde manier zijn individuen en groepen begonnen een container te creëren voor het werken met het goddelijke licht van de wereld, en hebben een container van het licht gecreëerd van hun eigen aspiraties en dienstbaarheid. Deze container is gemaakt van de verbindingen tussen hen; de container *is* het netwerk die hen met elkaar verbindt. Dit is niet alleen maar een passieve container voor wat gegeven gaat worden – deze misvatting van de aard van een container beperkt het werk dat gedaan kan worden. Het netwerk van licht is zelf een deel van de energie van de transformatie.

De verbindingen die gemaakt worden zijn nu een noodzakelijk onderdeel van het proces, en dit is pas de eerste stap. De volgende stap zal zijn het bezielen van deze container, dit levende netwerk, met het licht van het geheel, en dan kijken hoe het reageert: zien of het samenhoudt, of het de krachten kan containen van een spirituele ontwaking, en of het de negatieve krachten van het collectief kan weerstaan.

In de transformatie van een individu is dit vaak een cruciale fase. Heeft het werk van voorbereiding – van innerlijke werk – een container gecreëerd voor spiritueel bewustzijn? Als bepaalde aspecten van het innerlijke werk niet grondig gedaan zijn kan het individu hoogmoedig worden of psychologisch of fysiek uit evenwicht raken, door de toevloed van goddelijke energie. Dit moment in de transformatie van een individu laat vele gevaren zien. Met het licht van de wereld zijn er ook gevaren. Een individu die deelneemt aan dit werk kan bijvoorbeeld niet volledig erkennen dat dit licht voor het geheel is en zou het licht van de wereld kunnen nemen voor zijn eigen werk. Individuen of groepen zouden het licht kunnen proberen te gebruiken voor eigen doeleinden, zelfs met goede intenties, en niet herkennen, of het veel grotere proces niet respecteren, waarvan ze deel uitmaken. Omdat de vibratie van dit licht bedoeld is voor zijn specifieke doel, als onderdeel van het organisch geheel van het leven. Als het misbruikt wordt kan het spiritueel destructief worden. Deze energie *is* het geheel van het leven, zichzelf herscheppend vanuit het hoogste niveau. Het kan niet heilzaam gebruikt worden voor een ander doel.

ECHT COOPERATIEF WERK

Maar hoewel het licht van de wereld het geheel van de schepping toebehoort, heeft het ook een directe relatie met het individu. Dit is onderdeel van het mysterie van het individu als microkosmos. Toen Christus zei, “Je bent het licht van de wereld,”² erkende hij deze dimensie in ieder individueel

mens. Ons goddelijke licht is het licht van de wereld, en ons individuele licht heeft een directe verbinding met het licht van het geheel. Deze verbinding van licht tot licht hoort bij de manier waarop eenheid werkt binnen het individu en binnen de wereld. Het licht binnen het individu en het licht binnen de wereld zijn één licht, het licht dat naar ons roept, roept ook naar zichzelf, en wekt zichzelf, reageert op zichzelf.

Op onze eigen mystieke reis ervaren we dit mysterie van licht dat roept naar licht:

Licht rijst op naar licht en licht daalt neer op licht, *“en het is licht op licht”*....Iedere keer dat er *een licht vanuit je oprijst, daalt er een licht op je neer*, en iedere keer dat een vlam vanuit je opstijgt daalt er een overeenkomstige vlam op je neer.³

Het licht van onze aspiratie trekt het licht van Zijn liefde naar beneden. Door deze verbinding wordt ons licht gevoed en groeit totdat

de substantie van licht ... één Geheel wordt met betrekking tot dat wat van dezelfde aard in de Hemel is: dan is het de substantie van het licht in de Hemel dat naar jou verlangt en aangetrokken wordt door jouw licht, en het daalt op je neer. Dit is het geheim van de mystieke benadering.⁴

Wanneer ons licht op die manier gegroeid is, ervaart het zijn essentiële natuur: dat het werkelijk één licht is dat zichzelf gaat ontmoeten, zoals in het esoterische mysterie van “Hij houdt van hen en zij houden van Hem” – minnaar en Geliefde zijn één. Dan verandert de reis en is niet langer gedreven door prestatie, maar wordt gedragen door genade.⁵

Op de reis van spiritueel opgaan, maakt de verbinding tussen het licht van onze aspiratie, het licht dat oprijst en het hogere licht dat neerdaalt, de reis mogelijk. We roepen naar onze Geliefde en Hij komt om ons te ontmoeten. In het drama van de wereld roept het licht van onze toewijding en dienstbaarheid het licht binnen de schepping. Eerst herinnert het dit

goddelijke licht aan zijn belofte om de wereld te redden. Daarna moet het dit licht in de wereld verwelkomen, in een wereld die bedekt is met het vergeten van haar goddelijke doel; zoals wij het licht moeten verwelkomen van ons eigen Zelf in onze individuele wereld dat zo lang verhuld is geweest in het vergeten van onze ware natuur. Het werk van dit moment is Zijn licht weer in de wereld welkom heten. En dit is niet het transcendente licht van de innerlijke mystieke reis, maar het licht dat verborgen is in de kern van de schepping. Het is het licht dat nodig is voor de transformatie van onze wereld.

Omdat het in essentie hetzelfde de licht is, kan er een directe communicatie zijn tussen het licht in het individu en het licht van de wereld, een communicatie gebaseerd op eenheid, niet op dualiteit. We zijn gewend aan communicatie gebaseerd op dualiteit, die vaak resulteert in onbegrip, omdat dualiteit een paradigma is van afscheiding en verschil. Een verbinding gebaseerd op eenheid is direct en dynamisch: het functioneert totaal, op een ander paradigma, dat gebaseerd is op een inzicht in de fundamentele eenheid van alle dingen en de natuurlijke samenwerking die daarvan uit gaat.

Het licht van de wereld weet dat we één zijn, en werkt binnen deze context. Door de essentiële vereniging van het leven heeft het direct toegang tot de onderlinge verbindingen van het leven, die een uitdrukking zijn van die vereniging. Het licht *is* die vereniging: zoals het licht van onze ziel aanwezig is in ieder cel van de psyche, zo is het licht van de wereld aanwezig in iedere cel van de schepping, in iedere gedachte en iedere droom. Het is aanwezig in iedere atoom en in alle verbindingen tussen de atomen. Het is een levend netwerk van licht dat heel het leven onderhoudt.

Wanneer we in verbinding staan met dit licht in het leven, staan we direct in verbinding met het geheel van het leven. Dit is deel van de kracht van de verbinding van licht met licht. Wanneer ons individuele licht in verbinding staat met het licht van de wereld, dat alles in het leven doordringt, hebben we

direct toegang tot alle onderlinge verbindingen van het leven, en tot alle archetypische structuren die het leven vormen, die de rivierbeddingen zijn waardoor de wateren van het leven stromen. We plaatsen ons middenin het centrum van het leven, een centrum dat overal is. In de verbinding van licht met licht wordt niets uitgesloten, omdat het een verbinding is die tot de eenheid behoort, tot onze essentiële vereniging en de vereniging van het leven. Deze verbinding is geen idee, maar een levende werkelijkheid die de potentie heeft om verandering te brengen.

Door deze uitwisseling kunnen we een echte creatieve verbinding met het leven hebben. Wij zelf kunnen het mysterie van “het weven van een mand met één hand” leven dat Rumi prijst in zijn verhaal van een Soefishaikh die één van zijn handen is afgehakt. Een bezoeker die zijn hut binnenkomt zonder te kloppen ziet de shaikh met één hand een mand van palmladeren weven. “Je hebt twee handen nodig om te weven!” roept de bezoeker uit. Maar omdat de shaikh geen angst kent om aan stukken gesneden te worden, of voor de dood, heeft hij toegang tot de goddelijke hand die hem helpt. Zoals hij zijn verbaasde bezoeker uitlegt:

Wanneer deze angstige, zelfbeschermende
Verbeeldingen weggaan, begint het werkelijke
Bereidwillige werk.⁶

Wanneer we uit het zelfbeschermende beeld stappen van ons afgescheiden zelf, kunnen we direct deelnemen aan het werk van het geheel, het mysterie van samenwerken met de krachten van de schepping en met het licht van de wereld.

We zijn ons nog niet bewust van de diepe betekenis van deze verbinding van ons individuele zelf met het geheel. De twee lichten hebben elkaar nodig voor het werk dat gedaan moet worden in de wereld, net zoals het licht van boven het licht van beneden nodig heeft voor de spirituele transformatie van het individu. Deze verbinding van licht met licht, het licht van ons individuele bewustzijn met het licht van het geheel,

staat centraal in het mysterie van de mens, dat Zijn geheim is: “De mens is Mijn geheim en Ik ben zijn geheim.”⁷ Het licht van de mens *is* de spirituele essentie van God in de wereld. Maar alleen wanneer we dat herkennen, wanneer we erkennen dat ons licht God toebehoort, kan het voor zijn werkelijke potentie ontwakken, zijn kracht voor transformatie. Dit licht kan onszelf en onze wereld transformeren, maar alleen wanneer we bereidwillig samenwerken met het licht dat voorbij ons individuele bewustzijn ligt. Op de innerlijke reis is dit het licht van boven; voor het werk in de wereld is het het licht in het hart van de schepping. Zonder dit “externe” licht blijven we gevangen in de beperkingen van ons eigen zelf, en kan er niets nieuws geboren worden. Transformatie is altijd een samenwerkende onderneming.

COMMUNICEREN MET HET LICHT VAN HET GEHEEL

Wat is de natuur van deze verbinding van licht met licht, van ons bewustzijn met het licht van de wereld? Hoe vindt deze samenwerking plaats? Voor de mysticus is het altijd een verbinding van liefde. De liefde is de basis van ons bestaan, van onze verbinding met het leven en met God. Zonder liefde kan er geen verbinding plaats vinden en kan er niets geboren worden. Liefde verbindt ons rechtstreeks met het licht van de wereld, dat tot het hart spreekt.

In het begin ervaren we deze verbinding als een eenvoudig besef van het licht van de wereld, een eenvoudige verbinding van licht met licht. Maar wanneer we het eenmaal als de vereniging van liefde herkennen, die het is, opent het zich in een bewuster besef van onze plaats binnen het leven, en ook hoe we een bijdrage kunnen leveren aan het geheel. Ieder van ons heeft een unieke rol te vervullen, een unieke bijdrage die ons individuele licht kan leveren, en we moeten, ieder voor zich, de stap zetten om te leren hoe we ons licht van de wereld kunnen leven in verbinding met het geheel.

Deze communicatie is wonderbaarlijk simpel: het licht van de wereld *is* het geheel, en dus omvat het in zich de speciale manier dat ons licht kan deelnemen in deze ontvouwing; het weet wat het moet doen. Het spreekt tot ons licht als licht tot licht, binnen een verbinding van eenheid, waar geen gevaar bestaat voor onbegrip. Het laat ons het licht zien van zijn plaats in de schepping. Het licht van ieder individu trilt op een unieke frequentie en laat ons zien hoe deze frequentie kan functioneren in relatie tot het geheel.

Maar ons licht is geen gefixeerde of statische entiteit. Het leven leeft; het is in voortdurende beweging. Niets is statisch. De ontvouwing van het geheel is een voortdurende verandering, een dynamische proces. Terwijl het bepaalde inherente wetten kan volgen – bijvoorbeeld de wet van de minste weerstand, volgens welke het leven zoals water vanuit de bron stroomt - voor zijn voortbestaan en zijn evolutie, hangt de organische natuur van het leven af van verandering, en wij zijn onderdeel van deze verandering.

Om volledig deel te nemen, moet ons licht zich soms aanpassen, en veranderen om de veranderingen binnen het geheel te weerspiegelen. Omdat het licht van het geheel ons licht omvat, is de kennis van de adaptaties die we moeten maken, samen met hulp om dat te doen, ook een onderdeel van de communicatie van licht tot licht.

Wanneer we ons licht geven aan het licht van de wereld, geven we haar het licht van individueel bewustzijn; we staan individueel bewustzijn toe om opgenomen te worden in het licht van het geheel, en we helpen in dit proces van dynamische verandering. Individueel bewustzijn speelt een vitale rol als katalysator in de evolutie van het geheel. De komst van menselijk bewustzijn op onze planeet heeft de evolutie van het leven versneld, bevrijdde het van de wetten van de natuur, die heel langzaam, duizenden jaren, veranderen. Door ons menselijk bewustzijn kunnen nieuwe vormen, beelden en ideeën ontstaan; door ons kan de intelligentie van de wereld creatiever zijn. Door ons licht kan het licht van het geheel

sneller evolueren en doelbewuster. In de communicatie van ons individuele licht en het licht van de wereld, worden beide lichten versneld, in beide betekenissen van het woord.

Maar we hebben deze directe verbinding tussen ons individuele licht en het licht van het leven verloren. Het afgelopen tijdperk dat zich alleen maar op het individualisme focuste, heeft een beeld van bewustzijn aangemoedigd van afscheiding van het geheel, een middel om onze dominantie anderen en de natuur op te leggen. We zijn bijna vergeten dat in oudere culturen de mensen bewustzijn heel anders bekeken, in een context van de eenheid en de onderlinge verbondenheid van het geheel van de schepping. Dit stond hen toe bijvoorbeeld, om hun bewustzijn te gebruiken om met de natuur te communiceren op een manier die we ons nauwelijks meer kunnen voorstellen. Robert Wolff die ingewijd werd door de Sng'oi in Maleisië, beschrijft zijn ervaring met zijn "vroegere" vorm van bewustzijn:

Eens terwijl ik een steil en zeer nauw pad liep..... had ik een bijna onmogelijke voorhoofdsholte ontsteking. Iedere stap dreunde door mijn hoofd. Terwijl ik mij het steile pad opsleepte en omhoog keek, zag ik een plant die ik niet kende, ongeveer 6 meter boven mij, op de helling van een klif. Toen ik naar de plant keek wist ik hoe zij aan zou voelen (harig, maar niet stekelig), hoe zij zou ruiken (geurig) en ik wist dat als ik maar één blad zou kunnen krijgen, haar zou verpulveren en dat in mijn neus zou stoppen, het mijn sinussen schoon zou maken. Een vriend ging naar boven met een lange stok en speelde het klaar om een blad van de plant af te halen. Het voelde alsof ik wist dat het zou lukken en het rook zoals ik wist dat het zou ruiken, ik deed het in mijn neus. Het maakte mijn sinussen schoon zoals ik wist dat het zou doen.⁸

Dit weten, dat vanuit de eenheid en de onderlinge verbondenheid van de hele schepping stroomt, was voor Wolff een ervaring van ontwaken; het was alsof, zoals hij het beschrijft, "er een licht diep in mij was ontstoken."

Als we een wederkerige, onderhoudende verbinding willen terugkrijgen met het leven en de geschapen wereld, moeten

wij ons ook met dit natuurlijke weten opnieuw verbinden, gebaseerd op eenheid. Dan kan de wereld met ons delen, niet alleen de genezende kracht van planten, maar de wijsheid die we nodig hebben voor de toekomst. Zij heeft een latente kennis over hoe ze haar vervuiling en ecologisch onevenwichtigheid kan genezen. De aarde heeft vele andere geheimen die erop wachten onthuld te worden, bijvoorbeeld hoe ons bewustzijn kan werken in de ontwikkeling en de verandering van de archetypische patronen van het leven. Maar het heeft onze bewuste samenwerking nodig om met ons te communiceren. De aarde verstaat de cruciale rol die het bewustzijn van het individu moet spelen in haar evolutie. Zij heeft ons nodig om samen te werken, met de energie die komt vanuit haar kern, met het licht dat gewekt wordt.

HET LICHT VERWELKOMEN

Omdat het licht nu begint wakker te worden is onze eerst taak om het in de wereld te verwelkomen. We kennen in ons eigen innerlijke proces het verschil tussen een innerlijke energie die verwelkomd wordt in ons leven en die afgewezen wordt. Afgewezen energie komt naar binnen door de schaduw, vaak heftig en destructief doorbrekend, ons bewuste leven binnen. Energie die geaccepteerd wordt, kan creatief geïntegreerd worden en geeft ons nieuw leven. Het regenererende potentieel ervan kan met een minimum aan weerstand stromen, zodat het leven zich weer opnieuw kan creëren.

Om haar te verwelkomen zonder weerstand op te roepen, moeten we herkennen dat de energie van dit ontwaakte licht, de energie van het leven zelf is, en een andere vibratie heeft dan die van de patronen van onze huidige bestaan en bewustzijnsstructuren. Zij behoort tot de eenheid van het leven en niet tot de patronen van afscheiding, en zij beweegt zich sneller dan onze huidige gedachtevormen. Zij is op een nieuwe manier levendig. Zij volgt niet de geaccepteerde regels waardoor we ons oppervlakkige leven hebben gedefinieerd. En zij

heeft ook een duisternis en een dichtheid, omdat zij de instinctieve energie draagt van het leven zelf. Zij is niet in tweeën gespleten, in licht en duisternis, goed en kwaad. Zij *is*. Deze energie *is* het leven dat wakker is. We moeten wakker zijn om iets te verwelkomen dat zo ongewoon en nieuw is.

Dit is een taak voor ieder van ons, individueel. Collectief bewustzijn kan niet direct dat wat nieuw is verwelkomen, omdat het collectieve van nature volgt wat al gedefinieerd is. Individueel bewustzijn hoeft niet ingeperkt te worden. De aard ervan is vrijer en buigzamer; het kan sneller veranderen. Dit geldt met name voor bewustzijn dat getraind is door spirituele oefeningen om niet te determineren, niet gehecht te zijn, maar de overgangsnatuur te erkennen van alle verschijnselen. Dit staat een individueel bewustzijn toe om aanwezig te zijn met dat wat nieuw is, wat ontstaat.

Wanneer het echt verwelkomd wordt – wanneer we deze levensenergie samenbrengen met ons individueel bewustzijn – kan de ongedefinieerde energie van het leven in vormen stromen die heel nuttig zijn, in beelden die het gehele leven ondersteunen, inclusief het fysieke leven en dat van de ziel. Het is van essentieel belang in de volgende fase van onze evolutie dat de vormen waarin het leven stroomt – de beelden van het leven – zowel ons fysieke bestaan van nut is, als ook de ziel voedt. De innerlijke en uiterlijke werelden moeten bij elkaar komen op een manier die wederkerigheid ondersteunt. De insluiting van de ziel hoeft niet ten nadele van het lichaam te werken, zoals het afgelopen tijdperk leek in te houden. We hoeven niet terug te gaan naar een tijdperk van fysieke ontbering, van honger en ziekte: het leven kan zijn zoals Yeats zag, een “bloei of dans waar het lichaam niet wordt verguisd voor het plezier van de ziel.”⁹ Er is een inherente harmonie in het leven dat de twee in evenwicht kan brengen zodat zij ieder de ander ondersteunt en onderhoudt. Dit is een centraal kenmerk van de nieuw wakkerwordende energie van het leven dat wacht op ons welkom.

Ons individuele bewustzijn is nodig in de schepping van deze nieuwe beelden die het geheel van het leven ondersteunen. Nieuwe beelden van het leven worden geboren in ons bewustzijn door de interactie van de energie die ontwaakt in de wereld, en in ons individuele bewustzijn. Zo is het altijd aan het begin van een nieuw tijdperk. De ongedifferentieerde energie vanuit de kern van het leven heeft ons individuele bewustzijn nodig om de nieuwe levensvormen te creëren, een nieuwe manier van zijn.

Zij die afgestemd zijn op wat er echt gebeurt, kunnen direct deelnemen aan deze wedergeboorte. Op onze individuele reis leren we de nieuwe energie die van binnenuit komt te verwelkomen, en te helpen om ons leven op creatieve wijze te herdefiniëren. Dit betekent vaak oude patronen van oud gedrag, oude zelfbeelden opgeven. Het kan betekenen een baan of een relatie veranderen die onze groei blokkeren in plaats van ons toe te staan om gevoed te worden. Wanneer we deze nieuwe levensenergie van het geheel verwelkomen, moeten we ons op grote schaal voorbereiden op veranderingen: in deze tijd van wereldwijde overgang zullen vele collectieve patronen achtergelaten of getransformeerd moeten worden. Maar in overeenstemming met de natuur van de energie die komt, zullen we toe moeten staan dat deze verandering vanuit een organische verbinding met het leven komt, vanuit een wisselwerking tussen binnen en buiten. Deze veranderingen kunnen niet opgelegd of geforceerd worden. Er is veel schade aangericht in de afgelopen eeuwen door het opleggen van geloof of gedragspatronen.

Het leven moet zich opnieuw scheppen door ons. Dit is onderdeel van onze verantwoordelijkheid als bewaarders van de planeet. Maar om met ons te werken, heeft het leven ons individuele bewustzijn nodig dat al de stap gemaakt heeft van afscheiding naar eenheid – het vereist een bewustzijn dat weet dat het deel uitmaakt van het geheel, en zich niet isoleert of zichzelf beschermt in het zicht van veranderingen. Het intrekende gebeuren van zelfbescherming verdraait gemakkelijk

wat nieuw is in beelden die het behoud ervan bedreigen; het staat de nieuwe energie niet toe om te stromen. Wanneer we erkennen dat we onderdeel van het leven zijn, dat onze vonk van bewustzijn deel uitmaakt van het bewustzijn van het geheel van het leven, dan kunnen we, waar het leven gaat ontstaan, aanwezig zijn op een nieuwe manier. Het licht van de wereld kan rechtstreeks communiceren met ons individueel bewustzijn en samen kunnen zij leven scheppen.

PATRONEN VAN WEERSTAND

Wat is het dat ons weerhoudt van deze simpele wetenschap dat we tot het geheel van het leven behoren? Is het te bedreigend voor ons geloof in onze eigen individualiteit te weten dat we rechtstreeks kunnen deelnemen aan de schepping van het leven? Willen we liever doorgaan met anderen de schuld te geven, corporaties of regeringen, is voor onze huidige situatie dergelijke werkelijke democratie te veel gevraagd? Of is het onze simpele angst achter te moeten laten wat we kennen, dat maakt dat we verkiezen om in onze negatieve dynamiek te blijven, in onze zelfdestructieve patronen, alleen maar omdat ze bekend zijn? We beperken onszelf om vele redenen, en rechtvaardigen onszelf met excuses of intenties voor veranderingen, zodat we nooit aan leven toekomen.

Het leven is stervende en het heeft ons licht nodig om zichzelf te creëren. Zonder de deelname van individueel bewustzijn, kunnen de beelden van het leven als een zichzelf onderhoudend geheel, dat nodig is voor het overleven, niet op tijd geboren worden om zich te laten herscheppen in het licht van haar werkelijke doel. Uit zichzelf ontwikkelt de natuur zich heel langzaam; in de cycli van de natuur, eeuwen of duizenden jaren van vernietiging of stagnatie waarin de inkrimping van de levensvormen gewoonlijk volgen op een ingrijpende ramp of onevenwichtigheid. En de manier waarop het menselijke bewustzijn in het verleden geholpen heeft in de evolutie van het leven, past zich niet aan bij de urgente taak waar we

nu voor staan. Menselijk bewustzijn moet een verandering ondergaan naar een wereldwijde dimensie; als individuen moeten we ons bewust worden van de verbinding van ons licht met het licht van het geheel, en onze eigen directe toegang daartoe ontdekken door de eenheid waar een ieder een manifestatie van is. We moeten beginnen individueel verantwoordelijk te zijn voor het licht van de planeet, wanneer de energie, die ons naar de volgende fase van de evolutie voert, voor het leven beschikbaar gaat komen. Deze nieuwe energie kan alleen volledig geboren worden door een verbinding van eenheid tot eenheid, van microkosmos tot macrokosmos. De bewuste herkenning dat ieder van ons het leven en het licht van het geheel is, is de katalysator die nodig is om dat te laten gebeuren.

Deze bewuste herkenning is als een vonk tussen het individu en het geheel die het licht van het geheel kan ontsteken, wakker kan maken voor haar hogere doel. Zonder deze vonk zal de evolutie van het geheel doorgaan – de patronen van globalisatie zijn al op hun plek – maar er zal geen bewust besef zijn van haar werkelijke doel. In plaats van naar het volgende niveau te gaan van haar evolutie, kan het leven zich teruguit bewegen in weer een duister tijdperk, waarin de ziel van de mensheid zich in ontluistering begeeft. We kunnen nog tientallen jaren doorgaan in ons huidige materialisme en zelfverwennerij; we kunnen doorgaan nieuwe technologie te ontwikkelen voor ons plezier en ons voordeel. Maar zonder de vonk tussen ons individuele licht en het licht van het geheel kan er niets essentieels geboren worden. Ons collectieve bestaan zal meer en meer functioneren op een puur fysiek niveau. Wanneer de beelden en symbolen die nodig zijn om de werelden op een creatieve manier te verbinden, zonder vorm doorgaan, zal onze ziel meer en meer afgescheiden worden van ons fysieke leven. We zullen collectief vergeten waarom we hier zijn.

Eén van de geheimen van het leven is dat het altijd zichzelf schept op een eenvoudige manier. Het leven is een levend

organisme waar we deel van uitmaken. Het centrum van ons wezen ligt in het centrum van het leven. In onze gedachten en beelden kunnen we onszelf als vervreemd voorkomen of staand aan de rand van het leven, maar dat is nog zo'n illusie.

Het leven is een uitdrukking van het goddelijke en ieder van ons heeft het licht van het goddelijke in zijn eigen hart. Voor een deel bestaat spirituele oefening uit het bevestigen van deze innerlijke werkelijkheid met iedere ademhaling, en daarmee wordt de verbinding van liefde bevestigd, die de kern is van het leven. Als we dit vergeten, verliezen we onze bewuste bevestiging van de simpele essentie van de goddelijke aanwezigheid in ons, en in het leven. Het werk van de minnaar is volledig aanwezig te zijn bij het mysterie van de wedergeboorte, te leven voor Zijn behoefte om ons te gebruiken wanneer Hij Zichzelf bekend maakt aan Zichzelf op een nieuwe manier.

In het begin is het besef dat ons licht deel uitmaakt van het licht van het geheel alles wat nodig is, en een verbinding tussen de twee lichten toestaan – het licht van het geheel in de wereld welkom heten. Door deze verbinding zullen we in een creatief netwerk van licht getrokken worden dat de schepping met nieuwe vormen ondersteunt met de energie die nodig is om deze te onderhouden. Hoe deze verbinding van licht met licht zich zal ontwikkelen hangt af van een aantal factoren, zoals hoeveel weerstand vanuit het collectief zij zal ontmoeten, en hoe hard het collectief met zijn oude manieren zal vechten voor zijn overleving. Bepaalde samenstellingen van wereldlijke macht kunnen zich aanpassen aan wat geboren wordt, terwijl anderen te beperkt zijn om welk nieuw licht dan ook toe te laten. Sommige negatieve patronen kunnen terzijde geschoven worden, terwijl anderen mogelijk heel direct geconfronteerd moeten worden.

We kunnen individueel afgestemd worden op de krachten van de schepping. Dit is de mogelijkheid die op dit moment in de geschiedenis ons geboden wordt: we kunnen ons licht in verbinding brengen met wat geboren wordt. Het is een simpe-

le bevestiging van onze eigen kracht en de kracht van het leven. En daarbij is een kwaliteit van vreugde: opnieuw herschept het leven zich, en we maken deel uit van deze herschepping. We zijn een onderdeel van het licht van God dat op een nieuwe manier manifest wordt.

Bewustzijn en verandering

Een tsunami, een tyfoon, een cycloon,
Een aardbeving zijn geen rampen,
Zij zijn natuurlijke fenomenen.
Een mens die niet in staat is uit te reiken,
Zijn menselijkheid niet uitdrukt, goddelijkheid verwaarloost
Dat is een ramp.

Sadhguru Jaggi Vasudev

ONS BEWUSTZIJN KAN DE WERELD HERSCHEPPEN

De aarde is aan het veranderen. Het levende wezen dat onze wereld is, ondergaat een metamorfose, een transformatie van haar innerlijke essentie; iets binnenin de kern van haar wezen komt tot leven. En wij zijn deel van deze verandering. Het kan lijken dat wij op de oppervlakte van de wereld leven, onszelf onderhouden vanuit een toplaagje dat steeds verder desintegreert. Maar dit is hoe het eruit ziet, een verschijnsel van de mythe van het afgelopen tijdperk, die de mensheid zag als afgescheiden van de wereld, en van haar bewoners. In feite is de mens onderdeel van de essentiële natuur van de schepping; ons bewustzijn maakt deel uit van het bewustzijn van de wereld. En daarom beïnvloeden wij de scheppingspatronen meer dan we denken; archetypische energieën definiëren ons bestaan.

Onze collectieve mythen zijn meer dan het verhaal dat we onszelf over de wereld vertellen – zij construeren de wereld, en hoe we erin leven, en feitelijk hoe de energie van het leven zelf kan stromen. De mythe van het afgelopen tijdperk liet de idee ontstaan dat wetenschap een puur objectieve bezigheid was, liet ons geloven dat we onze wil konden opleggen aan de natuurlijke wereld. Dit is zo'n dominante zienswijze van onze

wereld geworden, dat we zelfs zijn vergeten dat het een mythe is, een product van ons bewustzijn. Als resultaat daarvan, hoewel we de verbindingen tussen onze handelingen en de vervuiling en de ecologische onevenwichtigheid die de wereld verzieken zien, ontbreekt het ons de onderliggende oorzaak te zien, de mythe die deze handelingen logisch en acceptabel lijken te maken, en dus kunnen we onze situatie niet herleiden naar haar werkelijke bron: ons bewustzijn. Het is ons bewustzijn dat deze zieke wereld heeft geschapen.

Spirituele leringen helpen ons inzien dat onze houding onze wereld creëert; als we innerlijk veranderen, onze gedachtepatronen en ons gedrag veranderen, dan zal onze wereld veranderen. We denken dat dit betekent dat *onze ervaring* van de wereld zal veranderen, wat in feite zo is wanneer we meer onthecht raken, minder gevangen in angsten en wensen. Sommige “new-age” leringen gaan verder en suggereren dat we onze uiterlijke omstandigheden kunnen veranderen – dat we onze dromen en wensen kunnen manifesteren, naar ons toe kunnen trekken wat we willen, en zo gelukkiger en succesvoller zijn, dat we onze wereld persoonlijk aangenamer kunnen maken. Maar we verstaan deze ideeën alleen maar binnen een persoonlijk kader: hoe ons gedrag ons individuele leven beïnvloedt. We hebben de radicale stap niet genomen en realiseren ons niet dat ons bewustzijn een creatieve, en bepalende kracht in de hele schepping is. Maar dit is de waarheid waarvoor we wakker gaan worden. Dit is de ware betekenis van medeschepper van de wereld te zijn. We scheppen niet alleen onze eigen wereld, of onze eigen ervaring van de wereld. Ons bewustzijn, met name bewustzijn dat spiritueel ontwaakt is, is beslissend om de hele wereld te herscheppen.

Natuurlijk kunnen we aan de oppervlakte om ons heen kijken en de wereld zien die we geschapen hebben, de veranderingen die we uitgevoerd hebben ten aanzien van de natuurlijke systemen van de planeet - de bossen die we hebben gekapt, de vlakten die we hebben geploegd en bebouwd, de natuurlijke waterlopen die we omgelegd hebben om onze steden en

akkers te bouwen; het delicate evenwichtige ecosysteem dat we voor altijd veranderd hebben om onze industrieën onder te brengen; de ravages van de oorlog. We zijn ons zelfs bewust geworden dat onze handelingen het klimaat hebben veranderd, bijgedragen hebben aan globale opwarming, droogte en zure regen. Maar we beseffen nog niet dat we de hele levenskracht van ons planeet hebben beïnvloedt; we begrijpen niet hoe de oerenergieën van de schepping ontstaan. We hebben de werkelijke relatie tussen ons bewustzijn en de planeet niet begrepen, geen verantwoordelijkheid voor deze relatie genomen.

Terwijl we in een tijdperk stappen van wereldwijd bewustzijn, weten we dat de wereld heel anders is dan zelfs maar een paar decennia geleden. Door de media en het Internet kunnen we direct weten, wat nog nooit is voorgekomen, wat er op de hele planeet gebeurt; we kunnen de beelden ervan met onze eigen ogen zien, de geluiden en de stemmen horen. We kunnen reageren op een ramp in een deel van de wereld met gebeden of met materiële ondersteuning, wanneer het net gebeurd is. Ons collectieve bewustzijn kan nu afgestemd worden op wat er over de hele planeet gebeurt. Maar we hebben nog niet de volgende stap genomen, en dat is ons realiseren dat het niet bij iemand anders plaats vindt; het gebeurt ons. Er is geen “daar” meer. Toen de terroristen het WTC raakten, betrof dat iedereen, en de gebeden als antwoord daarop kwamen vanuit de hele wereld. De tsunami in 2005 raakte ons allemaal, fysiek, of met mededogen in ons hart. Toch hebben we nog niet helemaal begrepen dat het bewustzijn van de mensheid één bewustzijn is, en onderdeel is van het leven zelf, en dat deze stap in een wereldwijd bewustzijn, hoort bij het bewustzijn van de wereld, wanneer het op een nieuwe manier wakker wordt – dat de wereld wakker wordt.

Wanneer het bewustzijn wakker is, gedraagt het zich heel anders dan dat het slaapt. Wanneer we onbewust zijn, is ons leven een voortdurende herhaling van patronen, dezelfde droom herhaald in eindeloze variaties, met weinig groei of

werkelijke verandering. Men weet van het eigen leven hoe patronen in relaties – gebeurtenissen en conflicten – blijven komen; de scenario's kunnen veranderen, maar het basispatroon blijft hetzelfde. (Eén van de doelen in therapie is iemand te helpen zich bewust te worden, zodat men de onderliggende patronen kan veranderen.) Wat geldt voor het individu, geldt ook voor het geheel. De collectieve dromen die we leven wanneer we slapen, veranderen geleidelijk door de eeuwen heen. Hoe veel oorlogen zijn er uitgevochten, hoe veel vrouwen verkracht? Zelfs in deze tijd is er zo weinig veranderd. We kunnen dan in comfortabelere huizen wonen, in auto's reizen en niet meer op paarden, maar de instincten die ons domineren zijn grotendeels dezelfde; we volgen vergelijkbare wensen en fantasieën, raken gevangen in vergelijkbare jaloezie en kleinzielige haat. We worden door dezelfde krachten voortgedreven, die we nauwelijks begrijpen en niet kunnen controleren.

Maar wat zou er gebeuren wanneer we wakker zouden worden met het besef dat ons bewustzijn en onze levenskracht deel zijn van het bewustzijn en de levenskracht van de planeet, en dat er een directe verbinding bestaat tussen het individu en het geheel? Wanneer we wakker zouden worden voor de simpele waarheid dat er niets afgescheiden is, niets meer "daar" is? Op dit moment bevechten we dit bewustzijn en vluchten in bekrompenheid, in tweedrachtzaaiende krachten van ras en religieus sektarisme, stammenculturen en nationalisme, in een slag om anderen te domineren, door macht of door handel. We trachten te blijven slapen. Maar we kunnen dit ontwakende bewustzijn van het geheel niet stoppen. We kunnen de betekenis en de mogelijkheid die het in zich draagt alleen voorbij laten gaan. En als we dat doen, zullen we niet in staat zijn aan deze verandering deel te nemen.

DE RELATIE TUSSEN INDIVIDUEEL BEWUSTZIJN EN DE WERELD

De relatie tussen ons bewustzijn en het bewustzijn van de wereld is op een niveau heel simpel: menselijke bewustzijn *is* het hogere bewustzijn van de wereld. Toen de vonk van het goddelijke bewustzijn aan de eerste mensen werd gegeven, werd het aan de wereld gegeven. We dragen het hogere bewustzijn van het leven. Dieren dragen een ander bewustzijn, een instinctief besef dat op een natuurlijke wijze deel uitmaakt van het hele leven. Het volgt andere wetten dan die van het menselijk bewustzijn, en heeft niet hetzelfde potentieel voor een hogere evolutie. Wanneer een dier sterft keert zijn levenskracht terug naar het leven van de planeet; een dier kan buiten zijn fysieke lichaam niet verder ontwikkelen. De ziel van een mens, die niet beperkt wordt door de fysieke wereld, kan zich ontwikkelen en voorbij de dood groeien. En omdat we het hogere bewustzijn van het leven dragen, beïnvloedt deze hogere evolutie de evolutie van de wereld.

De komst van menselijk bewustzijn was een grote stap in de planetaire evolutie, en de ontwikkeling van het menselijk bewustzijn staat centraal in de ontwikkeling van de planeet. Met onze beperkte culturele focus op de uiterlijke materiële wereld, zijn we ons dit niet bewust: we neigen ertoe vooruitgang te zien in materiële benamingen. Maar de echte maatstaf voor een beschaving zijn niet de monumenten die zij achterlaat, haar wetenschappen of de verfijning van haar wapens of de levensstandaard die haar bewoners ondervinden, maar de kwaliteit van het bewustzijn dat het voortbrengt. De echte evolutie is de evolutie van het bewustzijn. En de volgende stap in de planetaire evolutie vraagt ons te ontwaken voor de centrale rol die het bewustzijn daarin speelt, en ons bewustzijn als deel van het bewustzijn van het geheel te onderkennen, en in dat besef de verantwoording, die dat met zich meebrengt, te nemen.

Bewustzijn is een creatieve kracht. We associëren bewustzijn vaak met de *mind*, en realiseren ons niet dat, terwijl het

bewustzijn vaak door de *mind* werkt, het veel meer is dan onze mentale activiteiten, meer dan onze voortdurend zich herhalende gedachtepatronen. In feite worden mensen die onbewust leven het gemakkelijkst gevangen in de eindeloze herhalingen van de *mind*: zij hebben geen directe toegang tot het creatieve aspect van het bewustzijn, dat een dynamisch middel tot verandering is. Het kan leerzaam zijn om iemands *mind* te observeren en te zien hoe veel van het denkproces feitelijk een creatieve response is op een situatie, en hoe veel simpelweg herhaald wordt, vanuit conditionering, herinneringen of ideeën van anderen. Bewustzijn kan zelfs een dreiging vormen voor de *mind* zelf, die ervan houdt om de baas te zijn en eindeloze strategieën heeft, zoals ons bezighouden met angstoproepende beelden en gedachten, om ons af te houden van het vrij reageren op het moment.

Gewekt bewustzijn bestaat in het moment, en volgt niet eenvoudigweg de geconditioneerde patronen. Bewustzijn gebruikt de *mind* om informatie te verzamelen en te assimileren, zichzelf uit te drukken, maar het leeft alleen wanneer het een antwoord geeft in het moment. Soms kan je een conflict gadeslaan in jezelf tussen een geconditioneerde reactie, met haar gevoel van zekerheid en bekendheid, en de kwetsbaarheid en de onzekerheid van een echt bewuste response. Het is altijd gemakkelijker te slapen dan wakker te zijn. Wanneer we slapen kennen we onze dromen en zelfs onze demonen, heel erg goed. Wanneer we wakker zijn, weten we niet wat er gaat gebeuren.

Spirituele oefeningen leert je wakker te zijn, vrij te zijn van de conditionering, aanwezig en alert te zijn voor de echte behoefte van het moment. Dit is één van de redenen dat spiritueel bewustzijn zo belangrijk is in een tijd van wereldwijde verandering. Terwijl de hele wereld deze overgang doormaakt, heeft zij de participatie van bewustzijn nodig, dat niet gevangen is in patronen uit het verleden, maar dat op ieder moment wakker en alert is om deze creatieve verandering te helpen vergemakkelijken.

Bewustzijn is een vonk van het goddelijke die we meemen vanuit het niveau van de ziel naar de fysieke wereld. Het is een verbinding tussen de innerlijke en de uiterlijke werelden, en in zijn binnenste draagt het de herinnering aan onze oorsprong van onze goddelijke bron. Zonder deze herinnering gaat er iets essentieels voor dit leven verloren: het werkelijke doel van het leven blijft onherkenbaar. We zijn hier om het besef van het goddelijke in de wereld te brengen, Hem te bevestigen in Zijn wereld. Dit is het oerverdrag waar we mee instemden voordat de mens geschapen was, toen de nog niet geschapen mensheid werd gevraagd: “Ben ik niet uw Heer?” en zij antwoordden, “Ja, we zijn daar getuigen van.” Deze daad van getuigen was, en is gedaan voor het belang van de Schepper en voor het geheel van Zijn schepping. Van Hem getuigen in Zijn wereld vervult een oorspronkelijk doel van de schepping, het doel, uitgedrukt in de *hadith*, “Ik was een verborgen schat en ik verlangde ernaar herkend te worden, dus schiep ik de wereld.”

Op dit niveau *is* ons bewustzijn de wereld die bewust zich God herinnert. En iedere bewuste handeling of staat van bewustzijn die deze kwaliteit van herinnering draagt, is een directe weerspiegeling van het licht van het goddelijke in deze wereld. Het is een licht in de wereld dat naar God kijkt. Toen de middeleeuwse beeldhouwers de beelden van de kathedralen creëerden, prezen zij God. Toen Bach zijn cantates componeerde, prees hij God. Hun creativiteit was een licht dat naar God keek en wanneer we open staan voor hun kunst, hebben we ons ook tot God gewend. We zijn deel van hun gebed en hun eerbetoon, net zoals, meer verborgen, we deel zijn van het gebed van iedere smekeling die haar hart voor God opent, of van het verlangen van iedere minnaar wiens hart roept naar haar Geliefde. Het licht dat vanuit deze offeranden komt, onderhoudt de hele wereld. Dit licht *is* de wereld die naar God kijkt, *is* de wereld die bewust is van haar goddelijke natuur.

Op het moment dat we onze aandacht naar het goddelijke wenden, zijn we het licht van de wereld dat zich tot God wendt. Ons bewustzijn is een vonk van goddelijk licht dat zijn doel vervult. En deze vonk is niet iets abstracts; zij is geen spiritueel idee maar een levend, dynamisch licht dat volledig aanwezig is. Ook is zij niet gescheiden van het leven: zij is het leven zelf en drukt haar goddelijke natuur uit, getuigt van God. Wanneer we dat beseffen, zien we dat we verbonden zijn met de kern van het leven, met het licht dat in de schepping is. De simpele handeling van herinnering en besef plaatst ons in het centrum van het leven zelf. We eren en vervullen de goddelijke natuur van het leven.

Als een dynamisch centrum van het leven verandert het bewustzijn voortdurend, net zoals het leven zelf steeds verandert. Iedere poging om het bewustzijn gefixeerd te houden resulteert in stagnatie. Bewustzijn is dynamischer dan onze denkpatronen, attitudes of gedrag, en het wordt vaak als bedreiging gezien voor onze gevestigde orde, of het nu individueel of collectief is. Bewust leven betekent slechts aanwezig te zijn voor de werkelijkheid van het moment, en te weten dat alles in een voortdurende stroom is. Echte wijsheid ligt in de kennis van het weten hoe je met de stroom moet meegaan, met de patronen of energiestructuren die bij de dynamiek van de verandering horen. De Chinese wijzen begrepen dat, willen we vlakbij de Bron leven, dan moeten we deze veranderingen begrijpen, een wijsheid die haar uitdrukking vond in de I Ching: *Het boek van Veranderingen*. In onze cultuur verkiezen we de illusie van een leven dat zo vast en gedefinieerd als mogelijk is – we zijn geconditioneerd om voorzichtig te zijn, voelen ons zelfs bedreigd door veranderingen. We houden nog steeds vast aan het universum van Newton, een voorspelbare wereld door vaste wetten. We hebben het nog niet gewaagd om een wereld te verbeelden die van het ene moment op het andere verrijst vanuit dynamische energieën die zich niet volgens vaste wetten gedragen maar volgens veranderenden-

de patronen van mogelijkheden, waarvan de wetenschap nu zegt dat dat dichterbij de waarheid is.

Bewust leven betekent van de gedefinieerde wereld gaan naar een dynamische wisselwerking van krachten en gebeurtenissen. Het betekent niet orde inruilen voor chaos, maar herkennen dat orde niet iets gefixeerd is; het is eerder een manier om in harmonie te leven met wat echt is. In plaats van het leven een geloof of een systeem op te leggen, gaat men aanwezig zijn in de stroom van het leven. En getuigt enervaart het als een constant veranderende uitdrukking van de goddelijke eenheid – en hoe dichterbij men leeft bij de eigen goddelijke natuur, des te sneller de ervaring van veranderen wordt.

Binnen deze veranderingen zijn er patronen en mogelijkheden, patronen die horen bij de manier waarop het goddelijke zich uitdrukt in de wereld. We zien ze uitgedrukt in de geometrische verhoudingen van de natuur en de ontwerpen van de glas in lood ramen, en in de cantaten van Bach. Deze patronen veranderen en ontwikkelen zich ook in deze tijd, omdat de manier waarop het goddelijke zich uitdrukt in de wereld aan het veranderen is, en wij hebben toestemming om dit te begrijpen en als partner er op een creatieve manier mee te werken.

Hoe kunnen we bewust leven binnen onze huidige cultuur, die geen kennis van deze patronen heeft – die zich aan de natuurlijke wereld en de natuurlijke orde opdringt, macht en opwelling oplegt om haar waarden en de manier van leven hoog te houden, zonder respect voor wat er met de planeet gebeurt? Eigenlijk gebruikt onze huidige cultuur haar energie en kracht voornamelijk om haar manier van leven te beschermen. Het werkt tegen, in plaats van met de veranderingen die plaats vinden. Het beseft niet dat deze veranderingen zelf patronen en ritmen in het leven volgen. Toch is onze collectieve blindheid ook onderdeel van het leven – we trekken ons terug in blindheid, net als een dier dat wordt bedreigd zich in zijn hol terugtrekt, in zijn schulp kruipt, of zich oprolt, zoals

een egel, in een bal stekels. Onze weerstand om te veranderen is onderdeel van deze grotere patronen van verandering.

Bewust leven in onze huidige wereld betekent accepteren wat er gebeurt, zowel de veranderingen als de weerstanden. Het is het onbewust zijn, dat zich terugtrekt in een fantasie van ontkenning. Bewustzijn heeft toegang tot een oeroude wijsheid, een weten dat de oerkrachten van het leven, die altijd bewegen, altijd stromen, hun weg zullen vinden. Naar de Bron terugkerend, vinden we de kracht in het leven die sterker is dan welk patroon van weerstand dan ook, een energie wiens buigzaamheid alles wat star en gefixeerd is zal overwinnen. Ons werk is om bij deze oerenergie van het leven te blijven, ons bewustzijn af te stemmen op haar stroom. Dan zullen we ondervinden dat we deel van het leven zelf zijn dat zich opnieuw schept. Alles, zelfs onze collectieve ontkenning, is een onderdeel van deze zich ontvouwende patronen. Het leven bestaat uit duisternis en licht en het hele spectrum daar tussenin. We zijn dit hele spectrum van het leven, de ontkenning en de bevestiging, de herinnering en het moment. Zelfs ons verlangen naar stabiliteit is paradoxaal genoeg deel van een veranderingspatroon: als er geen verandering zou zijn, zou er geen wens naar stabiliteit zijn. Onze onwetendheid is simpelweg de ontkenning van het leven en haar goddelijke, voortdurend veranderende natuur. Ons ontwaken is het weten dat alles Eén is. Wanneer we dit gewekte besef eenmaal leven, kunnen we met de patronen van de schepping werken, in plaats van tegen de krachten van ontkenning te vechten.

De krachten van ontkenning zijn allemaal om ons heen, in de corporaties en in de hiërarchieën van macht die ons collectieve leven lijken te domineren en te bepalen. Hun profijtmoetieven besturen het mechanisme van onze beschaving voor een groot deel. Het is gemakkelijk te bedenken dat wij in hun schaduw leven of onder hun macht. Zij hebben een levenontkennende energie en als we hen op innerlijk of uiterlijk niveau proberen te bevechten, zullen we tot de ontdekking komen dat we ons in een duister net bevinden dat veel van onze energie

en licht wegzuigt. Maar de woestenij die zij gecreëerd hebben, is een aspect van een tegenstelling die plaatsvindt aan ieder einde van een tijdperk, wanneer de levensenergie zich uit de oude vormen terugtrekt. Het is van belang dat ook wij ons bewustzijn terugtrekken uit deze stervende droom, dat we ons licht geven aan dat wat geboren wordt.

Tocht trekken deze structuren voortdurend onze aandacht, met de glamour van haar verleidelijke illusies, of met de drama's van de problemen die zij creëren. Ons bewustzijn wordt weggetrokken van de essentiële eenvoud van het leven naar de complexiteiten die verdere complexiteit creëert. Hoe vaak verliezen we niet de draad van wat wezenlijk is in het leven, dat we nu het alledaagse leven noemen? Als we nauwkeurig kijken zien we dat veel van onze energie verspild wordt, opgeslokt door de eisen van dit corporatieve monster dat ons voortdurend in de greep houdt.

We moeten moeite doen om onze aandacht op het leven zelf te richten. Er bestaan simpele bewustzijnsoefeningen die ons kunnen helpen. Bewust zijn van de adem is de meest basale oefening die onze aandacht terugbrengt naar wat wezenlijk is. Simpele handelingen van vriendelijkheid naar anderen verbindt ons ook opnieuw met het werkelijke net van het leven, de oprechte onderlinge verbindingen tussen mensen. Leren lopen op een sacrale manier, de oefening van de Indianen: lopen waarbij je bewust je ene voet na de andere op de sacrale aarde plaatst, is een manier waarop je je aandacht terugbrengt naar de sacrale natuur van de wereld. De "Oefening van de Aanwezigheid van God" beschreven door Broeder Laurens,¹ waarin je je dagelijkse handelingen doet in de aanwezigheid van God (Broeder Laurens, die in de keuken werkt, schilt de aardappelen met God, wast de wortelen met God), totdat Hij een voortdurende aanwezigheid vormt en het goddelijke opnieuw bevestigd wordt in het dagelijks leven.

Onze cultuur is niet simpel. Zij vraagt veel van onze energie en bewustzijn, alleen al om zich er doorheen te slaan. Maar leven zelf is simpel en wanneer we bewust ons opnieuw ver-

binden met deze essentiële eigenschap zullen we zien dat we worden gevoed in plaats van afgemat. En ons bewustzijn voedt dan ook het leven; ons licht geeft dan leven en energie die nodig zijn om te veranderen en te transformeren. Het licht van individueel bewustzijn is een katalysator bij het ontwaken van de oorspronkelijke energie van het leven.

En terwijl we ons bewustzijn terugbrengen naar het leven, zullen we ontdekken dat ons bewustzijn afgestemd raakt op de patronen binnen het leven en op de manier waarin het leven zich verandert. We zullen zien dat deze patronen, deze innerlijke gebeurtenissen heel anders zijn dan de krachten die ons uiterlijke leven lijken te beheersen en zij kunnen dan in harmonie met ons werken. Zij horen bij de manier waarin het leven zich ontwikkelt, en door ons zich kan evolueren. We zijn een geheim ingrediënt van de eenheid van het goddelijke leven. Dit simpele maar essentiële besef is nodig in het leven.

We kunnen om ons heen zien dat het leven één is. We leven in een onderling verbonden wereld, waarin niets afgescheiden is en alles van elkaar afhangt. Dit besef is essentieel voor het leven. We worden afgeleid en bedrogen door de idee dat we in een complexe wereld leven, die om complexe oplossingen voor haar problemen vraagt. Dit geldt alleen als we vergeten dat de wereld één levend wezen is. Wanneer we eenmaal erkennen dat zij één is, en dit besef terug in het leven brengen, dan kan het leven antwoorden als één levend wezen, in plaats van als een complex probleem. Ons bewustzijn helpt het paradigma te creëren waarin de wereld tot leven kan komen.

EEN VERBINDING CREËREN MET DE ARCHETYPISCHE WERELD

In de afgelopen tijdperken waren de mensen op een natuurlijker manier afgestemd op de oerkrachten binnen het leven. De cycli van de natuur leidden hen die met het land werkten, terwijl andere alledaagse handelingen, zoals het bereiden van voedsel, een rituele kwaliteit hadden, die hen die daarmee

bezig waren afstemden op de heilige ritmen van het leven. Eerbied voor de goden van huis en haard hadden eenzelfde functie, en zo ook de vele rituelen en vieringen die deel uitmaakten van de cycli van het leven. Wat later gelabeld werd als bijgeloof en afgodendienst was in feite een manier om in harmonie met de oorspronkelijke patronen van het leven te leven, met de ritmen van haar energie.

Nu moeten we een overeenstemming claimen met de krachten in het leven. We kunnen niet teruggaan naar een boerenleven of een wereld geregeerd door rituelen; deze uiterlijke vormen hebben hun diepere betekenis verloren. Maar nu kennen we deze oorspronkelijke patronen en ritmen, die eerdere gemeenschappen als goden eerden, als archetypische krachten en weten dat zij in onze eigen psyche bestaan. Om de harmonie die we verloren hebben opnieuw te claimen, moeten we ons weer met deze krachten in onszelf verbinden.

Om dit te doen moeten we hen erkennen en een bewuste verbinding met hen maken, één die op respect en begrip is gebaseerd. Dan zullen we ontdekken dat ons bewustzijn rechtstreeks kan communiceren met deze energieën in het leven: we kunnen een nieuwe betrekking met deze oude goden aangaan. Dit is geen opgelegde relatie, ons opgelegd door priesters die offeranden eisten. Het is een eenvoudige en natuurlijke eerbiediging van de waarheid dat we allen deel zijn van het leven en samen moeten werken en leven, zowel in de innerlijke als in de uiterlijke werelden. De archetypen hebben onze bewuste medewerking nodig, net zoals wij hun kracht nodig hebben, willen we de wereld vrijmaken. Medeschepper van het leven worden, betekent een manier vinden om de krachten van de innerlijke wereld opnieuw te claimen, hun patronen en ritmen begrijpen.

Wanneer we eenmaal buiten het kader van onze *mind* en ego gestapt zijn, bevinden we ons in een wereld waarin vele verschillende krachten aan het werk zijn, krachten buiten de range van onze redenerende *mind*. We zijn geconditioneerd angstig te zijn voor wat we niet rationeel kunnen begrijpen.

Maar onze rationele benadering van de wereld is een vrij recente ontwikkeling; zij is niet diep geworteld in ons bewustzijn, hoe stevig zijn greep ook voelt, of hoe nuttig het ook is voor de structuren van wereldlijke macht. Als eerdere culturen wisten hoe ze in verbinding moesten leven met de innerlijke wereld waarom zouden wij onszelf deze mogelijkheid dan ontzeggen? We hoeven niet bang te zijn voor de krachten binnen het leven, hoewel we er goed aan doen hen met ontzag te bezien, zoals de kracht van een aardbeving of een orkaan. Als we hen met respect behandelen, kunnen we leren hoe we met hen op een creatieve manier kunnen leven, op een wederzijds heilzame manier.

We hebben gezien hoe dit kan werken op onze individuele reis, hoe door dans, dromen, kunst en innerlijke dialoog of andere middelen, we onze weg kunnen vinden in de innerlijke wereld en leren hoe we ons met haar bewoners kunnen verbinden. We ontdekken hoe de innerlijke genezer bijvoorbeeld ons wijsheid geeft, hoe de krijger ons kracht geeft. Door deze innerlijke figuren kunnen we misschien toegang krijgen tot nieuwe creativiteit, innerlijke kracht, of evenwicht en harmonie die van binnenuit komen. We kunnen nieuwe deuren vinden in ons eigen leven, nieuwe en onverwachte mogelijkheden, nieuwe manieren van leven. Maar we gaan ook beseffen dat deze energieën niet alleen maar een deel van onze persoonlijke psyche zijn, die ons leven beïnvloeden. Maar dat zij tot alle leven behoren – dat, wanneer we met deze krachten binnenin ons werken, we met het geheel werken.

Wat we ons misschien niet realiseren, is dat door onze eigen communicatie met de innerlijke wereld, we een nieuwe manier creëren voor de goden om zich tot de mens te verhouden: niet door sjamanen, priesters of opgelegde rituelen, maar door het individu. In de onderling verbonden eenheid van het leven bouwen we een brug tussen de werelden voor heel de mensheid. Individueel en samen creëren we een verbinding, een relatie met de innerlijke krachten van het leven, waardoor zij ons kunnen leren hoe we opnieuw in harmonie met hen kun-

nen leven. De archetypen zelf kunnen ons de patronen achter het leven laten zien, en de manier om met de oerkrachten te werken. Een kennis die verloren gegaan is, kan ons teruggegeven worden, vanuit de innerlijke naar de uiterlijke wereld van het alledaags bewustzijn. De goden zullen in staat zijn om weer tot de mensheid te spreken.

Wat er toe doet in deze dialoog is onze bewuste verbinding met de innerlijke wereld, en ons respect voor de energie die we tegenkomen. Maar we zijn de kracht van de innerlijke werelden vergeten, die iedere andere cultuur in eerbied gehouden heeft. Wij leven in een cultuur die weinig respecteert, met uitzondering van de oppervlakkige glamour, de valkuilen van wereldlijke macht en materiële bezittingen. En we leven in de greep van angst en vrees, die we projecteren op de buitenwereld alsof uiterlijke gebeurtenissen de enige bron van ons ongemak zijn. We durven niet te erkennen dat de innerlijke wereld onze echte angst is, die we niet kennen en niet kunnen controleren – hier bevinden zich de schaduwen die door terroristen gebruikt worden, en de echte kracht die ons leven vorm geeft. Het werkelijke gevaar ligt in onze ontkenning daarvan, het ontslaan van de werkelijkheid van onze innerlijke wereld.

Wanneer we een bewuste relatie met de innerlijke wereld claimen, zullen we ontdekken dat deze angsten hun greep op ons verliezen. We zullen ontdekken dat het nuttige krachten zijn die erop wachten om ons te helpen – zoals er nuttige krachten zijn binnen de planeet die erop wachten om de vervuiling teniet te doen, wanneer we eenmaal geleerd hebben hoe we ermee moeten werken. Maar we zullen moeten inzien dat dit een tweerichtingsrelatie is. We hebben al te lang de wereld ons geloof en onze ideeën opgelegd. Nu moeten we in verbinding met het leven werken, zowel in de uiterlijke als in de innerlijke wereld.

Dit is waarom de wijsheid van het vrouwelijke zo van belang is, omdat het vrouwelijke de dynamiek van verbindingen begrijpt, hoe te luisteren en ontvankelijk te zijn. Vrouwelijk

bewustzijn is meer afgestemd op het leven van het lichaam, en kent dus de ritmen die tot de cycli van het leven behoren, in plaats van de opgelegde systemen door de wil, die in deze tijd onze wereld verstikken. Het vrouwelijke is instinctiever en natuurlijker afgestemd op het leven, op haar patronen en krachten. En vrouwelijk bewustzijn wordt minder gedomineerd door de rede, is meer open voor het mysterie van de symbolische innerlijke wereld. Het vrouwelijke is essentieel in het werk van ontwaking.

De ritmen en de patronen zijn in ons en in ons leven. We hoeven alleen maar open te zijn en ontvankelijk om hen te ontdekken, te luisteren naar waar de innerlijke en uiterlijke werelden op wachten om ons te vertellen. Dit is iets zo simpels dat het gemakkelijk over het hoofd gezien wordt, maar het plaatst op ieder van ons de verantwoordelijkheid voor de toekomst. Er is hier niemand die kan vertellen hoe het eruit gaat zien; het is voor ieder van ons om dat te ontdekken. Door onze individuele bewuste verbinding met de wereld wordt de toekomst geboren.

BEWUSTZIJN ALS KATALYSATOR

In dit werk is het bewustzijn de katalysator. Bewustzijn is de verbinding tussen het uiterlijk en het innerlijk, het individu en het geheel, dat nodig is om de ontwaking van het leven te ontsteken. Zonder dat kan er niets nieuws geboren worden. Maar met het licht van ons bewustzijn kunnen de patronen in het leven en in onszelf gaan veranderen, en op een nieuwe manier tot leven komen. De archetypische veranderingen die door de eeuwen heen geleidelijk plaatsvinden kunnen versneld worden. Deze oerkrachten kunnen ons helpen om de wereldwijde problemen op te lossen die we gecreëerd hebben, en we kunnen gezamenlijk een nieuwe manier ontdekken om met onszelf en het leven te zijn. We kunnen een beschaving creëren die op eenheid en onderlinge verbindingen gebaseerd is.

Omdat we vergeten zijn hoe we met de levensenergie moeten werken betekent niet dat zij ontoegankelijk is, of dat zij er niet op wacht om gebruikt te worden. Wanneer we eenmaal afgestapt zijn van het geïsoleerde beeld van ons individuele zelf, zullen we zien dat we een deel zijn van een organische herstructurering van het leven, waarin ons bewustzijn afgestemd wordt op de energie in het leven. We gaan wakker worden voor het licht dat in de wereld wakker wordt, voor het leven dat binnenin en om ons heen wakker wordt. We zullen alert moeten zijn: de tekenen van deze verandering - die nauwelijks zichtbaar zijn, zoals met alles wat wakker wordt en nieuw is - zijn nog moeilijk te zien door de dichte wolken van het materialisme en de vergetelheid waarin we nu leven. Maar als we alert zijn, ieder op onze manier, zullen we deze veranderingen op subtiele manieren gaan voelen en misschien ook wel krachtiger, wanneer we er meer op afgestemd raken.

We kunnen het aanvankelijk voelen in een hoopvolle verwachting die er daarvoor niet was, een gevoel van dichterbij het leven te staan, op een andere manier deel te zijn van de gehele mensheid. Dan zullen we gaan waarnemen dat het gevoel van afzondering, van vervreemding van het leven begint op te lossen en er een diep gevoel van bestemming naar de oppervlakte komt, een weten dat we met elkaar en met de wereld samen werken. Natuurlijk kan iedere crisistijd dit gedeelde doel oproepen, en mensen belangeloos samen brengen die elkaar gaan helpen. Wat er nu anders zal zijn, is dat we zullen voelen dat we met de wereld zelf samen werken, met haar levenskracht zelf - in deze crisistijd is het de wereld zelf die onze hulp nodig heeft. Zij heeft het commitment van ons bewustzijn nodig, dat we ons licht, dit geschenk van bewustzijn dat ons gegeven is, teruggeven aan het leven. Op deze manier werken impliceert een eenvoudige afstemming van ons dagelijks bewustzijn, een kwaliteit van aandacht en alertheid die er daarvoor niet was. Onze uiterlijke omstandigheden veranderen wellicht niet veel. Maar het verschil dat we ervaren, dat komt vanuit het bewust verbonden te zijn met het

geheel en met de manier waarop het geheel verandert, zal fundamenteel en diep zijn. En het zal het geschenk van het leven aan ons zijn.

Wanneer we de verbintenis van ons bewustzijn met de wereld aangaan, wanneer we ons licht aan haar licht geven, kunnen de archetypische energieën binnen het leven de vormen gaan veranderen die ons collectieve bewustzijn domineren, en ons nieuwe beelden en dromen geven die meer in de eigen behoefte gaan voorzien. Deze nieuwe beelden en patronen zijn zich al aan het samenstellen onder de oppervlakte; er zijn al mensen die daarop afgestemd zijn. Maar het zal een input aan energie nodig hebben om het de creatieve krachten mogelijk te maken om door de samentrekkende patronen van weerstanden heen te breken, die tot de duisternis en hebzucht, angst en eigenbelang behoren die nu ons collectief opjaagt. De energie die nodig is voor deze doorbraak is al in de wereld, verborgen in haar energiecentra. Deze energiecentra wachten erop om bevrijd te worden, zodat hun kracht gebruikt kan worden voor deze overgang. De sleutels om ze te openen bestaan uit speciale kwaliteiten of energieën van bewustzijn. Het mystieke bewustzijn bijvoorbeeld dat naar God kijkt, dat zich Hem in Zijn wereld herinnert, is zo'n bewustzijn. Dit is waarom individuen en groepen mystici op bepaalde plekken gepositioneerd zijn in de innerlijke en uiterlijke werelden, om dit werk, dit bevrijden van de krachtscentra te vergemakkelijken.

Verschillende centra functioneren op verschillende manieren; sommigen hebben een meer plaatselijk effect terwijl anderen wereldwijd zijn.² Hoe zij werken is een goed bewaakt geheim, maar als zij eenmaal ontsloten zijn, kunnen zij op verschillende niveaus geactiveerd worden, en een evenredige hoeveelheid energie vrijlaten, vergelijkbaar met de manier waarop de psychische centra of chakra's in een individu op verschillende niveaus geactiveerd kunnen worden. In een individu versnelt de bevrijde energie van de chakra's haar spirituele evolutie, en helpt haar toegang te verkrijgen tot

verschillende niveaus van bewustzijn. Maar de energie moet in de goede hoeveelheid en op het juiste moment bevrijd worden, wil zij niet het individu uit evenwicht brengen. Daarom moet men zich op zeker moment in de handen geven van een meester.

De verschillende energiecentra in de wereld moeten ook met zorg bevrijd worden. Zij moeten in harmonie werken zodat de energiestructuur van de wereld in evenwicht blijft. Dit is één van de redenen waarom spirituele meesters in verschillende delen van de wereld innerlijk samenwerken: zodat de evolutie van de wereld in balans blijft. Er bestaan ook beveiligingen om misbruik van de krachtcentra te voorkomen. Onderdeel van de esoterische kennis van de toekomst zal een groter inzicht geven over hoe deze centra werken, zodat we haar energie op de meest bruikbare manier kunnen hanteren.

Op alle niveaus trekt het leven hen aan wier bewustzijn het nodig heeft om bij dit werk van wereldwijde transformatie te helpen. Tot sommigen spreekt het rechtstreeks tot de ziel; zij voelen de roep in hun hart of in hun dromen. Anderen worden via hun uiterlijke leven aangetrokken en brengt hen ertoe om deel te nemen aan het werk dat goed is voor de planeet op een creatieve manier. Sommige mensen werken en bidden zo te zien alleen, terwijl velen ervaren dat zij verbonden zijn met elkaar in een netwerk van mensen die de wereld helpen wakker worden. Wat centraal staat is het besef dat we ieder geroepen worden tot een nieuwe verbinding met het leven en met de planeet. Open zijn voor deze verbinding en erkennen dat het van belang is, zal het ons mogelijk maken om volledig deel te nemen, om op creatieve wijze bij dit werk betrokken te worden. Een scheppend vermogen betekent altijd in verbinding zijn.

Zij die tot dit werk aangetrokken worden, moeten zich herinneren dat het het leven is dat ons roept. Dit is niet één of ander spiritueel idee. Dit is het leven zelf in haar behoefte om te overleven en zich te ontwikkelen: eenvoudiger en wezenlijker kan het niet zijn. Om te veranderen trekt het ons bewust-

zijn aan, en herinnert ons aan de oude belofte, wekt ons voor de wereldwijde dimensie van ons eigen gewone zelf.

Beelden van het leven

Deze beelden die nog altijd
Levendige beelden voortbrengen.

W.B. Yeats¹

DE SLUIERS VAN DE SCHEPPING

De sluiers van de schepping, de beelden van de wereld, houden ons in hun subtiële greep. Deze beelden die onze wereld beschrijven, scheppen de werkelijkheid waarin we de meeste tijd leven. Als we even de tijd nemen kunnen we een paar beelden zien die ons individuele leven scheppen – de beelden over onszelf, gecreëerd door het ego of ons door onze ouders gegeven, vaak in strijd met onze ware natuur; onze beelden van de uiterlijke wereld, onze projecties en gehechtheden, en de verleidelijke beelden van onze wensen. Sommigen houden ons vast met hun beloften van vervulling of geluk. Anderen trekken ons op een subversieve manier, met problemen of moeilijkheden die ons in hun duistere net trekken. Weer anderen projecteren een gevoel van een doel in ons leven. Door deze beelden definiëren we ons individuele leven of worden door hen gedefinieerd.

We worden ook binnen de sluiers gehouden door onze collectieve conditionering: onze gedeelde beelden en geloof, de waarden die ons collectieve leven uitstippelen – onze collectieve doelen bijvoorbeeld, onze beelden over succes en falen, onze beelden van huwelijk en gezinsleven en ander patronen van sociaal gedrag. Voor sommigen zijn er ook de sluiers van religieus geloof, de heilige beelden en gedragscodes die betekenis hebben of ons vasthouden in schuldgevoelens. Voor anderen hebben de sluiers de vorm van meer sociaal gedefini-

eerde waarden, zoals gerechtigheid of gelijkheid, of de betoering van materieel succes.

De meeste beelden die onze *mind* vullen en onze wereld bepalen, worden door ons eigen bewustzijn of door het onbewuste zelf gecreëerd, of door de macht van het collectief. Maar vandaag de dag worden ook vele beelden opzettelijk gemaakt door de corporaties die ons nodig hebben om hun producten te consumeren. Dit zijn de beelden die onze aandacht trekken. We worden bestormd door en overladen met deze vervaardigde beelden van genot. Zij houden ons gevangen, niet alleen in de cyclus van begeerte, maar meer en meer ook in financiële schulden, die ons innerlijk en uiterlijk tot slaaf maken – de beelden van materiële welvaart heeft een demonische kant, hoewel we dat nauwelijks opmerken, zo vakkundig wordt het in onze advertentiemaatschappij gemanipuleerd.

Door middel van deze duizenden sluiers creëren we ons leven, en in dit doolhof definiëren wij onze vooruitgang. We kunnen sommige beelden misschien veranderen, andere wensen creëren, onze focus verleggen en richten op bepaalde waarden en anderen verwerpen; we ondernemen misschien zelfs stappen om de verleidelijke beelden van de advertenties en de media te weerstaan. Maar we herkennen zelden de droom die zij vertegenwoordigen, en we leven en sterven in die droom, we zijn bijna vergeten dat er andere beelden bestaan, die niet vanuit onze zelfgeschapen wereld komen, maar van de hogere werelden. Deze beelden houden ons niet gevangen binnen onze zelfgeschapen droom, maar verbinden ons veeleer met onze bron; zij herinneren ons aan ons ware Zelf en aan onze Schepper. De natuur is in haar pracht en kracht het meest duidelijke voorbeeld van een geschapen beeld dat ons terugroept naar onze bron, en velen van ons richten zich daarop om te vinden wat zij in hun leven ontberen. We vinden misschien dat de uiterlijke stilte resoneert met een verlangen naar innerlijke stilte, of dat haar kracht herinneringen oproept van een grotere kracht. We ervaren misschien

in de natuur dat er een sluier weg kan vallen, en ons een glimp kan geven van wat er achter en binnen onze vergankelijke wereld is:

Een gevoel, verheven
Van iets dat veel dieper in elkaar opgegaan is,
Wiens woning het licht is van ondergaande zonnen,
van de uitgestrekte oceaan en de levendige lucht,
En van de blauwe hemel, en in de *mind* van de mens.²

Maar onze huidige Westerse wereld leeft ver van de natuur af, en zelfs de kracht van de natuurlijke wereld kan de beelden, die de ziel van ons dagelijkse leven ontkennen, vaak niet verslaan, beelden die onze energie opslurpen, in plaats van ons voeden. En in een wereld die geschapen is door deze beelden hebben we weinig goeds om ons met onze bron te verbinden.

In traditionele culturen was dit niet zo. Naast een grotere nabijheid tot de natuurlijke wereld, functioneerden beelden en symbolen van de mythe, gewijde kunst, architectuur, muziek, dans en rituelen om de mensen aan het goddelijke te herinneren, hen te verbinden met de werkelijke wortels van de mensheid. Een beeld zoals de held of de oude vrouw konden een archetypische dimensie geven aan een gewoon leven, en gewijde gebouwen, zoals een Gotische kathedraal, konden mensen hun symbolische plek en hun verbinding met het goddelijke laten zien in de wereld. Deze oude beelden zijn gebleven in onze moderne tijd, maar we zijn vergeten hoe we ze levend moeten houden, hoe ze opnieuw te scheppen vanuit onze diepste ervaring, ons hun betekenis in ons dagelijkse leven te blijven geven. In plaats daarvan hebben we de potentie van de creatieve verbeelding vervangen door het vergankelijke spel van fantasieën die geen symbolische betekenis hebben. Als seculaire maatschappij hebben we nog slechts brokstukken van deze voorbije culturen, waarin de beelden van de creatieve verbeelding, mythe en kunst functioneerden als een gewijde bemiddelaar, die onze ziel voedde. De dagelijkse rituelen

van ons snelle bestaan hebben iedere verbinding met de gewijde dimensie van het leven lang geleden verloren.

In plaats daarvan zijn we gevangen in een zich zelf vernietigende cyclus, en zijn niet in staat om de beelden van materiele vooruitgang te onderhouden waar we ons leven mee gedefinieerd hebben. Deze beelden vernietigen onze planeet en we gaan door ons dagelijks leven heen en weten meestal niet wat er gebeurt. Is er een manier om deze beelden te veranderen? Is er een manier om *met* de sluiers van de schepping te werken, in plaats van er buiten te leven of verstrikt in hen te zitten?

VRIJ VAN DE BEELDEN DIE ONS OMWIKKELEN

Achter de sluiers van de schepping vindt er een andere dans plaats. Hier bevinden zich geen beelden die ons definiëren, geen vormen die onze eeuwige natuur inperken. Hier is de energie van het leven in haar onvervalste natuur, de oerkracht van de schepping, voordat zij gevangen wordt in beelden. Hier stromen licht en liefde zonder moeite, en ook vreugde is daar aanwezig. Dit is het rijk van puur zijn, en de eenvoud van wat *is*. Hier is het rijk van de hogere *mind*, het deel van ons bewustzijn dat geen beelden of wensen creëert, maar in haar pure zuiverheid en hogere intentie bestaat.

Het werk op het spirituele pad bestaat er voornamelijk uit om onszelf te bevrijden van wensen en gehechtheden, de beelden van ons ego en onze collectieve conditionering te herkennen, en te zeggen, “Dat ben ik niet.” Op het Soefipad behoort dit werk tot de fase van *fanā*, ontmanteling; het is een pijnlijk proces dat alle beelden die ons vasthouden ondermijnt of vernietigt, totdat er slechts Eén overblijft. We leven de waarheid dat “Alles verdwijnt behalve Zijn gezicht.” Met het zwaard van spirituele discriminatie snijden we de gehechtheden van de wereld af en door de oefeningen van meditatie trainen we de *mind* om niet voortdurend nieuwe beelden en wensen te creëren. Daarna, misschien voor een moment, stappen we achter de sluiers van deze wereld in een andere di-

mensie, die leeg en stil lijkt. Voor een bewustzijn dat alleen de vorm kent, kan deze leegte in het begin benauwend zijn, haar stilte overweldigend. Maar geleidelijk aan, terwijl we gewend raken aan deze ongedefinieerde wereld, ontwakten we voor een heel andere kwaliteit van leven, een wereld van puur zijn, en van puur bewustzijn. We ontdekken dat we in deze dimensie vrij zijn van welke conditionering dan ook, en dat we ons ware Zelf zijn.

En zo gaat de reis verder en de horizon breidt zich uit. We zien de beperkingen van vorm en toch leren we haar doel kennen; we zien dat door de vorm het ene licht van puur zijn wordt verspreid in kleuren, om het licht in een duizendtal manieren terug te spiegelen. We zien het wonder en de verschrikking van de schepping, niet als haar slachtoffer of gevangene, maar als vrij mens die haar vergankelijkheid en immer veranderende natuur kent. En met deze vrijheid zijn we in staat deel te nemen aan het leven zoals het echt is. Omdat het leven niet alleen een verzameling beelden en wensen is. Het is niet slechts een droom of een nachtmerrie, maar een verenigd geheel, een manifestatie van een licht dat een goddelijk doel heeft. Maar deze werkelijkheid kan alleen herkend worden buiten de sluiers van de schepping. Met de woorden van Paulus, "Want nu zien wij nog door een spiegel, in raadselen, maar dan van aangezicht tot aangezicht: nu ken ik onvolkomen, maar dan zal ik ten volle kennen, zoals ik zelf gekend ben."

Wat betekent het om aan het leven deel te nemen zoals het werkelijk is? Het betekent aanwezig te zijn bij het wezen van de schepping, op de plek van puur zijn, en tegelijkertijd ondergedompeld te zijn in de beelden van het leven. Wij zijn de draad van de schepping die de werelden verbindt. Wij zijn het licht en de duisternis, de lach en de traan; wij hebben alle beelden binnen in ons. Als mensen hebben we de unieke capaciteit te weten dat het allemaal één is. We hebben in ons hart de liefde die ons met onze Schepper verbindt, een liefde die Zijn schepping tevoorschijn roept en ons vraagt te getui-

gen. In het hart van Zijn minnaar wordt Zijn eenheid onthuld, Zijn geheim zichtbaar gemaakt: onze Geliefde maakt Zichzelf bekend aan ons en aan Zijn wereld, en we zien dat alles Hij is. Zijn minnaars kennen alle beelden van het leven als reflecties van Hem van wie we houden.

Van oudsher staan degenen die door de sluiers van de schepping zijn gegaan los van de wereld, slaan het komen en gaan gade, en handelen met de woorden van Shakespeare's King Lear, als "God's spionnen." De mystieke reiziger vervult vaak deze rol. "In de wereld zijnde, maar niet van de wereld," is hij de "ogen en de oren van God." Hij kijkt naar een wereld die wakker is voor haar werkelijke mysterie. Hij heeft de compassie die voortkomt uit ware onthechting, en hoewel hij lacht om de dwaasheid van de mens, kan hij het ook betreuren dat zo velen gevangen zijn in pijnlijke illusies, en het licht voor hen verborgen is.

Maar er zijn tijden waarin een werkelijke behoefte ontstaat voor hen die niet door enige vorm, geloof of ideologie beperkt worden, en deel willen nemen aan het leven om nieuwe beelden te creëren, nieuwe manieren van zijn. Dan wordt de mysticus als een voedvrouw van de verbeelding en brengt beelden voort die kunnen helen en vernieuwen. Nu is het zo'n tijd. De wereld heeft de beelden nodig voor haar toekomst, anders zal zij sterven. Zij heeft beelden nodig die van het onbekende komen, niet opgegraven uit de puin van het verleden. Zij heeft beelden nodig die de kracht hebben om ons te bevrijden uit de greep van het consumentisme en ons hoop geven, beelden die niet gemanipuleerd kunnen worden door de gezamenlijke krachten van de hebzucht die zo veel van de huidige wereld beheersen. Zij heeft beelden nodig die vertellen over wat het hoogste in de mensheid is en toch gegrond is in het daagse leven.

BEELDEN VOOR ONZE TOEKOMST

Sommige beelden zijn ons al gegeven: beelden van wereldwijde eenheid en onderlinge verbondenheid. Toen de eerste astronaut de wereld als een enkele wereldbol zonder grenzen zag, werd de mensheid een nieuw beeld van een levende heeleheid gegeven. En nu heeft het internet ons een wereldwijd net van onderlinge verbindingen gegeven, hoewel we de reikwijdte van deze opkomende relatiepatronen nog moeten begrijpen. De ontdekkingen van deeltjesfysica heeft ons ook inzicht gegeven in een denkbeeld over de materie, dat ons kan bevrijden van de mechanische beelden van het wereldbeeld van Newton; nieuwe beelden van een werkelijkheid waarin bewustzijn, energie en materie onderling afhankelijk van elkaar zijn. Dit zijn allemaal opstapjes naar een nieuwe wereld die om ons heen geboren wordt.

Nog een opkomend beeld dat ons rechtstreeks met het geheel verbindt is het beeld van de mens als microkosmos. Dit beeld was eerder deel van ons symbolische bewustzijn, en zijn potentie kan nog gezien worden in de tekening van Leonardo, een mens met uitgestrekte armen binnen een vierkant-in-een-cirkel, de cirkel en het vierkant symboliseren de vereniging van hemel en aarde, die de mens uitdrukt. Het beeld van de mens als microkosmos behoort tot de alchemistische traditie en tot het Soefisme, die de relatie beschrijven van het individu tot het geheel als de kleine Adam, de mens, tot de grote Adam, de kosmos in zijn totaliteit. Het belang van het beeld van de mens als microkosmos in onze tijd is dat het het individu een rechtstreekse verbinding geeft tot de gehele wereld, niet via regeringen, corporaties of andere hiërarchische structuren, maar in hemzelf. Het bevestigt dat onze eigen eenheid en de eenheid van de hele schepping wezenlijk verbonden zijn, en geeft het individu meer macht en vermogen voor de transformatie dan we voor mogelijk houden in een wereld die geschapen is door onze huidige beelden.

De beelden van de mens als microkosmos brengen het individu terug naar het wezen van het leven zelf. Gedurende het tijdperk dat nu afgesloten wordt, met name in het Westen, hebben we tot in het extreme onze individualiteit gerealiseerd met als resultaat dat we onszelf nu ervaren als volledig afgescheiden mensen. Terwijl de extreme ontwikkeling van onze individualiteit ons misschien de illusie van individuele vrijheid, keuze en zelfexpressie gegeven heeft, is de prijs daarvan afzondering, eenzaamheid en een diep gevoel van gebrek aan samenhang, en van het leven als een geheel. Het beeld van het individu als microkosmos betekent niet dat we ons gevoel van individualiteit verliezen, onze uniciteit, dat het grootste geschenk van het afgelopen tijdperk in het Westen is, maar dat we het teruggeven aan het wezen van de schepping en onze rol erkennen; in het centrum van de diepe onderlinge verbondenheid van het leven.

Symbolische beelden zoals het net van liefde, de wereld als één levend geheel, het individu als microkosmos zijn niet alleen beelden van iets, zoals een foto een beeld is. Zij hebben een symbolisch vermogen en een levenskracht die bij de archetypische wereld horen. Zij bestaan in de innerlijke wereld, de *mundus imaginalis* die de verbinding is tussen de uiterlijke wereld van de zintuigen en de wereld van puur bewustzijn. Van oudsher wordt het werken met dergelijke symbolen gezien als een deel van de spirituele opgang, de terugkeer van de wereld van vormen naar hun bron in het spirituele rijk. Deze beelden behoren echter ook tot de neergang van de energie vanuit de Bron naar de schepping. Jung beschrijft zulke beelden als “rivierbeddingen van het leven.” Hierdoor stroomt de energie van de schepping vanuit de ongemantefesteerde wereld in manifestatie. Met zulke symbolen werken staat ons toe om aan dit drama van de schepping deel te nemen, te interacteren met de krachten van het leven, voordat zij in beelden neerslaan die ons uiterlijke leven definiëren.

Van oudsher was dit het werk van de sjamaan of de *magiër*, iemand die getraind was in de kracht van de symbolische

innerlijke wereld en weet hoe met deze beelden te werken voor het welzijn van anderen. Natuurlijk was dit werk altijd onderhevig aan misbruik, en kon in handen vallen van hen die de beelden van de innerlijke wereld manipuleerden voor hun persoonlijke verrijking, en hun eigen persoonlijke macht vergrootten. In de afgelopen jaren zijn deze geheime technieken meer bekend geworden en het gevaar van misbruik groeide dus mee. Terwijl het heilzaam kan zijn om je krachtdier te ontdekken en toegang te hebben tot de innerlijke energie of geblokkeerde creativiteit, heeft het gebruik van de verbeelding en haar symbolische beelden om aan je dromen te beantwoorden – het uiterlijke leven dat men zich wenst te creëren – ook haar duistere kant. Mensen die vanuit ontevredenheid of hebzucht getrokken worden naar het gebruik van deze oude technieken, erkennen zelden dat zij duistere magie gebruiken, dat zij hun ziel beschadigen voor persoonlijk gewin. Onze dweperij met ons individuele zelf, onze huidige hebzucht dat we recht hebben op wat we willen, en onze kinderlijke onwil onze werkelijke verantwoordelijkheid te erkennen voor onze acties in de uiterlijke en innerlijke wereld, heeft een donkere kant, meer dan we durven toegeven. Werkelijk sjamanenwerk, zoals alchemie, wordt altijd voor het geheel gedaan.

Het beeld van onszelf als microkosmos van het geheel herinnert ons stevig aan onze verbinding en verantwoordelijkheid voor de hele schepping, niet als een abstracte theorie maar als een levende symbolische werkelijkheid. Het geeft ons ook de macht het geheel te beïnvloeden, meer dan we voor mogelijk houden. Dit beeld is actief met de energie van haar inhoud; het heeft de mogelijkheid om ons bewustzijn te richten op haar eigen diepe onderling verbonden natuur, haar verbindingen met het gehele bestaan. Wanneer we het in ons bewustzijn brengen, brengen we het in het bewustzijn van het totaal van de mensheid. En dit wakkerwordende bewustzijn van het totaal met al zijn onderlinge verbindingen kan op een manier interacteren, die het beeld van ons afgelopen tijdperk van

geleidelijke, lineaire ontwikkeling nooit zal begrijpen. De manier waarop internet en andere vormen van wereldwijde communicatie bijvoorbeeld zo snel en krachtig ons leven hebben getransformeerd zou zelfs twintig jaar geleden moeilijk voor te stellen zijn geweest.

Toch is ons collectieve bewustzijn niet met deze ontwikkelingen meegegaan. We zijn nog steeds terughoudend om het internet volledig als een nieuwe vorm van wereldwijd bewustzijn te herkennen – een bewustzijn dat niet gevangen kan worden in hiërarchische structuren of opgelegde relatiepatronen, dat levend is op zijn eigen organische manier, ver voorbij ons vermogen om te controleren. Het leven begint zich al op een wereldwijd patroon van onderlinge verbindingen te herscheppen, en we zien nog niet wat er plaats vindt.

Het beeld van de mens als microkosmos suggereert dat ieder van ons deze relatiepatronen in zich heeft. Als bemiddelaar tussen de innerlijke en uiterlijke werelden hebben we de sleutel om de betekenis en de levenskracht die deze patronen in zich hebben, te begrijpen en te gebruiken. Het verkeer op het internet bestaat niet alleen uit individuen die naar informatie zoeken, goederen kopen of e-mails zenden. Het is een uitwisseling van energie. Met de optische kabels die deze uitwisseling naar de wereld brengen, stroomt, ontmoet, en is het licht van individueel bewustzijn in wisselwerking met het licht van miljoenen anderen. Deze ontmoeting van bewustzijn, deze onderlinge verbinding van licht, is het leven dat zichzelf scheidt; het is wereldwijd bewustzijn dat wakker wordt. Het individu die dit herkent, heeft het vermogen om afgestemd te raken op haar werkelijke doel, en om het licht van een hoger bewustzijn in dit menselijke drama te brengen.

BEWUSTIJD EN HET LICHT DAT VERBORGEN IS IN DE DUISTERNIS

We zijn allemaal onderling met elkaar verbonden en iedereen staat in het centrum van deze ontwaking. Maar hij die weet

wat er gebeurt heeft een voorsprong – hij of zij is niet langer een onbewuste deelnemer. We weten op onze eigen reis wat er gebeurt wanneer ons individuele bewustzijn in wisselwerking treedt met onze onbewuste patronen: het initieert het alchemistische werk en laat het licht dat verborgen is in de duisternis, vrij. Het geeft ons toegang tot delen van onszelf en tot energieën die in ons verborgen of ontoegankelijk waren. Wat voor het individu waar is, is ook waar voor het geheel. En vanwege onze plek als microkosmos kan ons individuele bewustzijn rechtstreeks in wisselwerking treden met de energie van het geheel en het verborgen potentieel met haar relatiepatronen gaan bevrijden. Ons licht kan naar het geheel van het leven stromen, zoals het naar onze eigen diepten kan gaan, en het werk van transformeren beginnen.

Het is van belang je te herinneren dat het leven een enkelvoudig levend organisme is, en dat ons licht onderdeel is van het licht van het geheel. Het leven gebruikt ons, gebruikt ons licht om wakker te worden. Het trekt ons het drama binnen van wereldwijd ontwaken. En de eerste stap is het licht van het individu terug te geven aan het totaal van de schepping. Het drama van de voorgaande tijd van afgescheiden zijn, heeft geresulteerd in een beeld over onszelf als afgescheiden zijn van het leven, van individueel leven, gescheiden van het leven van het geheel. Spirituele disciplines werden ook dit gebeuren in getrokken en creëerden een beeld van een innerlijke reis die afgescheiden was van de uiterlijke wereld. Om zichzelf te regenereren heeft het geheel nu het spirituele licht nodig van hen die zichzelf verplicht hebben om in dienst te zijn van het geheel. En zij wier licht gedeeltelijk bevrijd is van de restricties van vormen, hebben een energie en een vrijheid die hen toestaat om binnen de energiestructuur van het leven te werken, op een manier die ontoegankelijk is voor hen die gevangen blijven in de beelden van het leven.

Aan het begin van onze eigen reis moeten we herinnerd worden aan ons eigen hogere doel. Door spirituele oefeningen of de aanwezigheid van een leraar wordt de energie van het

Zelf, dat ons hogere bewustzijn is, bevrijd om het innerlijke werk te laten plaatsvinden. Zonder deze impuls van energie kunnen we niet uit de voorbije patronen gaan, niet uit de grip van het ego komen. De wereld heeft ook een impuls van energie nodig om naar het volgende tijdperk te gaan; zij moet ook aan haar hogere doel herinnerd worden, haar goddelijke natuur. Zij die naar God kijken, die zonder compromissen hun goddelijke natuur leven, kunnen met dit werk helpen. Door de herinnering van hun eigen hart, kan er een licht aan de wereld gegeven worden om ook haar eraan te herinneren.

Door het hogere bewustzijn van het individu kan het ontwaken van de wereld gaan beginnen, haar aan haar ware doel herinneren. In vroeger tijden werd dit werk alleen door spirituele meesters gedaan, door hen die voor het spirituele welzijn van de wereld zorgden. Maar een kenmerk van de nieuwe tijd is dat dit werk aan de mens is teruggegeven, aan hen die wakker genoeg zijn om eraan deel te nemen. Het is niet langer verborgen, niet geheim meer; het is aan ons collectieve bewustzijn gegeven. Op dit moment zijn er slechts een paar wakker genoeg om dit te herkennen, vele serieuze zoekers zijn te veel bezig met hun eigen beeld van spirituele vooruitgang om in deze wereldwijde arena te stappen. Maar het werk begint. De eerste stappen zijn al gezet. Spirituele groepen en bepaalde individuen zijn gepositioneerd in de innerlijke en uiterlijke werelden waar zij nodig zijn, en bepaalde verbindingen tussen groepen en individuen zijn gemaakt. De volgende stap is om een hoger licht van goddelijk bewustzijn in de wereld te brengen, daar waar het nodig is, in de wereldwijde relatiepatronen die gecreëerd worden. Daarna zal het licht van goddelijke dienstbaarheid beginnen te stromen rond de wereld, en de wereld kan dan beginnen zich haar ware doel te herinneren.

DE LEVENGEVENDE KRACHT VAN BEELDEN

Het belang van deze beelden, bijvoorbeeld het wereldwijde net, of het individu als microkosmos, is dat zij een verbinding vormen tussen de innerlijke en uiterlijke werelden. Van oudsher worden symbolen gezien als een bemiddeling tussen de zichtbare wereld en de wereld van de ziel – het is interessant dat het internet ons een wereld gegeven heeft van cyberspace, die niet totaal behoort tot de fysieke wereld, maar haar eigen virtuele werkelijkheid heeft. Als bemiddelaars van buiten en binnen geven zij uiterlijk symbolisch vorm aan innerlijke processen, en deze beelden maken het ons mogelijk om bewust deel te nemen aan wat er innerlijk gebeurt – zij richten ons bewustzijn op de innerlijke ontvouwing van het leven. Het belang van bewuste deelname kan niet genoeg benadrukt worden. Zoals de ontdekking van deeltjesfysica ons laat zien, speelt het bewustzijn een actievere en bepalendere rol in het formeren van materie dan de onthechte waarnemer uit de fysica van Newton zich ooit had kunnen voorstellen. Een inzicht in de dynamische wisselwerking tussen materie, energie en bewustzijn zoals sommige alchemisten begrepen, komt nu in wetenschappen naar boven. We weten nog niet wat dit te betekenen heeft voor ons alledaagse leven, behalve dat het ons bewust maakt dat ons bewustzijn een actief, bepalend deel is van het leven. Maar het beeld van bewustzijn dat hiernaar verwijst is zelf iets nieuws voor ons collectieve begrip, buiten de cirkel van de beelden die ons het afgelopen tijdperk domineerden. Het is geen bewustzijn dat het leven van buitenaf controleert en zichzelf oplegt via wetenschap en technologie; het is deel van de schepping van de materie zelf. De manier waarop het leven zich in vorm manifesteert.

Door dromen, visioenen of synchroniciteiten geeft ons innerlijke zelf ons beelden en symbolen, die kunnen helpen ons af te stemmen op onze eigen individuele innerlijke veranderingen. Op het niveau van de macrokosmos geeft het leven zelf ons beelden, samen met dat wat er van het innerlijke zelf

komt, om ons bewuste en onbewuste af te stemmen op de werkelijke veranderingen die plaats vinden in het lichaam van de wereld. Wanneer ons bewustzijn deze beelden herkent, voegt het zijn goddelijke vonk toe aan de patronen die zich ontvouwen. Deze vonk kan helpen om deze beelden volledig te wekken en hun vermogen te realiseren. Door onze bewuste erkenning brengen we het beeld tot leven, brengen het van de innerlijke wereld naar het net van het leven waar het kan beginnen om het leven zelf te transformeren.

Ons eerste werk bestaat uit het opmerken van deze beelden tussen de talrijke afleidingen van onze cultuur, en er mee te gaan werken. De beelden die tot het ontvouwen van het leven behoren hebben een goddelijkheid en een vibratie die heel anders is dan de dode beelden van onze consumptiecultuur. Zij zijn het leven dat tot ons spreekt in haar oude taal, en tot onze ziel spreekt, niet tot ons ego. Zij brengen hoop in plaats van lege beloften. En zij geven ons kracht in plaats van ons slachtoffer te maken van een ontkoppelde wereld. Zij roepen ons op om op een andere manier met het leven in verbinding te staan, niet langer ons op onszelf te richten, materieel of spiritueel. Zij hebben een kwaliteit van eenheid en brengen een oude herinnering van een andere tijd, toen de mensheid en de aarde in harmonie waren en de aarde en heel het leven heilig waren, voordat de wereld verscheurd werd door macht en hebzucht. Zij herinneren ons aan iets essentieels in ons: dat we deel zijn van dezelfde aarde en dat we hetzelfde goddelijke doel dragen. Deze beelden zijn de ziel van de wereld die tot ons spreken, ons herinneren aan wat echt is.

In ieder tijdperk komt het goddelijke stempel anders tot leven. In het begin zijn er slechts enkelen die dat opmerken, die niet in de beelden uit het verleden gevangen zitten en iets nieuws kunnen onderkennen. Maar in het begin zijn er slechts enkelen nodig om te verwelkomen wat er gaat ontstaan. Zo is het altijd geweest. Wat er anders in dit tijdperk is, is dat er geen geheim meer is dat beschermd moet worden, geen verborgen mystieke waarheid die de esoterische kennis van de

magiër nodig heeft, slechts de ingewijde enkeling die de nieuwe ster kan herkennen en kan volgen. Wat er ontstaat is om ons heen, omdat het een wereldwijd ontwaken is, en het is iets heel gewoons en simpels, een kwaliteit van vreugde dat we één zijn.

DE KRACHTEN VAN DE DUISTERNIS ONTMOETEN

Maar er bestaan echte obstakels. Er zijn machtige krachten binnen ons collectief die deze beelden voor eigen doeleinden willen bewerken. Zij willen niet dat de mensheid als geheel toegang krijgt tot de bronnen van macht en energie die hun controle en dominantie dan in bezit gaan nemen. Deze krachten zijn uiterlijk zichtbaar in de wereldwijde corporaties; zij hebben hun tentakels in vele aspecten van ons leven, inclusief onze verbeelding. We voelen ergens hoe overtuigend zij zijn geworden in het uitbuiten van onze hoop en onze dromen, onze wensen en zelfs onze levensenergie in de richting leiden die zij wenselijk achten. Maar zij realiseren zich daarbij niet dat deze krachten ook in de innerlijke wereld bestaan, die de beelden van onze psyche manipuleren en de natuurlijke vreugde uit het leven zuigen. Zoals we omgeven zijn door de uiterlijke ecologische vernietiging, zo wonen we ook in een innerlijke woestijn waar eens schoonheid en goddelijkheid was, waarin de beelden die de ziel plachten te voeden, vervuild zijn door de krachten van consumentisme.

De negatieve krachten proberen de nieuwe, levengevende beelden een halt toe te roepen en niet ons collectieve bewustzijn binnen te laten komen. Daarom is het niet alleen genoeg om deze nieuwe beelden te herkennen. Zij moeten energie krijgen om ze te onderhouden – zij moeten geautoriseerd worden. Anders zullen zij onderdrukt of gemanipuleerd worden, net zoals het beeld van globalisering een middel geworden is voor een meer complete uitbuiting. Men kan deze negatieve krachten niet negeren – zij zijn voortdurend om ons heen in de “McDonaldisering” van onze wereld. Hen te bevechten

is zelden effectief; zij zijn te geloofwaardig geworden, te veel onderdeel van onze economische structuur en dagelijkse leven. Wat we doeltreffend kunnen doen is macht geven aan de nieuwe levensonderhoudende beelden die geboren worden. Het zijn deze beelden die het innerlijke en uiterlijke leven temidden van onze huidige woestijn herscheppen. Met de woorden van Carl Jung, "De archetypische beelden doen een uitspraak over het lot van de mens."³

Hoe kan men genoeg energie geven aan deze naar voren komende beelden om een antwoord te geven aan de krachten van het materialisme? In afzondering werken kan nooit genoeg energie geven. Maar het is de organische natuur van het leven die een net van licht en bewustzijn schept en ons kan helpen in dit proces. Er is al een netwerk in de innerlijke werelden gevormd, geschapen door de meesters van liefde en hun discipelen om de mens te helpen naar het nieuwe tijdperk te gaan. Dit netwerk van licht bestaat op het niveau van puur zijn waar het niet door de duisternis van de wereld aangetast kan worden. Het is direct verbonden met de bron van het leven waar de pure energie van de schepping naar boven komt. Dit innerlijke werk wordt nu verbonden met een netwerk van individuen en spirituele groepen en zij worden van binnenuit gesteund, krijgen toegang tot de energie die anders voor hen verborgen gebleven zou zijn. Door dit uiterlijke netwerk, deze organische verbinding van individuen, kan de energie vanuit de innerlijke werelden naar individueel bewustzijn stromen en zo de beelden die nodig zijn in staat stellen om onze wereld te scheppen. Het is een eenvoudig proces waardoor de lichtcellen van het leven die in menselijk bewustzijn zitten, gericht worden, zodat het leven zich op alle niveaus kan herscheppen op een manier die zichzelf onderhoudt.

Onderhouden en gevoed door het licht van een netwerk van bewustzijn, kunnen de beelden nu gaan leven volgens hun originele intentie, niet verdraaid of gecontroleerd door de negatieve krachten die in deze tijd ons collectief domineren. Door deze beelden kan er een nieuw tijdperk aanbreken voor

ons collectieve bewustzijn en zo in onze wereld. Dit zijn beelden die gebaseerd zijn op de organische heelheid van het leven en van de centrale rol van de mens binnen dit geheel als medeschepper, als deel van de goddelijke intelligentie waarvan heel het leven een uitdrukking is.

Ons licht is deel van het licht van de wereld, en, zoals de alchemisten het zagen, het heeft een unieke rol in het verwerkelijken van het ware potentieel van de materie. Het is door ons licht dat het verborgen licht in de materie bevrijd kan worden. En wanneer dit verborgen licht binnen in de wereld, de *lumen naturae*, bevrijd wordt, zal het ware doel van de schepping weer zichtbaar worden – “In Uw licht zullen we het licht zien.”⁴ Het leven zal ontwaken voor haar goddelijke natuur.

We moeten echter beginnen met onszelf als voedvrouw aan de beelden te geven die het leven ons aanbiedt. Dit betekent open voor deze beelden te zijn zoals zij tot ons komen vanuit de innerlijke en uiterlijke werelden, en hun waarde weten te schatten. Door ons individuele bewustzijn nemen zij het goddelijke licht van de wereld aan en wanneer ons bewustzijn verbonden wordt met het bewustzijn van anderen, heeft het de kracht om deze beelden te onderhouden. Het is nodig dat wij de kracht van individueel bewustzijn zien om de beelden te onderhouden die onze ervaring van de wereld kunnen herdefiniëren. De mensheid wordt de middelen gegeven om de wereld te transformeren en toch zijn we terughoudend om volledig in deze arena te stappen. Misschien blijven we liever kinderen, en beschuldigen anderen, regeringen, corporaties voor alles wat er fout is in de wereld en weigeren de verantwoordelijkheid voor onze ware kracht en het licht dat ons is gegeven – en geven in het proces onze kracht en ons licht aan de collectieve duisternis. Ware zelfbekrachtiging betekent de verantwoordelijkheid accepteren voor het werk dat gedaan moet worden.

De Droom veranderen

Voor iedere generatie is er een droom die sterft,
Of één die geboren wordt.

Arthur O'Shaughenney¹

De sjamanen van Latijns Amerika leren ons dat we onze wereld een andere vorm kunnen geven: eerst heb je een droom. Daarna doe je een toezegging aan de droom. Je geeft energie aan die droom en doet iedere dag iets om die droom te verwelijken. Als je dit doet, laat je die droom waar worden. Dat is in essentie wat we gedaan hebben in de VS in de laatste eeuw. We hebben een zeer rijk land gecreëerd waar we ontzettend veel auto's hebben, en heel veel geld om dingen mee te kopen. Nu zullen we met een andere droom moeten komen.

John Perkins²

We zien om ons heen een droom die sterft. Ieder soort dat zijn eigen ecosysteem vernietigt, begeeft zich naar zijn eigen ondergang. Er is ook een droom die geboren wordt, en droom van mondiale eenheid en onderlinge verbindingen die de goddelijke eenheid van de schepping weerspiegelen. Deze droom vraagt onze aandacht om te mogen gaan bestaan. Deze beelden van eenheid van leven met de onderlinge verbindingen, roepen naar ons om met hen samen te werken, om betrokken te raken bij het tijdloze alchemistische werk van transmissie, waarin we echt verantwoordelijkheid nemen voor wat er aankomt. Wij zijn de smeltkroes waarin het dagge en het heilige verenigd gaan worden. Door ons komt er een manier van leven in het bewustzijn, die alles samenbindt volgens haar wezenlijke natuur. Wij herkennen en waarderen dit proces nog

niet volledig, waarin we zo'n centrale rol spelen, het lijkt zo gewoon dat we het niet zien. Maar het is hier, in ons, in ons dagelijkse leven, in de verbindingspatronen waar we ons in de wereld mee verbinden. Echte veranderingen staan te gebeuren, en we kunnen beginnen om de droom te veranderen die zo destructief is geworden in onze huidige wereld.

DE VERBINDING OPNIEUW CLAIMEN TUSSEN INNERLIJK EN UITERLIJK

De droom die ons collectieve bewustzijn op dit moment domineert komt voort uit onze verrukking voor materie, onze verdwazing over wat we kunnen kopen om ons leven te verbeteren. Kleding, elektronische apparaten, nieuwe auto's – deze beelden verzadigen onze radiogolven en gedachtevormen. Als we zouden kijken, zouden we zien dat ze ons niet bevestigen, dat zij eigenlijk energie van ons wegnemen – zij plunderen niet alleen onze bankrekening, maar ook halen ze onze levenskracht weg. We hebben ons van de oude goden afgekeerd die ons leven ondersteunden, en onze nieuwe – niet te bevredigen goden van het materialisme gecreëerd, die ons almaar harder laten werken om hen te tevreden te stellen. Hoe veel uur per week werken we niet om voor deze pleziertjes te betalen, voor de materiële weelde die we denken nodig te hebben in het leven?

We kunnen de archetypische wereld dan wel weggedaan hebben, maar de archetypische wereld is er nog steeds; zij heeft alleen een andere vorm aangenomen en is demonischer geworden. Wanneer we een bewuste verbinding met de archetypen afwijzen, komen zij bij ons binnen als de schaduw, door onze zwakheden en wensen. Hier slorpen zij ons op en nemen onze energie en aandacht weg, of maken onze energie negatief zodat wij anderen aanvallen om ze te voeden. We kunnen Amerika's jacht op wereldwijde en politieke dominantie rechtvaardigen als "het beschermen van onze manier van leven," maar hoe veel van wat deze manier van leven stimu-

leert, beantwoordt aan onze behoefte om dit monster van verworven bezit te voeden dat we hebben gecreëerd?

En zou er ook een duistere reden kunnen zijn voor de armoede van onze huidige beelden? Zou het kunnen zijn dat de krachten van die heilige dimensie, die we niet langer respecteren met de beelden, die we van deze wereld hebben uitgesloten, nog steeds hun kracht hebben; en dat zij niet gelukkig zijn met de verwaarlozing? Onze afwijzing en onderdrukking van het vrouwelijke, onze slechte behandeling van de aarde, hebben de krachten van de macht van het vrouwelijke naar de schaduw geduwd, waar de energie gemakkelijk destructief wordt – en zij heeft zich tegen ons gekeerd, ons in de val gelokt met haar materiële wereld, zonder ons toegang te verlenen tot de beelden die ons zouden openen voor de heilige en transformerende dimensie van de materie. Onze traditionele sprookjes herinneren ons levendig aan het gevaar van het afwijzen van het duistere vrouwelijke, je hoeft alleen maar te kijken naar wat de uitdrukking “sprookjes” in onze cultuur is gaan betekenen om te zien hoe we de wijsheid die zij bevatten hebben afgewezen. Afgesneden van ieder levend beeld van de krachten die we hebben verbannen, blijven we goed gevangen in onze hebzucht, opgesloten in de beelden van materiële welvaart, en beseffen hun duistere geheim niet: er is een aspect van de grote Moeder dat zelfs haar eigen kinderen verblindt en vernietigt. Zou het kunnen zijn dat zij diepweg in de schaduw van onze verwaarlozing nog steeds haar kracht uitoefent en ons in haar sluiers verstrengelt, ons betovert met haar verleidelijke spel van beelden, en ons toch heeft afgesloten van haar voeding – en zo wraak neemt ?

We kunnen de leegte van de huidige beelden zien zoals ze door een cultuur veroorzaakt worden, een cultuur die zichzelf bewust heeft afgescheiden van het heilige en zich alleen richt op materiële welvaart, en de ziel laat verkommeren. Of we zouden het kunnen zien alsof de Grote Moeder wraak neemt op hen die haar ontkend hebben. Materialisme is een kracht

van de duistere, donkere moeder, “materie” geworden en lokt ons steeds verder haar destructieve net in.

We zijn ons absoluut niet bewust van de krachten die ons beheersen en ons voortstuwen. We zien alleen de oppervlakkige dingen. Maar willen we de huidige dynamiek van wereldwijde exploitatie en de onevenwichtigheid van “onze manier van leven” veranderen – willen we deze droom die ons verstikt veranderen – dan zullen we onder de oppervlakte moeten kijken, naar de krachten die hen gecreëerd hebben, en deze zijn niet alleen van sociaaleconomische of ecologische aard. In de archetypische wereld beheersen veel krachtigere machten ons. Alleen wanneer we terugkeren naar dit innerlijke rijk hebben we de kans om de wereldwijde cultuur te veranderen die zichzelf kan onderhouden in de toekomst – om de droom te creëren die het volgende tijdperk vormt.

Een sjamaan of een genezer in voorbije culturen maakte een reis naar binnen en communiceerde met, of confronteerde de negatieve energie, om deze negatieve verbinding met het onbewuste te veranderen. De sjamaan kende de innerlijke wereld en wist hoe zij werkte; hij wist hoe hij daar moest reizen en de nuttige en behulpzame krachten moest oproepen, en ook hoe hij de negatieve krachten moest tegemoet treden, die zeer destructief kunnen zijn. Hij wist hoe hij een verloren ziel terug kon halen. Dit gebeurt wanneer een wezenlijk deel van onszelf gevangen wordt in het onbewuste. Bijgestaan door de rituelen van zijn cultuur, *chanten*, *sacred dance* of muziek, kon hij het individu of de stam in het innerlijke en uiterlijke leven integreren.

In onze huidige cultuur zijn we gevangen geraakt in onze onbewuste materialistische drijfveren, en we voeden onze archetypische monsters met de hulpbronnen van onze planeet, met onze levensenergie, en verstoren de delicate balans van ons planetaire ecosysteem, en ook van onze eigen ziel. En we begrijpen niet meer hoe we deze onbalans kunnen tegemoet treden. We hebben dringend deze kennis nodig; we moeten de ziel van de wereld helen, de innerlijke krachten oproepen die

nodig zijn, willen we de echte krachten van het materialisme confronteren – niet de marketing strategieën van onze corporaties, maar de innerlijke demonen die ons naar zelfdestructie drijven, en naar de cyclus van hebzucht die de ziel ontkent. De duistere energieën die ons collectieve bewustzijn hebben gegrepen zijn heel echt en zij hebben onze aandacht nodig.

Hoe kunnen we de kennis opnieuw claimen om met de innerlijke wereld te werken en haar geschikt maken voor de behoeften van deze tijd – voor de wereldwijde gevaarlijke dimensie die ons bedreigt? De traditionele manier van de sjamaan, met zijn magische technieken, zijn geheimen, van generatie op generatie gegaan volgens goed bewaakte tradities, met zijn eisende inwijdingen, behoren voornamelijk tot het verleden.³ Maar in iedere tijd wordt deze kennis opnieuw gegeven, volgens de behoefte van de tijd en de toekomst die gaat komen – dit is deel van het esoterische mysterie van het leven, hoe het zijn eigen geboorte helpt plaatsvinden, wanneer het heilige een nieuwe vorm aanneemt en in een nieuwe taal spreekt. Nu zullen we, wat we nodig hebben, niet in verborgen esoterische plaatsen vinden, maar in het leven zelf – in de wereld om ons heen en in onszelf. Het is hier, in ons leven, binnenin ons, overal om ons heen, dat we de poort zullen vinden naar de innerlijke rijken. En als we kunnen leren om aanwezig te zijn, hier op deze plek in onszelf, en in het leven waar het innerlijk en het uiterlijk elkaar ontmoeten, waar de vormen van het leven ontstaan, zullen we toegang hebben tot de kennis die we nodig hebben.

Hoe kunnen we toegang krijgen tot waar de werelden elkaar ontmoeten, waar het innerlijke een vorm aanneemt? De ware vraag is waarom we ons hebben uitgesloten van deze plek. Waarom leven we aan de periferie van onszelf, waar alleen de uiterlijke wereld betekenis heeft? De innerlijke wereld is niet verborgen in geheime plekken, maar overal om ons heen, en in ons. Haar magie mag dan verstomd zijn in ons huidige leven, haar kracht niet gezien worden, maar zij is er nog steeds, in onze dromen en nachtmerries, in onze hoop en onze

angsten, en we kunnen dit niet langer ontkennen. Ook kunnen we niet langer de oude belofte verwerpen die in ons geplaatst is, zijnde wachters van de planeet – niet alleen van de fysieke vorm maar ook van haar ziel.

Als we naar binnen gaan, in onszelf, zullen we zien dat er een eenvoudige verbinding is tussen ons en de bron van het leven, een manier van zijn die deel is van onze natuur zelf, waarin ons spirituele en natuurlijke zelf zich richt op overeenstemming, en elkaar voedt. Het is in ons ademen als we bewust leven, in het aanwezig zijn bij iedere stap die we zetten. Deze verbinding is de plek in ons waar de werelden elkaar ontmoeten. Het kan verhuld zijn door de vormen van onze zelf geschapen wereld; wanneer we een kunstmatig leven lijden verliezen we het besef erover, en dan leven we gescheiden van ons natuurlijke zelf, en van het leven zoals het echt is. Maar wanneer we het goddelijke in het gewone leven herkennen, wanneer we het eenvoudige besef van de ademhaling de hele dag door hebben, keren we terug naar onze werkelijke staat, naar zijn natuurlijke verbinding die we belichamen. De ziel viert haar aanwezigheid in de twee werelden: in de uiterlijke wereld van de zintuigen en in de innerlijke wereld die het thuisland is. Dit bewustzijn, deze verbinding vasthouden, betekent leven waar de twee werelden elkaar ontmoeten, en kunnen werken om onze planeet weer in balans te brengen.

Het is niet nodig om naar sjamanen in afgelegen tropenwouden of woestijnen te gaan zoeken om de geheimen die we nodig hebben te ontdekken. Het tijdperk van wereldwijde ontwakking maakt ons wakker voor het weten dat alles overal aanwezig is. Wij zijn degenen die weten. Onze verbinding met het leven en met de innerlijke wereld is de verbinding die we nodig hebben. Het leven heeft haar eigen centrum voor genezen, dat in ieder van ons is. Wanneer we geïsoleerd blijven binnen ons afgescheiden zelf, blijven we in dit slapende centrum. Maar wanneer we erkennen dat we een integraal deel zijn van het levende organisme van de aarde, en wanneer

we deel willen nemen aan haar geboorte, dan kan dit helende potentieel onmiddellijk geactiveerd worden.

We moeten ons bewust met de innerlijke en uiterlijke werelden verbinden en volledig aanwezig zijn. Alleen dan kunnen we toegang krijgen tot de kracht en de kennis in ons die het leven zelf zijn, het leven dat het lied van de ziel is, en niet alleen maar een reeks wensen en fantasieën.

DE VERBINDINGEN VAN HET LEVEN

Binnenin ons ligt de kennis over hoe de werelden samenwerken, hoe de beelden van de ziel ontstaan, en hoe zij de bestemming van de mens bepalen. Dit weten is deel van het leven, deel van het wonder van de schepping. Wanneer we aanwezig zijn in onszelf en in ons leven, kunnen we de verbindingspatronen zien die de dingen bij elkaar brengen – de gewone menselijke verbindingen van ons uiterlijke leven, tussen onze familie, vrienden en collega's; onze handelsrelaties en de logistiek die goederen, diensten en geld regelen via onze lokale en wereldwijde markten; en nu ook de nieuwe verbindingen die gecreëerd zijn door wereldwijde communicatiesystemen, door internet, TV satelliet en mobiele telefoons. We gaan ook de onderlinge verbindingen van het ecosysteem weer ontdekken, die de hele schepping één maken in een levend organisme, en als we aandacht schenken kunnen we de diepere verbindingen tussen de innerlijke en uiterlijke werelden opnieuw gaan ontdekken, die betekenis geven aan de ziel in ons dagelijkse leven. En onder alles ligt de verbinding van pure liefde die de hele schepping verbindt met de Schepper. We leven temidden van zo veel verbindingen en er ligt zo veel vermogen en betekenis in deze verbindingen, die we niet zien.

De verbindingen van het leven zijn haar levenssappen. We worden fysiek gevoed door ons natuurlijke ecosysteem, en ook door de handelsverbindingen die het voedsel op onze tafel brengen. We worden emotioneel gevoed door onze fami-

lie en vrienden, en in emotionele zin, ook praktisch, door de verschillende typen van communicatie die in toenemende mate van belang zijn in ons leven, de mobiele telefoons en de e-mails die zo snel een wezenlijke verbindingsbron zijn geworden. De verbindingen van de ziel zijn meer verborgen in onze cultuur, maar zijn in onze dromen aanwezig, en in onze zoektocht naar betekenis. En de oerverbinding van de liefde die de kern van de schepping is, voedt ons op het diepste niveau – en paradoxaal genoeg, zijn we daar allemaal naar op zoek, bewust of onbewust.

Wij zijn het centrum van vele verbindingen en toch denken we dat we geïsoleerd en alleen zijn. Onze afzondering is één van de meest sterke mythen in onze tijd en zij houden ons bewust af van het ontvangen van de voeding die via deze verschillende verbindingen komen kan. We voelen ons onmachtig omdat we ons alleen voelen, meer en meer afgescheiden. Zelfs als we bewust toegang hebben gekregen tot een grotere mate van verbindingen dan ooit tevoren. Ons gevangen zitten in onze mythe alleen al maakt dat we ons meer en meer afgescheiden voelen. Naar een wereldwijd tijdperk gaan dat nog steeds gevangen zit in de conditionering van de afgelopen tijd, betekent afgesneden en onbewust blijven van het werkelijke potentieel dat ons geboden wordt.

Het leven schept zichzelf opnieuw door deze verbindingspatronen en de relaties die zij vormen. Dit is de oereenheid van het leven die zich op een nieuwe manier uitdrukt. Toch lijkt dit simpele besef, dat het leven één is te bedreigend om volledig te accepteren. Wanneer we onze onderlinge verbindingen zien door de sluiers van afscheiding, vrezen we dat zij iets van ons wegnemen. We trekken ons gemakkelijk terug in oude beschermingspatronen en verdedigen onze autonomie, onze bezittingen, en onze status, en zijn dan niet in staat, of willen de werkelijke betekenis niet aangaan. Maar al deze verbindingspatronen zijn slechts manieren waardoor de eenheid van het leven zichzelf manifesteert, en hoe meer we dit beseffen, des te meer kunnen we dit vermogen en de dynamiek die bij

de eenheid van het leven hoort, vorm geven. Vereniging is veel krachtiger dan afscheiding.

Als deel van de eenheid van het leven kunnen we nooit afgezonderd zijn. Wanneer we de telefoon opnemen of door het internet ons verbinden, *weten* we dat we deel zijn van een wereldwijd communicatienetwerk, dat ogenblikkelijk beschikbaar is. We dragen kleren die in verre landen zijn gemaakt en wanneer we de kanalen van onze TV veranderen, zien we beelden van over de hele wereld. Zelfs het voedsel dat we eten komt nu vanuit de hele wereld en maakt ons onderdeel van het ecosysteem van het leven, samen met het netwerk van handel dat het op onze tafel bracht. We zijn allemaal onderdeel van deze onderlinge eenheid en toch hebben we nog niet de mogelijkheid die ons geboden wordt, gegrepen. Het is alsof we naar een film kijken, beeld na beeld, en nooit het verhaal snappen wat de film ons tracht te vertellen. En het verhaal dat we missen is ons eigen verhaal, de betekenis van ons eigen leven, gezien door de ogen van eenheid.

DE TAAL VAN EENHEID

Het leven spreekt tot ons in de taal van eenheid. We volhardden om haar te lezen met onze oude vocabulaire van afscheiding, en we horen niet wat zij ons echt vertelt. Nog gevangen in onze geconditioneerde ideeën over afscheiding, en ons nog steeds afvragend wat het leven ons kan geven (of wat we uit het leven kunnen halen), kunnen we de boodschap van het leven niet ontcijferen, over haar diepe onderlinge verbindingen; ook zien we niet dat dit de ware natuur van het leven weerspiegelt, zijnde een levend organisme. Het is heel moeilijk voor het leven om te communiceren met iemand die zichzelf afgescheiden ziet van het geheel. Dit is één van de redenen waaruit blijkt dat we in deze tijd van wereldwijde crises zo onmachtig zijn. We kijken naar het boek van het leven zonder haar taal te herkennen – of nog rampzaliger, vertalen het in een taal die we zelf hebben uitgevonden, een taal die

niets met het verhaal te maken heeft dat zich in de nieuwe wereld ontvouwt.

Wanneer we uit de ons zelf opgelegde gevangenis, onze eigen afzondering stappen, kan het leven ons haar eigen verhaal over eenheid en onderlinge verbondenheid gaan vertellen, en het kan ons laten zien hoe we moeten leven. Veeleer dan ons geloof of onze waarden het leven op te leggen, moeten we leren luisteren en kijken. Dan kunnen we ontdekken wat de Schepper en de schepping ons vertellen. Het leven kan ons laten zien hoe we in de wereld aanwezig kunnen zijn op een manier die de hele schepping respecteert en haar goed doet. Ons innerlijk en uiterlijk leven kan ons laten zien hoe de innerlijke en uiterlijke werelden samenwerken, zodat de betekenis van de ziel in ons leven komt. De tekenen zijn overal om ons heen; we moeten alleen maar leren om ze te lezen. De eerste stap is het herkennen dat we overgegaan zijn naar een tijdperk van eenheid, en dat deze tekenen geschreven zijn in de taal van eenheid. Zonder dit simpele besef zullen we blijven prutsen in de duisternis – en onze huidige duisternis wordt alleen maar donkerder. De droom die we geleefd hebben wordt een nachtmerrie.

De taal van het leven is onze taal. De eenheid die zij uitdrukt is een wezenlijk onderdeel van wie we zijn. We zijn het eenvoudigweg vergeten, zoals we de oude symbolische taal van onze dromen vergeten zijn. Er bestaan veel talen van het leven die we vergeten zijn: de taal van de planten en de kruiden, die de wijsheid en de geheimen van genezen onthulden, de taal van het land en het weer die vroegere boeren vertelden wanneer zij moesten planten en wanneer oogsten, de taal van de oceaan die tot de zeelieden sprak over de hoe de zee werkte.⁴ Al deze talen, de kennis en de wijsheid die zij bevatten, drukten de eenheid van het leven uit. Maar hoewel we het vergeten zijn, dragen we nog steeds deze kennis in ons, in onze genen. Nu komt het, door de middelen van wereldwijde communicatie terug in ons bewustzijn met een nieuwe voca-

bulaire; het leven wekt het weer, en weerspiegelt het ons opnieuw.

Het kan de oude talen, de mythen en de mentale gebruiken van afscheiding loslaten, we kunnen het paradigma van de eenheid die begint te komen, binnenstappen. We kunnen de tekenen lezen die zichtbaar worden in het leven, en in onszelf. We kunnen leren hoe het leven opnieuw geboren wordt in deze tijd, en *we kunnen deelnemen aan haar geboorte*. We kunnen ons bewustzijn richten op het totaal van het leven, op zowel een organisch als symbolisch niveau, en opnieuw het deel leren kennen dat wij in haar ontvouwing moeten spelen.

DE NIEUWE SYMBOLEN VAN HET LEVEN HERKENNEN

In de symbolische diepten van onszelf en in de wereld vormen zich nieuwe patronen, nieuwe manieren voor leven die gaan komen. Dit zal zich gaan samenstellen in beelden en symbolen die de komende tijd vormen. Ons werk is om ze te herkennen en hen te helpen geboren worden in deze wereld. Om dit te doen moeten we aanwezig zijn tussen de werelden, in de symbolische kern van onszelf waar het leven zich gaat vormen.

De symbolische wereld ligt op de drempel van het bewustzijn zelf, beschikbaar en toch nog niet volledig erkend. Wanneer we een bewuste verbinding maken met de beelden die vanuit de symbolische wereld omhoogkomen, krijgen we toegang tot haar ware vermogen, haar diep transformatieve potentieel. De symbolische wereld behoort tot de ziel, en wanneer we deze heilige dimensie erkennen, kan zij zich openen, en met ons op een manier communiceren die in de droom, die ons de toegang tot deze diepten heeft geweigerd en nu sterft, niet voor te stellen is.

Symbolen treden op als een brug tussen de innerlijke en uiterlijke wereld, en laten de energie en de betekenis van het innerlijk naar het uiterlijk stromen. Zij kunnen originele energie naar het leven brengen, die we daarna op creatieve manier

kunnen leiden. De beelden van eenheid die omhoogkomen in ons bewustzijn zijn het leven zelf dat ons terugtrekt naar de bron, terug naar de pure wateren van het leven, die vanuit haar essentie stromen.⁵ Het water van de bron heeft een helende kwaliteit; wat het aanraakt wordt gezuiverd en opnieuw verbonden met haar essentiële natuur. En het heeft een kwaliteit van vreugde die hoort bij de wezenlijke natuur van het leven – een kwaliteit die helaas in onze huidige cultuur ontbreekt.

Als we ons openen voor de symbolische dimensie van deze beelden, kunnen zij ons rechtstreeks met de bron van het leven verbinden, met de energieën die in de schepping aan het werk zijn. Aan het begin van een nieuw tijdperk kan er een directe verbinding met de nieuwe scheppingsenergie gemaakt worden die vanuit de Bron komt. Wanneer een cultuur ontwikkeld is, wordt deze energie, die nog steeds aanwezig is, minder toegankelijk, en bedekt door de culturele en religieuze ontwikkeling van de tijd. Maar aan het begin is het mogelijk om toegang te hebben tot de vrijheid en de vitaliteit, die de uitdrukkingen zijn van de regeneratie van het leven; aanwezig waar het leven ontstaat.

Maar we zijn zo verdiept in de vele afleidingen van de cultuur van vandaag, dat we de symbolische dimensie van de nieuwe beelden die het leven ons geeft, niet opmerken, en we zijn ons dan ook niet bewust van hun oerkracht. Levend aan de oppervlakte van ons leven, zijn we niet aanwezig op de plek tussen de werelden waar we toegang krijgen tot hun symbolische dimensie, die de bron is van hun werkelijke potentieel. Wanneer we bijvoorbeeld aan het internet denken, zien we alleen een middel voor communicatie of voor handel. We zien niet dat het een levende uitdrukking is van een nieuw bewustzijn dat in zich de toegang heeft tot energieën en krachten die onze wereld compleet kunnen herschikken. Als we zouden ontwaken voor dit werkelijke symbolische potentieel, zouden we echt ontzag hebben – en we zouden lachen,

vol bewondering vanwege het vermogen van het leven om zichzelf opnieuw te scheppen, terwijl wij niet eens kijken.

Het internet is een krachtig levend beeld van de eenheid van het leven. Omdat het steeds meer levend wordt in ons collectieve bewustzijn, is het steeds beter in staat om de onderliggende energieën op een nieuwe manier te kanaliseren. Het heeft een kracht van zichzelf, en is in staat om zich te ontwikkelen, zich aan te passen als een snelveranderend organisme, en, zoals andere, in deze tijd, naar bovenkomende beelden, herschikt het ons bewustzijn, helpt ons op een nieuwe manier met het leven in wisselwerking te treden.

Zoals alle symbolen zal het internet het geheim van zijn ware potentie onthullen als we het maar op de goede manier tegemoet treden, met de erkenning van zijn heilige dimensie. Tegelijkertijd vraagt het werk met deze naar bovenkomende beelden een andere attitude dan die welke verbonden is met de innerlijke – of spirituele – dimensie. In onze Westerse cultuur neigen we ertoe om symbolen te zien als afgescheiden van het daagse leven, en verwijzen we ze meestal naar heilige of religieuze ceremonieën. Het is vele eeuwen geleden dat we ons verbonden voelden met het gewone alledaagse leven, dat een symbolische dimensie had. En wat kan er “gewoner”, alledaagser zijn dan het internet? Het symbolische tegemoet treden binnen het gewone, vraagt ons de “spirituele” conditionering los te laten en ons te bevrijden van zijn restricties.

Het kan een schok zijn, zeker, om te zien dat het heilige zichzelf onthult in iets zo gewoons als in het communiceren met de technologie van het internet, of van de mobiele telefoon. Maar we moeten beseffen dat het goddelijke zichzelf onthult op de meest onverwachte manieren. Vaak, zoals Khidr, de Soefi-figuur met rechtstreekse onthulling, verschijnt het goddelijke als zoiets gewoons dat we het pas naderhand opmerken, en verspelen dan de kans op een ontmoeting. We moeten alert zijn, beseffen dat de symbolen die de droom voor het volgende tijdperk vormen waarschijnlijk op plekken verschijnen waar we ze het minst verwachten – in onszelf, in

het gewone van het dagelijkse leven.⁶ Dan kunnen we onszelf openen voor het plezier en de vreugde in de manier waarop het goddelijke ons wekt voor een nieuwe manier van zijn, en onze “spirituele” perceptie weer op zijn kop zet!

MEDESCHEPPER VAN DE SYMBOLISCHE WERELD

Wanneer we ons verbinden met een symbool en zijn spirituele dimensie erkennen, kan het rechtstreeks met onze ziel communiceren. Symbolen kunnen ons naar een dimensie van onszelf voeren die heel het leven en het onbekende omarmt. Zij zijn een levende uitdrukking van een werkelijkheid die de fysieke wereld doordringt en toch niet gevangen is in haar beperkingen. Zij geven ons toegang tot onze eigen goddelijke natuur en het goddelijke in het hele leven.

Wanneer we begrijpen hoe deze beelden vanuit het leven komen, zullen wij hen de goede aandacht geven, en een creatieve dialoog beginnen met de symbolische wereld. Dit maakt deel uit van de relatie, medeschepper te zijn. Dit wordt de mens gegeven. Het individu kan rechtstreeks interacteren met het geheel. Omdat we de symbolen, die de ziel van de wereld kunnen genezen en voeden, helpen ontstaan, beginnen we deze verantwoordelijkheid op ons te nemen. We nemen onze rol op ons als wachters van de planeet en we doen dit met het bewustzijn van eenheid die het heilige omvat en verbindt met het gewone, het innerlijk met het uiterlijk, de geest met de materie, de ziel van de wereld met haar lichaam en met het onze, het individu met de planeet.

De verbinding tussen de individuele ziel en de ziel van de wereld is deels een symbolische communicatie, waarin wij de beelden helpen creëren en ze in het bewustzijn brengen om ons op alle niveaus te kunnen voeden. De verbinding tussen de ziel en de fysieke wereld kan nuttiger zijn dan we beseffen: daardoor kan de uiterlijke wereld gevoed worden door de energieën en de krachten van de ziel. In voorbije tijden zorgde dit werk voor de groei van het gewas en onderhield de spiritu-

aliteit van de mens. Nu hebben we haar nodig om de wereld te helen. Wanneer we met deze verbinding werken, kunnen we het deel van de ziel van de wereld dat verloren is gegaan, terugbrengen, en onze uiterlijke wereld helpen verbinden met haar “krachtdieren,” de archetypen die de wereld kunnen helpen voort te gaan op haar reis. Er is tussen de werelden veel werk te doen: innerlijk en uiterlijk met elkaar verbinden, en de bronnen van kracht herontdekken, die we nodig hebben om als totaal te evolueren. En met dit werk kan de wetenschap van de toekomst geboren worden, die ons inzicht geeft in hoe het innerlijke en uiterlijk samenwerken: hoe de energieën van de innerlijke wereld ons uiterlijk leven kunnen voeden en hoe het uiterlijke leven onze ziel kan voeden.

Eenheid betekent deze werelden in overeenstemming brengen, leren hoe zij communiceren met elkaar, en hoe wij daarvan deel uit kunnen maken, voor het totaal. De tijd van afscheiding die voorbij is, heeft de werelden verdeeld, en nu moeten wij deze scheiding helen. Symbolen worden in beide werelden geboren om deze vereniging van innerlijk en uiterlijk te vergemakkelijken, maar zij hebben onze bewuste aandacht nodig. Zij hebben onze vonk van bewustzijn nodig om volledig te gaan leven, om het wereldwijde overgangswerk te gaan beginnen.

En tegelijkertijd zullen wij naar onze onwil moeten kijken om volledig in de dimensie van de ziel te kunnen stappen, en onze verantwoordelijkheid erkennen. We zullen onze dwaling onder ogen moeten zien; hoe wij deze heilige dimensie van onszelf en van onze planeet hebben behandeld, onze vrees voor wat we tegen kunnen komen in de innerlijke wereld – de monsters die we door onze verwaarlozing en ontkenning hebben gecreëerd. De terroristen die zich met geweld een weg hebben gebaad in ons collectieve bewustzijn zouden een uitdrukking van een diepere duisternis kunnen zijn, die we in de innerlijke wereld onder ogen moeten zien. Het is altijd gemakkelijker om iemand anders de schuld te geven, dan de duisternis tegemoet te treden.

Er zijn vele redenen om onze verantwoordelijkheid niet op te pakken, maar er is werk te doen met het symbolische bewustzijn van de wereld. En dit werk kan alleen op individueel niveau gedaan worden – het is door de verbinding tussen het individu en de symbolische wereld dat er genezing en transformatie kan komen. Alchemistisch gezien is het de vonk van individueel bewustzijn die de innerlijke wereld kruist, die de katalysator voor de transformatie is. Vereniging met het heilige is altijd een individuele handeling. Dit is deel van het mysterie van de verbinding van de ziel met de wereld en met God.

Het werken met de symbolische wereld is een deel van onze menselijke erfenis. We moeten weer wakker worden voor deze oude erfenis en haar gebruiken om ons uiterlijke leven te harmoniseren met de innerlijke krachten van de schepping – om een beschaving te scheppen, die de bronnen van beide werelden kan gebruiken op een manier die creatief en voedend voor alle leven is, en voor de ziel van de mens. Wat het in deze tijd anders maakt in vergelijking met eerdere tijden, is dat het individu nu nodig is om te participeren, en medeschepper is van deze symbolische structuur van de wereld. Dit zal vorm geven aan de oerenergie binnen de schepping en hoe zij zich uitdrukt in het leven, en zo wordt het individu een directere toegang verleend tot de ziel van de wereld van ooit tevoren.

INDIVIDUELE VERANTWOORDELIJKHEID EN DE ARCHETYPISCHE WERELD

Iedere overgangstijd kent onverwachte gevaren. Dit geldt vooral in deze overgangstijd, in de verbinding met de symbolische wereld. Carl Jung schreef dat de symbolen van het bewustzijn een grote verantwoordelijkheid leggen op het individu.⁷ Wanneer er een symbool omhoogkomt vanuit het onbewuste en niet bewust verbonden wordt, kan het naar binnenslaan en verslindend, in plaats van creatief worden. Dit is de negatieve kant van een archetype, verbeeld in de *ouroboros*, de slang die zijn staart eet. In de oerdiepten van het bewust-

zijn wordt er niets geboren; de energie keert terug in zichzelf. Onze enige bescherming voor dit verslindende aspect van de innerlijke wereld is bewustzijn. De reflectieve houding van bewustzijn handelt als een indirecte spiegel, zoals het schild van Perseus,⁸ en maakt het ons mogelijk om met het onbewuste te werken zonder overweldigd of verlamd te raken door haar rauwe kracht. Zonder deze indirecte eigenschap van het bewustzijn, verslindt of versteent de psyche alles wat zij tegenkomt.

Symbolen komen vanuit het onbewuste, waar de natuurlijke krachten ons gemakkelijk de diepen intrekken. Net zoals er evolutiekrachten zijn die ons naar bewustzijn drukken, zijn er archetypen en symbolen die deze kracht samenstellen. In overgangstijden, in onze relatie met de symbolische wereld, zullen beide krachten op het collectieve niveau een rol gaan spelen. Wanneer er een symbool of een archetype naar boven komt heeft dat een rauwe energie die niet beperkt wordt door gedragspatronen van een cultuur die ons gedrag conditioneren, en haar binnen de beschaafde grenzen houden – en kan haar gemakkelijk een individu, een groep of de gemeenschap in haar greep houden. Zoals we gezien hebben in Bosnië en Rwanda, en nu in Irak, waar de rauwe kracht van stammenidentiteit burens tot moordenaars, beulen, of verkrachters maakt. Een archetypische energie kan de gedragspatronen en de moraal van onze religies en de culturele conditionering die ons fysiek verdedigen tegen deze amorele energieën van het onbewuste, verpletteren. In het tijdperk dat achter ons ligt was Carl Jung getuige van hetzelfde patroon, toen de Duitsers collectief meegesleept werden door het archetype van de strijdgod Wodan; zelfs voor de uitbraak van de eerste wereldoorlog had hij rivieren met bloed gezien die de onderwerping aan dergelijke archetypen eisten.

Culturele conditionering beschermt ons, maar beperkt ook onze groei. In overgangstijden moet de beschermende conditionering afgebroken worden zodat er iets nieuws kan komen. Onze bewuste aandacht is in dergelijke tijden nodig, om,

wanneer de nieuwe symbolen en archetypen opkomen, als evenwicht te dienen tegen de oertrekkraft van het onbewuste. Zonder ons bewustzijn kan de rauwe kracht van de archetypen ons de diepten intrekken waar zij vandaan kwam, waar zij negatieve energieën kan voeden. We zien dit nu overal om ons heen gebeuren: in plaats van wereldwijde vereniging ervaren we een wereldwijde religieuze fanatiek en ook een heropleving van gewelddadig stammendoctrine. Hoe veel van onze energie wordt er in deze duistere draaikolk getrokken? En met onze huidige Westerse waarden die op eigenbelang uit zijn en tweedracht zaaien in plaats van zich te verenigen, zijn we niet bij machte om dit leegbloeden van onze levenskracht te stoppen, niet in staat op te houden met het voeden van het destructieve, de niet tevreden te stellen goden, die ons onbewuste in hun macht hebben gekregen.

Een verbinding met goden is veeleisend en moeilijk. Het is maar al te gemakkelijk om het onbewuste in te glijden, verleid te worden door hun kracht en hun slachtoffer te worden. Slechts individueel bewustzijn kan de trekkracht van het onbewuste doorstaan. Dit werk kan niet gedaan worden door een religie, een organisatie of een regering. Het is de individuele held die van oudsher het monster bestrijdt en de rol symboliseert van ons individuele bewustzijn in dit archetypische drama. Dit is de verantwoordelijkheid van ieder van ons.

Het geschenk van de vrije wil verwierp ons uit de onschuld van het Paradijs en gaf ons de verantwoordelijkheid voor onze bestemming. Paradoxaal genoeg wordt in dit ontwakende wereldwijd tijdperk meer verantwoordelijkheid gegeven aan het individu dan ooit tevoren. Nog gevangen in onze oude beelden, afzondering en afscheiding, hebben we nog niet begrepen dat de betekenis van verantwoordelijkheid ligt in de verbinding van microkosmos en macrokosmos, het individu en het totaal, en ook zien we de kracht en het potentieel van de werkelijke verandering niet die deze verbinding ons geeft.

Ieder tijdperk heeft zijn droom. Nu er een oud tijdperk ophoudt te bestaan en een nieuw tijdperk komt, is het aan ieder

van ons om verantwoordelijkheid te nemen voor de beelden van eenheid die nu uit de diepten naar boven komen. De beelden vormen de droom van het nieuwe tijdperk. Onze deelname bepaalt hoe deze beelden gaan ontstaan en of zij ons uit deze huidige nachtmerrie halen van hebzucht en gescheiden fanatisme die onze planeet vernietigt en zo veel lijden voor zo velen veroorzaakt, en ons brengt naar een nieuwe manier van leven met de aarde. Zij kunnen ons de sleutel geven, een visioen van heelheid, en ons met energie verstevigen van wat het betekent medeschepper in de nieuwe wereld te moeten zijn.

De alchemie
van de archetypische wereld

De archetypen zijn de beslissende factoren,
Zij bewerkstelligen de ware gebeurtenissen...
De archetypen bepalen
Het lot van de mens.

C.G Jung

ZICH IN BEIDE WERELD BEGEVEN

Iedere stap die we zetten, is, zoals iedere ademhaling, een ontmoeting van de innerlijke en uiterlijke wereld. We weten dit misschien niet bewust, maar op ieder moment leven we in beide werelden. De innerlijke is de grond van waaruit de ziel haar substantie haalt, niet in abstracte zin, maar daadwerkelijk. We zouden niet leven als we ons niet voortdurend in het innerlijk zouden begeven. We zijn geconditioneerd te geloven dat we alleen in een wereld leven die we kunnen waarnemen door onze zintuigen, maar een simpele herkenning van hoe onze fantasieën, angsten en verbeeldingen ons beïnvloeden, onthult ons dat we ook in een minder tastbare wereld verblijven. Dieren kunnen alleen in het uiterlijk leven, in de fysieke wereld. Wij niet. Wij worden gedreven door wensen en demonen, verlangens en angsten, en de meesten vinden veeleer hun oorsprong in de innerlijke wereld dan in de uiterlijke werkelijkheid. We zijn schepselen van onze eigen psyche en van het grote doolhof van ons collectieve onbewuste, gevoed, net zo veel door onze dromen, als door voedsel en water. We ademen de lucht in van beide werelden. Soms kan een verborgen geur van de innerlijke wereld onze aandacht vangen,

en ons op onverwachte paden leiden, naar plekken waarvan we dachten nooit in te gaan, en die ons een glimp geven van de innerlijke dimensie van het leven. Het onheil uit de innerlijke wereld kan ons ook beïnvloeden, hoewel we zelden zien hoe haar duisternis ons lokt – lopen we meestal in de veronderstelling dat de tastbare grond alles is waarop we lopen, alsof de emissies van onze auto's en onze industrieën als enigen de slechte lucht veroorzaken die we inademen.

Het is waar dat we sinds de komst van de psychologie iets zijn gaan leren zien van de innerlijke wereld van onze eigen psyche. We zijn gaan beseffen dat er verstoringen van binnenuit kunnen komen; we kunnen persoonlijke fobieën hebben. Maar dit beeld van het innerlijk omvat niet de grotere wereld van het collectieve onbewuste waar we in leven, de wervelende immateriële wereld van onze collectieve hoop en angst. We herkennen ons collectieve dromen niet, en we bedenken niet hoeveel onze uiterlijke handelingen aangestuurd of bepaald worden door deze krachten van de innerlijke wereld.

Spoedig zullen we wakker moeten worden en de werkelijkheid van beide werelden moeten accepteren. We kunnen niet langer doen alsof: onze collectieve angsten worden te duister, onze materiële fantasieën onhoudbaar. We zullen moeten accepteren dat de innerlijke werelden nooit verbannen werden uit het Tijdperk van de Rede, en dat we nog steeds bang zijn voor zijn duisternis, zoals we bijvoorbeeld verleid kunnen worden door hun sirene-achtige verlokkingen. We moeten misschien kijken hoe veel we onze persoonlijke en collectieve bronnen uitputten door het ineffectieve vechten tegen deze ongeziene monsters, door onze pogingen ons te beschermen tegen deze angsten. Kan onze beveiliging ons helpen wanneer de werkelijke dreiging een innerlijke demon is? En kan al ons streven werkelijk onze dromen verwezenlijken, wanneer de bron van onze uiterlijke wensen een etherische verleidster is, of het verlangen van de ziel?

Het leven is een mysterie en niet een probleem. Het is een mysterieus samenkomen van de werelden, een voortdurend in en uitademen, waarin het fysieke en de droomwerelden elkaar doordringen. In beide werelden lopend, zijn wij de plek waar de werelden elkaar ontmoeten, waar het denkbeeldige vorm aanneemt, en het fysieke de basis onthult in de symboliek ervan. We hebben zowel een symbolisch als een fysiek bestaan, en alleen wanneer we de verbinding daarvan begrijpen, kunnen we een gegrond en betekenisvol leven leiden. We kunnen hebben te horen gekregen dat gegrond zijn betekent om volledig in de fysieke wereld van de alledaagse wereld aanwezig te zijn, maar dit is ook een mythe, nog meer propaganda. Het is het symbolische dat ten grondslag aan het fysieke ligt, zoals iedere eerdere cultuur begreep. Het symbolische geeft zowel substantie als betekenis aan het fysieke; het is onze werkelijke basis.

De moeilijkheid om dit te begrijpen ligt deels aan onze collectieve machtsstructuren en ideologieën zoals ze alleen in de buitenwereld erkend worden. In het Westen besloot de Katholieke Kerk eerder, dat tijdelijke macht belangrijker was dan de wereld van de geest, en zij gebruikte de vervolging van de Inquisitie om iedere werkelijke verbinding met de innerlijke dimensies uit te roeien. En nu is er in onze huidige cultuur, hoewel er nog wel individuen kunnen zijn die hun eigen verbinding met het innerlijk leggen, geen sjamaan of priester meer over die ons collectief kan helpen. We zijn gestrand op de kusten van het materialisme en de wetenschappelijke wereld die we hebben gecreëerd, zonder voertuigen of navigators om ons te helpen op de zee die om ons heen is. We kunnen de macht van deze zeeën voelen, het op en neergaan van de stromen, de effecten ervan voelen in ons leven, maar we weten niet hoe we de energie ervan moeten toepassen, hoe we met de oorspronkelijke krachten kunnen werken.

Kunnen we collectief opnieuw leren wat we zijn vergeten? Kunnen onze huidige machtsstructuren de werkelijke kracht erkennen die ons leven beïnvloedt? In deze tijd proberen deze

machtsstructuren ons te bewerken met angsten en wensen en realiseren zich niet dat zij alleen maar de draken tarten die zij niet kunnen controleren. De echte krachten die onder onze angst voor terrorisme of ons verlangen naar materiële veiligheid liggen, zijn veel krachtiger dan onze politici zich kunnen voorstellen. En deze krachten kunnen niet gestopt worden met bommen en gevangenissen. Zij kunnen niet gesust worden door goedkope goederen of nieuwe technologieën. In mythen eisten zulke monsters jonge maagden als offeranden. Wie wordt er onwetend nu opgeofferd? Wie zijn de maagden die we leveren om verslonden te worden?

We kunnen niet naar het collectief kijken voor een antwoord. Het collectief kan deze balans niet in evenwicht brengen, deze arrogantie en onwetendheid niet herstellen; het kan geen verbinding maken met de innerlijke wereld en haar bewoners. Dat werk moet gedaan worden door individuen – we zullen naar onszelf moeten kijken. We kunnen slechts de verbinding als individu maken die nodig is om een brug te bouwen die ons weer met de wereld van de goden verbinden zal. Het was eerder de individuele held die de draak versloeg en de maagd redde. Als held was hij een individu die het collectief vertegenwoordigde en het collectief waardeerde en eerde zijn helden. Maar nu herkent het collectief hen niet, die zich in de innerlijke werelden van de draken wagen. Onze gemeenschappelijke cultuur weet niet eens dat ze bestaan. Onze corporaties die zo bezig zijn met het vervuilen van de planeet in naam van hogere winsten, zouden in feite een manifestatie kunnen zijn van de monsters die onze maagden verslinden.

Ergens moet er een collectieve herkenning komen van de innerlijke wereld en haar effecten op ons leven. Maar hoe kan het collectief iets herkennen waarvan eeuwenlang verteld is dat het niet bestaat? Het kan onrealistisch lijken om je voor te stellen dat er slechts een paar individuen deze illusie kunnen oplossen. Maar zou het kunnen zijn dat, door een brug naar deze innerlijke wereld te bouwen, er een manier wordt gecreëerd voor de archetypen zelf om deze transformatie in gang te

zetten, voor de goden om de mensheid te wekken voor hun bestaan? We zijn geconditioneerd te geloven dat de dingen alleen door onze eigen inspanningen en streven gebeuren; we zijn vergeten dat deze krachten wijsheid en macht hebben die veel verder reiken dan de onze.

Iedereen die werkelijk deze innerlijke energieën is tegengekomen weet hoe machtig deze zijn. Zij zijn de krachten die onze beschaving vormen. (Zelfs het materialisme, die kracht, die de afgelopen eeuwen zo indrukwekkend het Westerse leven heeft gevormd, is een godin, een duistere kant van de Grote Moeder.) Wat er toe doet is onze relatie met hen. Wanneer we ze ontkennen kunnen zij ons verslinden. Wanneer we ze accepteren en respecteren kunnen wij op een nuttige en creatieve manier met hen in wisselwerking treden. Ons bewustzijn is de sleutel, en door het werk van ons individuele bewustzijn kunnen we een verbinding creëren die hen weer welkom heet in de wereld. We kunnen de deur opendoen die we hadden dichtgetimmerd met onze collectieve omarming van het rationalisme. Wanneer de archetypen weer in ons menselijk bewustzijn welkom zijn, dan kunnen zij hun werk doen en hun aanwezigheid voelbaar maken. Zij hebben de kracht en de wijsheid om ons collectief aan te spreken, op een manier die herkend zal worden. Zij willen de gehele mensheid helpen om zich de innerlijke wereld te herinneren.

BEWUSTZIJN EN DE GODEN

Wanneer iemand het waagt om de innerlijke wereld in te gaan, en een bewuste verbinding aangaat met haar archetypische energieën, is individueel bewustzijn een instrument voor transformatie. Het kan deze krachten veranderen van ongedifferentieerde, amorele energieën in krachten die een specifiek doel en intentie hebben, en zodoende een creatief effect. Ons bewustzijn wordt hun bewustzijn, onze discriminatie hun discriminatie. Deze krachten liggen voorbij ons ego-zelf en

toch zijn zij deel van ons: zij zijn deel van het grotere geheel dat onze werkelijke aard is. Derhalve is het bewustzijn ook een deel van hen, en onze focus en onze intentie kan deel worden van de manier waarop zij zich uitdrukken.

De verbeelding is een voertuig voor deze verbinding.¹ Door actieve of creatieve verbeelding worden deze oerkrachten zichtbaar in vormen en beelden. Hun reusachtige, ongedifferentieerde energie wordt specifiek en daarmee toegankelijker. Het individu en ook het collectief kunnen dan een creatieve verbinding aangaan met deze krachten, zonder overweligd te worden door hun rauwe kracht, zonder weggezogen te worden in het onbewuste.

We beginnen te begrijpen hoe dit werkt in de context van traditioneel gewijde kunst en sommige esoterische oefeningen. De Tibetaanse monnik die angstaanjagende beelden van de godin maakte, werkte niet alleen met kleuren en symbolen, maar met de duistere energie van het vrouwelijke. Door deze beelden konden zowel de kunstenaar als zij die erop mediteerden een gezonde verbinding met haar oerkracht maken. De gedetailleerde en specifieke technieken van een icon schilder hebben eenzelfde doel. Door op een icon van een heilige te mediteren, kon men de hulp inroepen van de goddelijke energie achter de figuur. Zoals de goden en godinnen van andere tradities, verbeeldden de verschillende heiligen verschillende archetypische energieën in de tussenliggende symbolische wereld. Via gebeden en meditaties gebruikte de mens deze beelden om toegang te verkrijgen en om hulp of genezing aan de krachten van de innerlijke werelden te vragen. Sommige iconen hoorden bij een hele gemeenschap, hun energieën en welwillendheid werden gezien als een wezenlijk deel van het gezamenlijke leven. Sommige, zoals de oude sjamanenbeelden van de Tibetaanse godheden, die vaak op rotsen werden geschilderd, riepen de oerkrachten op, die tot een bepaalde plaats behoorden. Deze beelden, die eerder door kunst werkten dan door offers, hielpen de mensen zowel individueel als collectief, om een dienstbare verbinding met de

innerlijke wereld te creëren. De innerlijke wereld leerde sommige individuen ook hoe ze tussenpersonen moesten zijn, sjamanen, helers, profeten en sommige dichters leerden hoe ze de spreekbuis voor de innerlijke wereld konden zijn. De priesteressen in Delphi bijvoorbeeld wisten hoe ze met de stem van God moesten spreken. Hun boodschappen drukten vaak paradoxaal of enigmatisch de ambigue wegen van de innerlijke wereld uit.

De focus van de mens richt zich bij het werken met deze energieën altijd op hoe zij ons kunnen helpen. Maar op het moment dat individuen of gemeenschappen zich met deze krachten verbonden, waren deze krachten zelf een verbinding aan het leggen met de bewuste wereld. Iedere verbinding werkt altijd twee kanten uit, is altijd een dialoog. Via deze beelden en gesproken boodschappen waren deze godheden zich aan het verbinden met de mensheid en vonden een manier om zich in menselijk bewustzijn uit te drukken. Via het werk van de kunstenaar, de meditatie van de monnik, de uitingen van de individuele menselijke mediums vond de innerlijke wereld een manier om met de uiterlijke wereld te communiceren, haar te vertellen over hun kracht en hun schoonheid, en onthulden specifieke archetypische eigenschappen van hun verschillende energieën, en gaven hun boodschappen door.

Zonder het medium van bewustzijn communiceren de krachten ook, vaak via geweldige natuurwetten of andere verstoringen die onze aandacht trekken (zoals op individueel niveau ons onbewuste onze aandacht tracht te trekken door fysieke symptomen zoals een pijn in de rug of een ander psychologische of fysiologische beroering.) Vroegere gemeenschappen verstonden deze beroeringen als communicaties vanuit de innerlijke wereld, en zagen vaak natuurrampen als een teken dat zij de goden hadden geërgerd, dat zij aandacht moesten hebben voor deze verbinding en hem weer in evenwicht moesten brengen. Deze oerkrachten van de schepping doen wat zij moeten doen om ons bewustzijn te trekken. Zij

hebben zelf geen bewustzijn en zij hebben ons bewustzijn nodig om zich uit te kunnen drukken: ons bewustzijn is de brug tussen de werelden waardoor het innerlijk zich kan uitdrukken in het uiterlijk.

De innerlijke wereld heeft het nodig om zich uit te kunnen drukken en te communiceren met de uiterlijke wereld, om te veranderen en zich te ontwikkelen. En wij moeten helpen om dat mogelijk te maken, zodat onze uiterlijke wereld ook de volgende stap in de evolutie kan maken. Innerlijk en uiterlijk zijn dimensies van één enkel geheel; zij veranderen en ontwikkelen zich samen. Als we kunnen werken vanuit het perspectief van het geheel, en de eenheid van het leven zien, kunnen we gaan zien, dat hoe we met de innerlijke wereld van de archetypen in verbinding staan, weerspiegeld wordt in hoe deze oerkrachten van het leven in verbinding staan met de uiterlijke wereld: als we hen bewust herkennen en hen met respect behandelen, dan zullen zij zich op hun beurt kunnen uitdrukken in de uiterlijke wereld op een creatieve en heilzame manier. Het zal hen toegestaan worden om dienstbaar te zijn aan het hoogste doel van het leven. Als we dat niet doen, zullen zij onze aandacht waarschijnlijk moeten trekken door hun oude manier, natuurrampen. (Je zou kunnen zeggen dat, gezien het aantal en de ernst van de recente grote rampen, dit al begonnen is.) Als de volgende fase in de evolutie van het leven op deze manier gedwongen wordt te verschijnen, zal het leven zich nog steeds ontwikkelen, maar het zal veel langzamer en pijnlijker gebeuren, en het zal niet in staat zijn om het hoogste doel te dienen.

In deze evolutie is het bewustzijn de sleutel. Dit goddelijke geschenk is onze grootste bijdrage aan het leven, aan de innerlijke en aan de uiterlijke werelden. Via ons bewustzijn krijgen de archetypische energieën een stem, een manier om te communiceren en zich te verbinden. In deze tijd is het nodig dat zij tot de mensheid spreken en de noodzaak communiceren dat we samen proberen te werken op individueel en op

collectief niveau die tot beide werelden behoren, het werken aan de ontwaking van de wereld.

DE ARCHETYPISCHE WERELD GENEZEN

Zouden we weten hoe we moeten luisteren wanneer de goden tot ons spreken? Het is zo lang geleden dat de goden rechtstreeks tot de mensen spraken – alleen de oorlogsgoden spreken nog tot ons, in een taal van bloed en destructie en zelfs daar kunnen we niet begrijpen wat zij ons vertellen. Maar de veranderingen in de innerlijke werelden zouden kunnen betekenen dat er een nieuwe manier van verbinden wordt samengesteld door deze krachten. Vanuit het gezichtspunt van ons oppervlaktebestaan lijkt de ontwikkeling van de innerlijke werelden verder weg van wat wij voor de werkelijkheid van ons leven houden dan een mythe. Maar wanneer we herkennen dat wij allen deel van één geheel zijn en dat deze heelijkheid de innerlijke zowel als de uiterlijke wereld omvat, dan is het een simpele stap om te beseffen dat, terwijl we ons ontwikkelen, deze archetypische energieën van de innerlijke wereld zich ook ontwikkelen, en we zullen in staat zijn een verbinding te maken met deze innerlijke veranderingen.

In de innerlijke wereld ontwikkelen de veranderingspatronen zich al eeuwenlang heel langzaam. Maar deze krachten ervaren ook tijden van dramatische veranderingen, en de mogelijkheid voor een dramatische verandering in hun evolutie. Dit is nu zo'n tijd. En een cruciaal deel van deze verandering is de vereniging van innerlijk en uiterlijk. Vanuit een menselijk gezichtspunt betekent dit het besef dat het innerlijke en uiterlijke deel zijn van een geheel en dat we ons niet langer kunnen veroorloven om de mythe van afscheiding te leven. Op dit kritieke moment in onze evolutie moeten we wakker worden voor de werkelijkheid van de innerlijke wereld en haar archetypische bewoners. We moeten hun symbolische taal weer leren, en in creatieve harmonie met de krachten leven. We moeten haar de gelegenheid bieden om rechtstreeks

met menselijk bewustzijn te werken en door deze verbinding zich uit te laten drukken op nieuwe manieren. Via menselijk bewustzijn kan de evolutie van de innerlijke wereld versneld worden en kunnen nieuwe mogelijkheden voor groei en verandering samengesteld worden.

Onze eerste response kan zijn, “Wat betekent dat voor ons?” Maar wanneer we een stap achteruit doen, uit onze vernauwende focus op onszelf, en ons openen voor een belangrijkere visie die de hele schepping omvat, kunnen we gaan denken, “Wat zou dat kunnen betekenen voor deze archetypische krachten?” We hebben zorg voor het welzijn van levende dingen, van de planten en de dieren die onze natuurlijke wereld bewonen. Het is slechts een volgende stap om de waardering in te sluiten van het leven als een levende heelheid van de innerlijke en uiterlijke werelden, en zorg te hebben voor al haar bewoners. We moeten het simpele op ons zelf gerichte belang verschuiven naar een werkelijke waardering en zorg voor de archetypische wereld en haar belang. We kennen in ons eigen leven dat de werkelijke bezorgdheid van een ander persoon ons kan helpen groeien en bloeien. Zo is het ook voor de schepping. Liefde, zorg en aandacht zijn de grootste geschenken die we kunnen geven.

Ware zorg en interesse voor de archetypische wereld zal haar helpen helen van de beschadigingen die onze afwijzing en ontheiliging hebben teweeg gebracht. We hebben veel leed veroorzaakt in de archetypische wereld door onze collectieve houding. Vooral onze benadering van het vrouwelijke, van het lichaam van de wereld en haar ziel, heeft haar ernstig verwond. Zij heeft een sluier van tranen rondom de godin gecreëerd en een gevoel van isolement en verlatenheid door de innerlijke wereld verspreidt. De wereldboom heeft het wonder van haar vruchten vergeten, de voedende kwaliteit en de helende eigenschappen, en er een innerlijke woestijn van gemaakt, duistere en dorre plekken van vergetelheid gecreëerd waar daarvoor magische bloemen van herinneringen waren. Er regeert in vele delen van de innerlijke wereld een diep

verdriet. Iedereen die daar gereisd heeft zal de pijn ervaren hebben die daar aanwezig is; zij heeft de eindeloze eigenschap die hoort bij de tijdloze natuur van de archetypische wereld. Er is iets wezenlijks voor het leven en het bestaan verloren gegaan: de kleuren van de schepping die in de innerlijke wereld gevormd worden, hebben hun levendigheid verloren, haar pure en sprankelende rivieren groeien dicht, en sommige bewoners hebben ook hun goddelijke doel vergeten. Onze vergetelheid, ons verlies aan contact met onze ziel heeft de innerlijke wereld aangetast, heeft geleidelijk voor vergetelheid gezorgd. Onze verbinding is hun verbinding. De innerlijke wereld kan zonder niet floreren. Zij heeft onze bewuste herinnering nodig.

Zoals met ieder echt werk, is onze houding een geweldig bepalende kracht. Onze afwijzing van het innerlijk heeft veel pijn veroorzaakt. Onze liefde kan haar helpen genezen. Eens legde een archetypisch figuur mij het belang uit van het binnenkomen van hun wereld met de goede houding:

Iedere keer dat jij van jouw wereld naar deze innerlijke wereld komt, en je dat met liefde en begrip doet, zonder hebzucht, dan steekt een korreltje zand de grote afscheiding over. Hoe klein het ook is, toch heeft dat korreltje zand een immense betekenis, want het komt met liefde. Het is onderdeel van een immens patroon, als een mandala, en wanneer dit patroon compleet is, zal er genezing zijn zoals geen andere heling, omdat het uiterlijk naar het innerlijk terugkeert, en het Zelf zichzelf geneest. Dan zal er een nieuw leven op jouw en mijn aarde zijn, en er zal een bloeitijd zijn als in geen duizenden jaren.

Als we met de juiste houding komen, zal de innerlijke wereld ons bij de hand nemen en ons instrueren hoe we, wat we vervuild hebben, schoon kunnen maken.

Het licht van ons bewustzijn kan het licht in de innerlijke wereld weer wekken en hoop brengen op plaatsen van wanhoop. En ons meest kostbare geschenk aan haar is de geur van onze goddelijke herinnering, die de innerlijke wereld helpt te

herinneren. De liefelijkheid van onze herinnering kan helpen om het goddelijke doel weer geboren te laten worden. En dan kan de innerlijke wereld weer gaan bloeien; de lente kan weer komen naar haar innerlijke woestijnen – een onverwachte lente die ons verrast, zelfs al hebben we erop gewacht en eraan verlangd. De innerlijke wereld zal wakker worden en haar lied zal worden gehoord, eerst in de innerlijke en dan in de uiterlijke wereld. Het lied van de innerlijke wereld is de muziek van het leven en in het leven; het bevat het doel van de schepping en het wonder van te leven. En het komt vanuit de diepten van het bestaan, van de krachten die het leven laten ontstaan. En wanneer dit lied weer gehoord wordt, zullen de rivieren van vreugde weer welgevallig stromen in de innerlijke werelden en de wezens van de hele wereld zullen gevoed worden. En dit is slechts het begin.

WAKKER WORDEN VOOR DE SYMBOLISCHE WERELD

De krachten van de innerlijke wereld zitten al eeuwen opgesloten in de diepten. Onze afwijzing en ontkenning van hun bestaan is een gevangenis voor hen geworden. Deze oerkrachten van het leven gaan door ons de weg te wijzen, door onze instincten en andere onbewuste drijfveren. Maar met uitzondering van een paar alleengaande individuen wier bestemming hen geopend heeft voor een innerlijke vereniging, is er weinig rechtstreekse communicatie met de mensheid, weinig bewuste uitwisseling. We zijn achtergebleven in onze oppervlakkige wereld en de archetypen hebben hun stem ingetrokken. De ziel van de wereld is stil geworden.

Maar wat gescheiden is gaat nu samenkomen: de sluiers tussen de werelden worden opgetild. De wereld wordt wakker voor haar eigen eenheid, en dit houdt de eenheid van de verschillende werelden in. Binnen en buiten komen samen en we kunnen er niet aan ontsnappen, net zo min als we de krachten van de globalisering in de buitenwereld terug kunnen draaien. Dit samenkomen is een deel van de grotere bestemming van

de planeet, een deel van de ontvouwing van de planeet. De vraag is of we er bewust mee samen kunnen werken, in plaats van er tegenin, en onbewust in deze nieuwe wereld getrokken worden, die geboren wordt.

De vereniging van binnen en buiten kan een creatieve mogelijkheid bieden, een ontwaken voor een verborgen magie in het leven, waarin de symbolen van de dimensie van het leven levend worden. Het is zo lang geleden dat we in de symbolische wereld leefden, zodat zelfs onze verbeelding ons daar niet kan brengen. Wanneer we de symbolische wereld als een levende werkelijkheid ervaren, wanneer symbolen levend worden in ons dagelijkse bestaan, dan komt er een heel nieuw spectrum van het leven in het bewustzijn. Alledaagse activiteiten die betekenisloos en routinematig geworden zijn, onthullen zich als onderdeel van het mysterie van het leven, en trekken ons naar het diepere doel. Zelfs nu kunnen we daar een glimp van zien, als wij bijvoorbeeld ons met het internet verbinden gaan we beseffen dat er een rechtstreekse verbinding over de wereld is met een net van leven en bewustzijn, een net dat voortdurend beweegt, verandert en zich ontwikkelt. Op dat moment kunnen we ons individuele zelf ervaren als deel van een dynamisch geheel, van relatiepatronen die over de wereld stromen. De symbolische wereld is al in onze buitenwereld aanwezig. We hoeven haar alleen maar op te merken – een moment te kijken tijdens al onze bezigheden: ons eigenbelang, onze gedachten, en onze zorgen voor de dag, en om ons heen te kijken. Dan zien we misschien de heldere kleuren van de dageraad die aanbreekt.

Wat zou het betekenen voor de symbolische wereld om weer levend te worden? Ons alledaagse leven zou niet meer grijs en grijs zijn, en zou een nieuwe levendigheid krijgen. We zouden dan niet langer een innerlijke honger hoeven te bevredigen met een opstapeling aan bezittingen, omdat we direct zouden gevoed worden vanuit het leven, vanuit haar heilige substantie, die door symboliek communiceert. We zouden niet langer hoeven zoeken, vaak wanhopig, naar bete-

kenis, omdat alles om ons heen betekenis zal hebben. Het leven zou haar waardevolle boek voor ons openen en op zijn bladzijden zouden we gemakkelijk het doel van ons individuele bestaan kunnen lezen. Het leven zou rechtstreeks tot ons spreken over waarom we hier zijn, en we zouden aan het leven deel kunnen nemen zoals het werkelijk is, in de vreugde van onze ware natuur en met ons doel.

Natuurlijk zullen er nog steeds moeilijkheden en trubbels zijn, uitdagingen en de zoektocht naar antwoorden. Maar omdat het leven authentiek is, is het in staat met ons te spreken, ons haar heilige dimensie te onthullen. We zouden niet langer een diepe en eisende innerlijke reis hoeven te maken om inhoud te vinden, omdat binnen en buiten bij elkaar gekomen zijn: de betekenis zou *hier* zijn. Dit samenkomen is de *coniunctio* die door de alchemisten beloofd is, het alchemistische huwelijk waaruit een kind geboren zal worden. En dit kind is niemand anders dan ons ware zelf, een zelf dat zijn leven bij iedere ademhaling leeft, dat in deze wereld loopt met iedere stap die het zet. De toekomst die gaat komen *is* dit kind, is een manier om ons leven te leven, elke dag. Dit is iets zo eenvoudigs en zo wonderbaarlijks dat het bijna niet voor te stellen is.

Wanneer de wereld weer op die manier wakker wordt, zullen we geen kunstmatige stimuli nodig hebben, geen hedendaagse afleidingsmechanismen. Het leven zelf zal ons lichaam en onze ziel voeden. We leven al zo lang zonder deze voeding; als gevolg daarvan zijn we bleek en anemisch geworden. Beroofd van de heilige substantie binnen het leven, die ons werkelijk levensonderhoud is, hebben we ons ingespannen en gevochten om een paar kruimels van de tafel van het leven te krijgen, wat tijdelijke pleziertjes. Maar het leven is zo veel meer dan wat we ervan vragen: het is het goddelijke dat zichtbaar wordt, een wonder dat onthuld wordt. Het Paradijs waar we uitgejaagd zijn, is niet de hemel, maar het leven. Het is de wereld van de goddelijke aanwezigheid, waar we welkom zijn.

De symbolische wereld is de bemiddelaar tussen de directe ervaring van het goddelijke en de fysieke wereld van de zintuigen. Zij laat het goddelijke toe om in ons leven te komen, zonder ons te overweldigen met haar onbegrensde kracht. Wanneer de symbolische wereld volledig in ons dagelijkse leven aanwezig is, zal het goddelijke ook aanwezig zijn, niet als een overweldigende kracht maar op een manier die we kunnen verteren. Haar *manna* zal ons dagelijks brood zijn.

Via de bemiddelende kracht van de symbolen kunnen we wakker worden voor het mysterie van het leven, als een ononderbroken verbinding met het goddelijke, een constante gemeenschappelijkheid. Een opening voor een werkelijke verbinding met het goddelijke in het leven is een geschenk van het heilige vrouwelijke – een geschenk dat in het afgelopen tijdperk van mannelijke dominantie, meedogenloos afgewezen werd, die het goddelijke verbande uit de schepping, en haar tot iets anders dan onszelf maakte, anders dan het leven, alleen te verkrijgen door je van het leven af te keren. Die illusie zal wegvallen, als we ons openen voor het leven als een voortdurend, van moment tot moment samenzijn met het goddelijke, wanneer we beseffen dat het leven in zijn ontelbare vormen het goddelijke is dat tot ons spreekt, en dat wij haar response zijn. Het leven is een dynamische uitwisseling, een onophoudelijke dialoog tussen de vormloze essentie en de wereld van vormen. Heel de schepping maakt deel uit van deze dialoog, maar alleen menselijk bewustzijn kan het benoemen en een stem geven – kan het goddelijke laten spreken en zo het leven bewust maken van haar ware natuur en doel, van haar essentiële goddelijkheid.

Wij zijn het bewustzijn van het leven, haar stem in de goddelijke dialoog. Binnen in ons komen de werelden samen en spreken met elkaar, en het goddelijke kan zo in de schepping spreken. Deze dialoog staat centraal in het weer wakker worden van het leven. Zijn energie is zo dynamisch dat hij bestaande restrictiepatronen kan openbreken in het leven, en het leven vrij kan laten stromen, om volgens haar eigen goddelij-

ke principes te veranderen, en zich te ontwikkelen. We denken dat de wereld alleen de fysieke wetten volgt, maar wanneer binnen en buiten weer samenkomen, zal het goddelijke in staat zijn om zichzelf in het leven uit te drukken en er zal een nieuw set principes in het spel komen. Goddelijke eenheid heeft haar eigen wetten, en zij zullen ons bevrijden van de afzondering en de beperking die we zo lang moesten doorstaan.

DE VERLEIDELIJKE DUISTERNIS VAN DE ARCHETYPISCHE WERELD

De schaduwkant van de vereniging van deze werelden zal zich openbaren in het misbruik van de krachten van de innerlijke wereld. We zijn bekend met het misbruik van wereldlijke macht; we kennen de corruptie en het lijden die zij creëert, en we kennen ook de potentie van de verleiding ervan. Wanneer de innerlijke deuren opengaan voor de krachten die door de eeuwen heen gescheiden waren, zullen er mensen zijn die aangetrokken worden om ze te misbruiken, om zich met de duistere magie in te laten, om de krachten van de schepping voor zichzelf te gebruiken. Dit is onvermijdelijk; vrije wil geeft ons keuzen. We kunnen ons bewustzijn gebruiken voor het goddelijke of voor onze eigen wensen. Het ligt in onze natuur om te kiezen voor het licht of voor de duisternis, of de variaties en ontkenningen daarvan, die ertussenin liggen, en sommigen zullen de duisternis ingetrokken worden; zij zullen haar magie in de wereld gebruiken, angst en bedrog tweebrengen, waar vreugde en plezier van het leven had kunnen zijn.

We kunnen de duistere krachten niet vermijden, maar we kunnen leren ze te herkennen. We hoeven niet naïef de volgende tijd binnen te gaan. We hebben te lang op de wegen van de wereldlijke macht gelopen om niet enige wijsheid en gezond verstand te hebben verkregen. En natuurlijk zal ieder in verleiding gebracht worden en manieren geboden worden

om onszelf en anderen te verleiden. In onze huidige wereld zijn er vele vormen van corruptie, vele kleuren van duisternis, en de innerlijke wereld zal ons nog meer mogelijkheden verschaffen.

De archetypen zelf zijn immoreel, en daarom benadrukte Jung het belang van morele verantwoordelijkheid wanneer je ze tegenkomt. Hun ambigue natuur kan ons verleiden en verwarren. Wanneer is de archetype van de krijger een held en wanneer een moordenaar? Wanneer is het vrouwelijke archetype de heilige prostituee en wanneer misbruikt zij zichzelf? De klaarheid van ons gewone oordeel kan ons niet leiden in de archetypische rijken. Soms is de slang de bringer van wijsheid vanuit de diepten, soms een beeld van een stevige levenskracht die we nodig hebben, en een andere keer een symbool van een koudbloedig gebrek aan gevoel of zorg. De spin verslindt haar kinderen, en staat niets nieuws toe om geboren te worden of zich te ontwikkelen, en zij spint ook het web van de schepping, de patronen die het leven onderhouden.

Het werken met de innerlijke werelden vereist een veel acutere discriminatie dan het gewone leven. Dit zijn natuurlijke krachten die weinig om individueel welzijn geven; zij zijn net zo ongeïnteresseerd in onze privé-zorgen als een aardbeving of een orkaan. Ons beeld van een alomtegenwoordige, zorgende godheid komt niet overeen met deze innerlijke goden en godinnen, die, zoals de klassieke mythen laten zien, zich vaak op wrede en ongevoelige wijze gedragen. Zij kunnen op creatieve wijze gekanaliseerd worden, maar niet gemakkelijk gecontroleerd. En zoals de oude Grieken wisten: het zijn niet allemaal hemelse godheden; sommige krachten dragen de duisternis, de chtonische energieën van de onderwereld. Deze archetypische krachten kunnen ons gemakkelijk hun duisternis intrekken, en gebruiken vaak persoonlijke zwakheden of schaduweigenschappen om ons in de val te lokken.² Zij zijn ontzagwekkend en dubbelzinnig, en zij kunnen heel goed manipuleren. Zelfs als we ons tot hen wenden

voor wat wij hogere doelen noemen, kunnen deze duistere innerlijke krachten ons verleiden en ons daarna gebruiken voor hun eigen doeleneinden.

Zij die door hen verleid worden, of zij die hen bewust gebruiken voor hun eigen doeleinden, zullen zich in een demonisch doolhof bevinden, dat moeilijk te verlaten is. Voor hen die verdwaald zijn in de archetypische wereld, zijn er geen zelfhulp mentoren. Het verhaal van Faust en Mephisto zou een waarschuwing moeten zijn, maar we lezen het in deze tijd als een gelijkenis over het gevaar van ambitie en hebzucht; we beseffen niet dat we onze ziel echt kunnen verkopen aan de duistere krachten van magie. Als cultuur zijn we gevangen in de glamour van wereldlijk succes en macht. We begrijpen weinig van de prijs die deze dingen van de ziel verlangen. Hoe zal het zijn wanneer we meer toegang krijgen tot de werkelijke krachten in het leven? De duisternis en de verlokkingen van de innerlijke wereld zijn echt, en zij moeten erkend worden. Met deze energieën werken vraagt voortdurende waakzaamheid en discriminatie. Ons bewustzijn is een balans voor hun verleidelijke of verslindende natuur, voor hun trekkracht naar hun duistere diepten. Wanneer we in slaap vallen, worden we gemakkelijk het speeltje van de goden. Alert blijvend, wakker voor de gevaren, kunnen we voor het licht kiezen. We kunnen een creatieve partner van deze krachten zijn, en hun kracht en inzicht in de diepere ritmen van het leven kunnen nieuwe mogelijkheden voor de toekomstige beschaving brengen. In plaats van het leven door macht en geweld te forceren zoals we veel te lang al doen, kunnen we ermee samenwerken, in harmonie met haar stroom.

DE WIJSHEID VAN HET INNERLIJK

We kunnen de archetypen een stem in onze wereld geven. We kunnen naar hun wijsheid luisteren, naar hun inzichten in de oerpatronen van de schepping. Zij hebben beschavingen zien komen en gaan, en zij kennen de verbinding van het tijdloze

met de tijd. Zij kennen de seizoenen van de jaren en de eeuwen; zij weten welk deel van de boom vruchten draagt en welk deel droog is. Zij kunnen ons leren wanneer we de slang uit de diepten kunnen vertrouwen en wanneer zij giftig is. Zij dragen de werkelijke wijsheid van onze geschiedenis, niet de gecensureerde versies die we in onze bibliotheken bewaren. Zij kunnen ons herinneren aan de mythen die we hebben vergeten, de kennis die wij kwijt zijn geraakt. En zij kunnen ons laten zien hoe hun wereld werkt, en hoe we in het innerlijk kunnen reizen zonder te verdwalen. En dan kunnen zij ons hun magie gaan laten zien: wijzen van genezen, transformatie op individueel en collectief niveau, hoe we met symbolen en geluid en andere mediums kunnen werken, al die geheimen die we kwijt geraakt zijn.

Deze krachten kunnen ons leren hoe we met de stroom van het leven kunnen meegaan, zodat onze energieën op een creatieve manier gebruikt kunnen worden in plaats van verspild te worden in ineffectieve pogingen om onszelf te verdedigen tegen angsten of weerstanden, tegen veranderingen die we niet begrijpen. Zij kunnen ons leren om ons tegen de echte gevaren te beschermen die we tegenkomen, ons een talisman en magische rituelen geven om ons te behoeden voor de krachten van de duisternis en de negatieve energieën van het leven. Zij kunnen ons helpen om de aantrekkingskracht van het materialisme tegen te gaan en los te maken, de mens te bevrijden van deze levenwegvloeiende droom.

En zij kunnen ons leren hoe we sommige krachten kunnen ondermijnen die de huidige corporaties gebruiken in hun *drive* om te domineren. Waarom zouden we alle streken om te verleiden en te misleiden overlaten aan hen die het leven ombuigen naar de agenda van hun privéhebzucht en eigenbelang? Kunnen we de oude manier van vindingrijkheid niet aanwenden om het leven te dienen, om het totale leven op het moment van ontwaken te helpen? Toen Christus zijn discipelen adviseerde, “Wees daarom wijs als de slang,” gaf hij een

wijsheid door die bij grote denkers en mystici door de eeuwen heen bekend is.

Het leven geeft ons altijd wat we nodig hebben, als we weten hoe we moeten luisteren. De innerlijke wereld is geen fantasierijk, die we alleen in onze dromen kunnen binnengaan, maar een deel van het leven. Als we er een verbinding mee leggen, vormen we een *coniunctio*, een alchemistische vereniging, waardoor het gewijde geboren wordt. En een belangrijk element van de heilige verbinding met het leven dat uit deze vereniging geboren wordt, zal het geschenk van wijsheid van het innerlijk zijn: de kennis over hoe we de bijna limietloze kracht kunnen gebruiken om te genezen en te transformeren, om de wereld te bevrijden van een verslindende duisternis.

De duisternis die onze huidige wereld vasthoudt, komt ook vanuit het innerlijk. Het is een ondermijning van de energieën van het leven, een innerlijke levenskracht die tegen zichzelf gekeerd is, destructief is. Het is het product van onze aanmatiging, onze afwijzing van het gewijde vrouwelijke, en het verwerpen van de werkelijke macht van de innerlijke wereld in onze *drive* om het leven te domineren en te controleren. Door onze uiterlijke problemen op te lossen zal de greep daarop niet verminderen: zij zijn de oppervlaktesympptomen, niet de bron ervan. Alleen door de terugkeer naar de innerlijke wereld en haar welkom heten in het leven, kunnen we de werkelijke krachten vrijgeven die de duisternis kunnen verdrijven, het leven weer laten stromen, en de wereld verzorgen. Alleen het maken van een bewuste verbinding met de archetypische wereld kan onze gefragmenteerde wereld heel maken.

Wij zijn de poort waardoor de goden naar de wereld kunnen terugkeren. Via ons individuele bewustzijn kunnen zij een directe verbinding maken met de wereld van menselijke bewustzijn. Een individu kan de patronen en gedachtevormen van het collectief niet veranderen; zij zijn te ondoordringbaar. Maar de archetypische wereld heeft de kracht om collectief

bewustzijn in beweging te zetten, om het te bezielen met nieuwe, heilzamere gedachtevormen³ – met vaak verreikende collectieve consequenties. We waren getuige van deze werkende dynamiek toen de muur van Berlijn viel, toen een vrij archetype een hele natie in zijn greep kreeg en onverwachts haar bevrijdde uit de greep van een zeer georganiseerde en effectief repressieve regering. Maar de archetypische energieën die nodig waren om zulke veranderingen te laten plaatsvinden in het collectief kunnen alleen werken, paradoxaal genoeg, door het individu – het is onze individuele bewuste verbinding met hen die hun toestaat om tevoorschijn te komen in de wereld.

Ons ontslaan van het innerlijk heeft het lijden tot gevolg, en het heeft ook het lijden van de wereld tot gevolg gehad. Door onze afwijzing hebben we de oerenergieën van het leven opgesloten in de diepten van de archetypische wereld, en we hebben zowel innerlijk als uiterlijk afgesneden van de dynamische energie van het leven die stromen moet tussen hun verbindingen, wil het leven gedijen. Het leven is een enkelvoudige, levende, dynamische heelheid dat innerlijk en uiterlijk omvat, oppervlakte en diepte, en alleen samen kunnen we ontwikkelen, alleen samen onze gedeelde bestemming vervullen. Ons bewustzijn *is* de verbinding ertussen: het is de sleutel voor de toekomst van leven. Onze bewuste relatie met de innerlijke wereld kan het opnieuw wakker maken voor haar goddelijke doel, en het kan een alchemistische transformatie bewerkstelligen in de diepten van de innerlijke wereld; het kan veranderingen versnellen die normaal gesproken duizenden jaren zouden duren. En het kan ons helpen met de evolutie van onze buitenwereld, hoe de mensheid leeft en hoe we veranderen. Ons bewustzijn geeft een stem aan de archetypen, die, zoals Jung zegt, “beslissen over het lot van de mens.” Via hun uitdrukking in al haar vormen kunnen we onze bestemming verkennen; we kunnen de rol die de mens als wachter van de planeet heeft, gaan begrijpen.

Het boek van het leven is geschreven in de taal van de innerlijke en de uiterlijke wereld, en alleen wanneer de werelden samenwerken kan hun betekenis onthuld worden. Vanuit deze *coniunctio* kan er een nieuwe manier in het bestaan komen, een manier van zijn die gebaseerd is op de eenheid van het leven. Het zal ons een veel grotere verantwoordelijkheid geven, als we eindelijk ophouden slachtoffer te zijn van de oerkrachten van het leven, en in onze rol van medeschepper van het leven stappen bij het vormen van haar toekomst. Maar het zal ook de harmonie en de wijsheid brengen met nieuwe creativiteit, die hoort bij het volgende hoofdstuk van het leven.

Met verschillende dimensies werken

De bries van de morgenwind
zal spoedig zijn geur van muskus verspreiden,
en de wereld zal weer jong zijn.

Hâfez¹

In onze dialoog met het ontwaakte licht van de wereld worden we gevraagd om het licht van ons bewustzijn naar de archetypische wereld te brengen, het te herkennen en te respecteren, en bewust ons te verbinden met haar oerenergieën, haar te helpen om de symbolen naar de komende tijd te geleiden. Maar er zijn nog andere dimensies in onze wakkerwordende wereld – zij is een levend wezen, uit vele verschillende niveaus van werkelijkheid gemaakt. Willen we met de wereld en haar heelheid werken, dan moeten we ook onze aandacht op deze andere niveaus richten. We zullen de esoterische kennis moeten herontdekken over hoe de wereld op al deze verschillende niveaus als levend spiritueel wezen werkt. Door deze kennis zullen we haar verschillende energieën leren kennen en toegang krijgen tot haar verschillende niveaus van werkelijkheid, opnieuw ontdekken hoe zij samen functioneren en hoe de energie daartussen stroomt.

Onze wereld heeft in zich de centra van macht, en de energiebronnen die horen bij haar functioneren als spiritueel wezen. Sommigen van deze energiebronnen voeden het uiterlijke lichaam van de wereld; in voorbije tijden werden zij gechaneld om het gewas bijvoorbeeld te helpen groeien, of om de regen te laten komen. Andere energiebronnen horen hoofdzakelijk bij het innerlijk functioneren van de wereld. Dit werk en het gebruik daarvan dringen spirituele lichamen binnen, en voeden elkaar. De wereld wordt onderhouden door de ener-

gieën die tot deze innerlijke lichamen behoren; zij heeft deze voeding nodig, net zoals het individu gevoed moet worden door de innerlijke rijken van de ziel. De speciale manier waarop deze krachtcentra in de wereld werken, verschillen van eeuw tot eeuw, omdat de energiebronnen geactiveerd worden, en hun energie die gechannelled wordt volgens de behoeften van de tijd, zoals de wereld zich ontwikkelt. Hoe dit werkt en hoe de energie stroomt vanuit het innerlijk naar het uiterlijk behoort tot de oude esoterische kennis van de wereld. Nu komt er, terwijl we de volgende fase van onze evolutie ingaan, een nieuw facet van deze kennis omhoog, dat verband houdt met de nieuwe verantwoordelijkheid die het individuele bewustzijn gegeven is bij deze ontvouwing – hoe we ons bewustzijn kunnen richten op het werk van de verschillende dimensies van het leven.

Aan het einde van ieder tijdperk werken de oude manieren niet meer, en vervullen niet langer de veranderende behoeften van het leven. Dit is onderdeel van de grotere cyclus van het leven. Oude manieren sterven uit en nieuwe worden geboren. Maar er bestaat altijd het gevaar dat de geboorte van de nieuwe manier niet harmonieus of heilzaam verloopt. Net zoals de geboorte van een kind, is er een gevaarlijke doorgang, voor zowel de moeder als de nieuwgeborene. Zo is ook de geboorte van een beschaving een gevaarlijke overgang voor de wereld. De huidige afgrond tussen het innerlijk en uiterlijk leven is met name gevaarlijk, omdat het de normale patronen vernietigd heeft die het leven in balans en harmonie hielden. De mens heeft zelfs vergeten dat de wereld een ziel heeft. De energie die nodig is in de wereld, kan niet goed stromen vanuit het innerlijk naar het uiterlijk, kan de kanalen niet vinden, die de werkelijke behoeften van het leven zijn. In zulke tijden is het gemakkelijk voor de krachten van de duisternis om het proces van transformatie te verstoren, en zij gebruikt daarbij iedere ontwakende energie om de eigen levensontkennende behoeften en wensen te bevredigen. We zien hoe dit nu in onze wereld werkt, op de manier waarop de dynamiek van

globalisering, die tot de eenheid van de toekomst behoort, gemanipuleerd wordt door de zichzelf dienende krachten van economische uitbuiting en hebzucht. En de priesters van onze huidige religies lijken niet in staat deze krachten te beïnvloeden; zij zijn de toegang tot de kracht of de kennis kwijtgeraakt die nodig is om de wereld weer in evenwicht te brengen. In plaats daarvan lijkt het alsof de energie die vrijkomt bij het overgaan naar de globalisering van de wereld, slechts de vervuiling van de planeet versnelt, met daarbij de verarming van haar ziel. En we lijken niet in staat dit te veranderen.

Maar in de wereld zelf, in haar innerlijke centra van macht, liggen energieën die enige van deze negatieve patronen kunnen oplossen, die ons verstikken. En wanneer we ons bewustzijn daar brengen, kunnen we met hen samenwerken; we kunnen deze energieën helpen om weer te stromen van binnen naar buiten, opdat zij hun werk kunnen verrichten. Onze aandacht kan gebruikt worden om de blokkades te verwijderen die de stroom van de energie belemmeren, om de energie te leiden waar zij nodig is. We kunnen ook hun kracht aanpassen aan het specifieke werk dat in de buitenwereld gedaan moet worden – de energie van globalisering helpen bevrijden, die tot de toekomst van de krachten behoort, bijvoorbeeld uit de hebzucht en uitbuiting op het gebied van wereldwijde economie, handel en zelfs politiek. Het is niet langer voldoende dat deze energie het gewas hielp groeien; het uiterlijke leven en onze behoeften zijn veel complexer geworden. De spirituele transformatie van deze tijd moet alle niveaus van het leven insluiten, van produceren en distribueren van voedsel om de mensheid te voeden, tot het voeden van de ziel. Er zijn altijd voldoende energiebronnen; het gaat om het distribueren, en de energie in evenwicht houden, zodat zij gaat waar zij nodig is en bijdraagt aan het welzijn van het totaal. Willen wij de kloof tussen binnen en buiten helen en in een besef van eenheid stappen die het paradigma voor de toekomst is, dan moeten we de verschillende niveaus herkennen waarop het leven functioneert, en zien hoe zij samenwerken als deel van een

onderling verbonden geheel. We moeten inzien dat we zelf als deze verschillende niveaus functioneren: dat we niet alleen bestaan in de gewone fysieke wereld van de zintuigen, maar ook in de symbolische wereld van de archetypische beelden, op het niveau van het Zelf, dat de wereld van pure liefde en puur bewustzijn is, en daar voorbij, op de niveaus van niet-bestaan, de leegte van de mysticus. Menselijk bewustzijn heeft de capaciteit om wakker te worden in deze verschillende werelden en er zich tussen te begeven, naar boven en naar beneden.² In deze overgangstijd moeten we onze participatie in al deze verschillende werelden onderkennen, en bewust met hen leren samenwerken.

Eén van de uitdagingen in het werken met verschillende dimensies is dat zij op verschillende snelheden werken, en andere wetten volgen. De fysieke wereld is de meest verdichte en de meest langzame van de werelden, en lijkt het meest gefixeerd. In de symbolische wereld kunnen beelden veranderen en verschuiven, zoals we uit onze dromen kennen. Hier zitten we niet gevangen in de wetten van de zwaartekracht of in de traagheid die de materiële vormen van de fysieke wereld besturen. Een sjamaan die daar werkt staat wel bekend als gedaanteveranderaar; hij kan van de ene vorm in de andere veranderen, in een vis of in de wind, of een adelaar worden die hoog in de lucht vliegt. Het niveau van het Zelf staat zelfs bloot aan nog minder beperkingen. Het is niet begrensd door de wetten van de dualiteit; het functioneert volgens de wegen van eenheid, waarin alles aanwezig is op hetzelfde moment, in dezelfde ruimte – de wereld in een graankorrel. Deze dimensie beweegt zich zo snel dat het soms lijkt dat ze helemaal niet beweegt; zij is “het stille centrum van het draaiende wiel.”

Met deze verschillende dimensies werken, betekent in staat zijn vrij te bewegen van het ene pakket wetten naar het andere, van de ene vibratie of snelheid van bewustzijn naar het andere. Het betekent niet gevangen te zijn in enig vaststaand begrip over hoe de dingen zijn. Hoe de dingen in de fysieke

wereld lijken kan heel anders zijn dan hoe zij worden waargenomen in de symbolische dimensie, en die verschijning verschilt zelfs nog meer van de manier waarop zij door het Zelf wordt waargenomen, dat nauwelijks scheiding en veelvoud registreert. En op de niveaus van niet-zijn bestaan de verschijningen van deze wereld niet eens. Dit betekent niet dat men de wetten van een bepaalde wereld verlaat of afwijst, hoe beperkt en zelfs onwaar zij zich laten zien vanuit het standpunt van de andere werelden. Om in onze fysieke wereld te functioneren heeft men het bewustzijn nodig van de veelvoud. Je kunt niet gaan winkelen in de supermarkt met het enige bewustzijn dat alles één is: hoe zou je kunnen kiezen wat te kopen? Dat is ook zo als je het besef van niet-bestaan, het weten dat niets en niemand echt bestaat, zou meenemen wanneer je een bekeuring voor te hard rijden zou krijgen; je zou onnodige, zelfs niet bestaande problemen ervaren. Met de archetypische energieën werken is het ook zo, dat je hun bestaan moet herkennen, en betrokken blijven bij de veelvoud van hun vormen en patronen. Wij zijn hier om deel te nemen aan de vele werelden die we bewonen; de sleutel is niet gevangen te raken in één van hen, maar vrij tussen hen te bewegen, zodat we niet beperken hoe ons bewustzijn gebruikt kan worden.

VERSCHILLENDE WAARNEMINGSMOGELIJKHEDEN

De verschillende niveaus van de werkelijkheid zijn toegankelijk via verschillende mogelijkheden van waarnemen. We nemen de uiterlijke fysieke wereld waar door de vijf zintuigen, die we daarna met de *mind* en het ego verwerken. De symbolische wereld wordt van oudsher ervaren en onderzocht via het vermogen van actieve of creatieve verbeelding.³ De dimensie van het Zelf wordt waargenomen door het ene oog van het hart, het pure bewustzijn van het Zelf, dat tot onze hogere natuur behoort. De natuurlijke eenheid van het leven is een uitdrukking van het Zelf, en het is het hogere bewustzijn

van het Zelf dat het heel puur waarneemt. Maar eenheid kan ook waargenomen worden via onze instinctieve natuur, die direct verbonden is met de totaalheid van het leven en haar onderlinge verbondenheid. Instinctief weten is een andere mogelijkheid van waarnemen; deel van de tragedie van onze cultuur is dat we onze verbinding ermee kwijt geraakt zijn, en zo de toegang tot deze meest natuurlijke en toegankelijke manier om de totaalheid van het leven te ervaren, dat ons toestaat om het leven te kennen als een uitdrukking van goddelijke eenheid.

Wij hebben allemaal deze waarnemingsmogelijkheden in ons, hoewel de zintuigen verklaarbaar het meest toegankelijk zijn. We kunnen, door oefeningen ook weer toegang krijgen tot de andere mogelijkheden. Actieve verbeelding is een eenvoudige oefening om de symbolische wereld te openen voor een staat van waar te nemen bewustzijn, (in de sjamanentradië reist men daar naartoe) en verwelkomt de beelden daarvan in het eigen bewustzijn. In deze staat van innerlijk bewustzijn kan men de informatie van de symbolen zien, de verandering en transformatie gadeslaan; men kan ook leren om betrokken te zijn bij de innerlijke figuren die verschijnen, met hen te spreken en hen te laten vertellen over hun essentie en hun behoeften. Het pure bewustzijn van het Zelf wordt van oudsher gerealiseerd door spirituele oefeningen, met name door meditatie, die het voortdurende gepraat van de lagere *mind* laat ophouden. Geleidelijk aan ontwikkelt men een besef dat niet is gebaseerd op dualiteit en afscheiding, maar op de eenvoud van directe waarneming. Dit is een staat van weten, waarin geen scheiding bestaat tussen kennis en de kenner. Via het oog van het hart wordt alles gezien volgens haar ware natuur, zowel als uniek individu als één zijnde met de schepping. Instinctief bewustzijn is een natuurlijke manier van weten, waarin het individu afgestemd is op het leven, dat direct kan communiceren zonder de barrières van ontwikkeld bewustzijn. Het kan echter moeilijk zijn in onze cultuur om deze

manier van weten weer te claimen, omdat het vaak inhoudt dat we in nauw contact met de natuur staan.

Met de verschillende dimensies werken betekent de verschillende methoden van waarnemen erkennen, en de mogelijkheid ontwikkelen om ermee te werken, en daarna in staat te zijn om de niveaus te veranderen wanneer dat gevraagd wordt. Alles heeft zijn eigen aandeel in relatie tot het geheel, en ertussen staande kunnen wij helpen om samen te werken. Wanneer de verschillende werelden samenwerken gaat het hele leven tot bloei komen. Wanneer de symbolische en fysieke wereld bijvoorbeeld samenkomen, kan het uiterlijke leven gevoed worden door de goddelijkheid van de ziel, voor haar heilige energie en betekenis. Via deze verbinding kunnen de archetypen ook getransformeerd worden en op een andere manier werken met de uiterlijke wereld. Energieën binnen de schepping die lang verborgen waren, kunnen zich gaan onthullen, en een kwaliteit aan vreugde en magie kan in het leven terugkeren.

In het centrum van de archetypische wereld ligt het Zelf. Bewustzijn op het niveau van het Zelf betekent op zich het samen brengen van de werelden, een essentiële bijdrage aan het leven. Wanneer, zelfs voor een moment, men het bewustzijn van de eenheid van het leven, waar men deel van uitmaakt, vast kan houden – “Het kleinste zandkorreltje, mijzelf en al het andere, deel van de grote magnifieke snaar die aldoor weerklinkt.”⁴ – geeft men het besef van de enige bron te zijn, terug aan het leven, niet als idee, maar als levende ervaring. Deze snaar te horen klinken, de wezenlijke natuur van het leven te kennen, voedt het leven meer dan we beseffen. Voor het individu en voor het leven zelf is het besef van het Zelf een viering van onze eigen goddelijke natuur, waarin alles wordt bemind en gekend vanwege haar ware natuur, en wanneer dat besef via ons bewustzijn naar de fysieke en symbolische wereld gebracht wordt, zal dat alle leven goed doen.

Dan zijn er voorbij het Zelf de mystieke staten van niet-zijn, waarin het essentiële niet-bestaan van alles wordt gereali-

seerd. Dit heeft ook een belangrijk doel in de cyclus van de schepping, een besef van de oorspronkelijke leegte die ten grondslag ligt aan de geschapen werelden – hoewel haar niet-bestaan zelf betekent dat er niets gezegd kan worden!

Met verschillende werelden werken vraagt gezond verstand, en gegrond zijn. In dit werk blijven we gegrond in het geheel, wat betekent, niet gehecht te raken aan een speciale wereld of waarnemingsmethode, maar vrij te blijven om je ertussen in te begeven. Het is maar al te gemakkelijk om in één wereld gevangen te worden en geïdentificeerd te raken met één enkele methode van waarnemen. We kennen de aantrekkingen van de fysieke wereld, de trekkracht van de zintuigen of het mentale appèl van de ratio. De andere werelden hebben hun eigen verleidingen waarmee we minder bekend zijn. De goden van de archetypische wereld kunnen ons op hun betoverende manier naar hun fascinerende rijk lokken, ons in verzoeking brengen, van de mogelijkheid om een archetypische rol te spelen – een held te zijn, een godin of een heler. Gelokt in het labirint van de innerlijke werelden, verdwalen we gemakkelijk, ons bewustzijn of ons gevoel van het zelf wordt verslonden door de monsters in de diepten. Ons psychiatrische ziekenhuis is de woonplaats van vele mensen die nooit terugkeerden naar de oppervlakkige wereld van alledaags bewustzijn.

De dimensie van het Zelf heeft haar eigen verlokkingen. Wie wil er terugkeren naar een wereld van dualiteit en schaduwen wanneer hij ondergedompeld is in het heldere licht van eenheid? Waarom de beperkingen accepteren van tijd en ruimte wanneer men de oneindige, eeuwige natuur van het ware Zelf kent? Voor de meeste mensen is er geen keuze; hun ervaring van het Zelf is slechts een moment "in en uit de tijd," een moment van pure aanwezigheid, of onvoorwaardelijke liefde. Daarna zijn ze terug in het ego-zelf, en voelen dat er iets wonderbaarlijks gegeven was, maar ook weer weg is.

Maar er zijn ervaringen van een dieper opgaan in het Zelf. Van oudsher worden deze alleen gegeven aan hen die volwas-

sen genoeg zijn om naar het ego terug te gaan, en de beperkingen van het alledaagse leven te accepteren.⁵ Er kan echter een dringende behoefte zijn, een verwarrende overgangperiode, Irina Tweedie beschrijft de moeilijkheden van het in evenwicht brengen van de verschillende niveaus van bewustzijn nadat haar leraar was gestorven, die haar er toe brachten om zich een paar maanden in de Himalaya terug te trekken:

Ik kon me niet neerleggen bij de verschrikkelijke hitte, de schurftige honden die in de straten liepen, de stenengooiende kinderen, de benauwdheid, de stank; want dit was ook *Dat*.... En het enige wat ik kon doen was weggaan, naar een eenzame plek gaan. En daar in de stilte van de bergen, nam het geleidelijk vaste vorm aan in mij – nee, vaste vorm aannemen is niet het goede woord – het “destilleerde” zich van een andere dimensie in een wakend bewustzijn.⁶

Later bleef het besef van het Zelf temidden van het alledaagse bewustzijn, als een aanwezigheid, een vrede of als een kwaliteit van liefde. Maar men moet ook de scheidslijnen van deze wereld erkennen. Het vraagt kracht en karakter om in staat te zijn in verschillende werelden te leven, met name het accepteren van de beperkingen van een “lager” niveau van bewustzijn, wanneer men een andere werkelijkheid kent.

DE SCHADUWEN VAN VERSCHILLENDE WERELDEN

De verschillende werelden kunnen ook verschillende schaduwodynamieken oproepen. Onze schaduw is de duistere kant van ons ego-zelf en behoort tot de wereld van de dualiteit. Onze ervaringen in de verschillende werelden kunnen het ego en zijn duistere tweeling op verschillende manieren beïnvloeden, en we moeten ons bewust zijn van deze dynamiek. We kennen de schaduwen van onze fysieke, emotionele en mentale wereld, het misbruik van macht, het bedrog en de wreedheid die we met onszelf en anderen uithalen. We ervaren hoe verslavingen binnen kunnen kruipen door de zwakte van ons

karakter, en we kennen de patronen van uitbuiting en hebzucht die inspelen op deze verslavingen in ons individuele en collectieve leven. We zien de pijn en het lijden, veroorzaakt door onze collectieve duisternis, de scheidingen tussen arm en rijk, machtig en zwak. Als we kijken, kunnen we zien hoe ethiek van goed en kwaad, licht en duister, die ons zou moeten beschermen tegen te veel duisternis, in werkelijkheid een schaduw achter ons werpt, terwijl we door de wereld gaan.

De archetypische wereld werpt haar eigen schaduw, we kunnen nu al de verleiding zien die zij ons biedt om haar energieën of symbolen te gebruiken voor de machtsdoelinden van het ego, en vergeten wat we willen. Maar zij beïnvloedt het ego op manieren die minder duidelijk zijn. Deel van de verleiding van deze innerlijke wereld is het gebrek aan definitie, het gevoel dat “één ding nooit één ding is.” Deze veranderlijkheid staat ons toe om een magisch en veranderend weefsel te onderzoeken en te ervaren, dat net zo rijk is als ons imaginaire zelf. Kinderen verblijven gemakkelijk in deze wereld, we kunnen dat zien in hun spel: een kartonnen doos wordt een paleis en het kind daarin een prinses. Maar volwassenen worden ook betoverd door dit fantastische koninkrijk waarin men een god of godin, een magiër of de Koningin van de Nacht kan zijn. Deze bovennatuurlijke wereld, waar toverspreuken en magische zwaarden en helende wateren echt zijn, kan ons gemakkelijk betoveren; zij kan ervoor zorgen dat we onze grond in normale zin kunnen verliezen, belangstelling kunnen verliezen in relaties en verantwoordelijkheden van het dagse leven. Maar wat is de waarde van het opnieuw claimen van ons magische innerlijke zelf als we daardoor onze rekeningen vergeten te betalen, of onze eigen kinderen niet helpen bij hun schoolwerk?

Door ons te verleiden met hun macht en de duizenden mogelijkheden, werpt de archetypische wereld haar schaduwen ons alledaagse leven in. Nog een duistere schaduw van die wereld is het gevaar van opgezwollenheid met een archetype, zonder de discriminatie van bewustzijn. Men denkt werkelijk

dat men bijvoorbeeld de held is, of de redder in het uiterlijke leven. In die identificatie vergeten we onze gewooneheid. We kunnen, als de figuur in het sprookje of in de mythe, die steen of ijs geworden is, de warmte verliezen van het menselijke gevoel. We kunnen dwingend en eisend worden, zoals bijvoorbeeld een god of godin eist, in plaats van vraagt, en aanneemt dat anderen gehoorzamen. Onze persoonlijke schaduw kan ook opgeblazen worden, zelfs demonisch, obsessief of tiranniek. Je identificeren met een archetype maakt ons vaak arrogant, koud en smalend over gewone waarden – hoffelijkheid en vriendelijkheid maken geen deel uit van onze heroïsche missie. Je kan de duisternis van een archetype zien wanneer zulke simpele menselijke kwaliteiten er niet meer zijn. En wat is *the point* van een groot avontuur als we onze menselijkheid verliezen?

In de eenheid van het Zelf is geen schaduw, geen splitsing tussen licht en duisternis. Alles bestaat volgens haar ware natuur, en er is geen oordelend zelf; er is alleen een waarnemer, degene die waarneemt. Wanneer we echter terugkeren in ons dagelijks bewustzijn, kan de ervaring van het Zelf een duistere kant meenemen. Zij kan een kille onthechting creëren, of een subtiel gevoel van superioriteit, een gevoel dat men nu boven de dagelijkse dingen van het leven staat. Je kunt het gevoel hebben dat je niet meer bezig hoeft te zijn met geld te verdienen, of betrokken hoeft te zijn bij kleinigheden van andere mensen, hun ego of hun schaduwkanten. Of je kunt jezelf of je spirituele realisaties te serieus gaan nemen – het ego kan trachten zich met de ervaring te identificeren en opgeblazen worden, met name als je niet om jezelf en de inconsistentie van het leven kunt lachen. Je kunt zelfs geloven dat je ervaring van het Zelf de *ervaring, het antwoord is*, in plaats van alleen een moment van opgaan in een niet veranderende, en toch almaar veranderende grotere werkelijkheid. Het ware Zelf is een centrum van mededogen, diep inzicht en werkelijke vrijheid, en onvoorwaardelijke liefde, kwaliteiten die met ware onthechting samengaan. Maar het effect op het

ego kan een schaduw werpen en spirituele illusies creëren, of onderontwikkelde delen van iemands karakter laten domineren. Het kost tijd om werkelijke discriminatie te leren. Dit is waarom het Zelf het belang benadrukt van gezond verstand en *adab* - hoffelijkheid, respect en goed gedrag. Door *adab* ontwikkelen wij een karakter dat de hoogste principes van het Zelf kan verwezenlijken, en vermijden gevangen te raken in negatieve gedragspatronen. Net zoals we voor ons lichaam moeten zorgen, oefenen, goed voedsel eten en excessen vermijden, moeten we ook een goed karakter ontwikkelen met menselijke kwaliteiten en geduld, maar ook kracht en gezond verstand die de hogere vibraties van het Zelf dragen om de hogere principes te leven van onze goddelijke natuur.

In verschillende werelden werken vraagt een grotere verantwoordelijkheid en besef dan we gewend zijn. Toegang hebben tot de innerlijke werelden geeft onze schaduw meer kracht en geeft ook nieuwe manieren om ons te misleiden. De archetypische wereld in het bijzonder kan haar nieuwe technieken leren, sluwheid en manipulatie – de goden en godinnen verstaan al duizenden jaren lang de kunst van het verleiden, manipuleren en mensen bedriegen. De verschillende dimensies kunnen onze schaduw op onverwachte manieren beïnvloeden, en we moeten continu alert zijn, veranderingen in uiterlijk en innerlijk gedrag gadeslaan, die erop wijzen het ego of de schaduw in te lijven, om een ervaring van zichzelf te hebben. We zouden altijd terug moeten gaan naar simpele menselijke waarden, zoals vriendelijkheid, samenwerking, en ruimhartigheid, die ons respect voor het leven laten zien waarvan we deel uitmaken, dat we kennen als gewoon en goddelijk.

ALCHEMISTISCHE DIALOOG MET HET LEVEN

Eén van de veranderingen van deze overgangstijd is dat men geen ingewijde meer hoeft te zijn om in de innerlijke werelden te werken. Je hoeft geen sjamaan of alchemist te zijn om

met de symbolen van het leven te kunnen werken. Vele mensen gebruiken actieve imaginatie in het werken met dromen, schilderen, dans of andere uitingsvormen om toegang te verkrijgen, en te werken met de beelden van de archetypische wereld. Zo hoeft men ook niet volledig wakker te zijn om deel te kunnen nemen aan het werk van het Zelf. De meeste spirituele beoefenaars hebben een moment van pure aanwezigheid gehad, of een innerlijke vrede die hen toegang heeft verleend tot deze dimensie. We kunnen aan dit werk deelnemen als we maar weten dat deze werelden in ons en het leven bestaan, en dat we open en bereid moeten zijn om erbij betrokken te worden. Dit is onderdeel van de vrijheid van deze tijd: niets is afgescheiden en niemand is uitgesloten. We sluiten alleen onszelf uit.

We moeten ook de ootmoed en ontvankelijkheid hebben om oplettend te zijn voor wat het leven van ons wil. In de heelijkheid van het leven is er niets meer, of minder belangrijk – ieder maakt deel uit van een organisch zichzelf onderhoudend geheel. Sommige mensen zijn meer in harmonie met de archetypische werelden en kunnen ontvankelijk zijn voor haar transformerende symbolen. Anderen worden van nature aangetrokken door de eenvoud en het gewone van het Zelf en zijn kwaliteit van aanwezigheid. Iedere wereld heeft andere eisen, en er zijn verschillende manieren om afgestemd te zijn op haar behoeften, verschillende manieren om deel te nemen aan haar energie. Het leven trekt onze aandacht waar we nodig zijn, waar we deel kunnen nemen op de meest creatieve manier. We beperken onszelf en ons nuttig zijn, wanneer we gefixeerd raken op een speciale methode, een gedachte of een houding die ons verhindert om ontvankelijk te zijn, die ons verhult voor wat het leven ons vertelt. Als we zo open mogelijk zijn, zal het leven met ons communiceren, en dan kan er een creatieve dialoog ontstaan – een dialoog tussen het licht van de wereld en ons individuele licht. Deze dialoog is zelf een alchemistische wisselwerking, en draagt een kwaliteit aan vreugde die bij het ontwakende ervan hoort, bij wat echt is.

Wanneer we van het ene naar het andere niveau van bewustzijn gaan, zullen we ontdekken dat het leven zich op onverwachte manieren uit kan breiden. Veel van het gevoel van de beperking die we in ons leven ervaren, wordt veroorzaakt door de manier waarop we onszelf beperken, onszelf gevangen zetten in conditionering en een specifieke wijze van waarnemen. Het leven leeft op veel verschillende manieren, en wanneer we ons openen voor de manier waarop deze niveaus met elkaar en met ons kunnen communiceren, zullen we ons in een andere wereld bevinden – één die dynamischer en flexibeler is dan we voor mogelijk houden. Net zoals de mogelijkheid van de sjamaan om van de ene vorm naar de andere te gaan, hem bevrijdt van de beperkingen van zijn uiterlijke menselijke vorm, zullen we ervaren dat de manier waarop de werelden elkaar doordringen, in ons, en in het leven, ons bevrijdt van de vele schijnbare beperkingen. Het leven en het bewustzijn zijn veel minder vast dan we nu ervaren, veel veranderlijker en dynamischer.

De alchemistische dialoog tussen ons individuele bewustzijn en het leven is op zich een dynamisch en constant veranderend proces. Als we het leven toestaan om rechtstreeks met ons te communiceren, in plaats van door de sluiers van onze conditionering, kunnen we aanwezig zijn in het voortdurend veranderende met zichzelf in wisselwerking staande leven. Het leven experimenteert voortdurend en tracht nieuwe wegen te vinden om te overleven en zich te ontwikkelen, en nieuwe manieren om Zijn eenheid te onthullen. En vaak is er een kwaliteit van pret in deze dans van onthulling, wanneer de verschillende werelden samenkomen, en met elkaar communiceren. Onze rationele conditionering heeft ons bewustzijn afgescheiden van deze dynamische wisselwerking, maar wanneer we deze vaste gedachtepatronen achter ons laten, kan het leven ons weer uitnodigen in haar bedwelmend zoektocht naar wat het betekent om te leven. Je hoeft alleen maar naar buiten te gaan op een lentemorgen of in een composthoop te graven om het leven in haar overvloed te zien.

Iedere wolk is uniek, en zelfs in de stad kunnen we vele vogels horen zingen. We hebben oogkleppen op voor de verleiding van onze gedefinieerde materialistische doelen, maar het leven is constant zichzelf aan het verleiden, met geuren, geluiden, dromen, stormen, en trekt de aandacht naar talloze kanten, tegelijkertijd. Ieder moment is er een onvoorstelbare overvloed, en biedt een oneindige mogelijkheid aan ervaringen. En in deze overgangstijd is ieder moment ook vol met de chaos van de schepping, omdat het leven zich iedere keer opnieuw schept, oude vormen oplost en nieuwe geboren laat worden. En wij spelen een centrale rol in deze organische onthulling: ons bewustzijn kan aanwezig zijn op het moment van conceptie, wanneer de vormen ontstaan, en het leven weer probeert naar Zijn waarheid te wijzen.

Terwijl de verschillende niveaus in ons bewustzijn elkaar doordringen, bevrijden wij niet alleen onszelf van het gevangen zijn, of van de vaste manieren van zien: we bevrijden ook het leven uit de vele beperkingen waaraan zij geleden heeft in onze rationele beklemmingen. Terwijl ons bewustzijn zich uitbreidt, kan het leven zich ook uitbreiden en de energieën gebruiken die ons vastgezette bewustzijn hebben geblokkeerd. Menselijk bewustzijn heeft de sleutel voor de vele geheimen van de schepping – dit is een aspect van onze rol als wachters van de planeet. Zonder onze deelname blijven vele verborgen energieën van het leven slapen, opgesloten in de innerlijke niveaus. De kennis die sjamanen en priesteressen gebruikten om deze energieën te ontsluiten voor hun mensen en hun land, moeten we nu herontdekken. We moeten wakker worden voor wat het echt betekent om te leven op verschillende niveaus van bewustzijn, en voor de verantwoordelijkheid die ons dit geeft. De innerlijke werelden hebben onze aandacht nodig om de energieën te bevrijden, zonder dat zal het leven stagneren of zelfs sterven. Dit is waarom het leven onze aandacht zal trekken waar het nodig is.

Wanneer we beseffen dat we allen deel van het leven zijn, kunnen we begrijpen en vertrouwen dat het leven ons werke-

lijke potentieel kent, en hoe ons erbij te betrekken. We zijn deel van de cellulaire structuur van het leven en zoals ons lichaam de cellen waaruit het bestaat kent met hun individuele doel in relatie tot haar functioneren als een geheel, zo kent het leven ieder van ons. Het weet waar onze unieke vaardigheden nodig zijn, waar ons bewustzijn op de meest creatieve manier kan deelnemen. We hoeven alleen maar te herkennen dat we een deel zijn van dit creatieve gebeuren, en ontvankelijk te zijn voor het leven zoals het tot ons spreekt, terwijl het onze aandacht terugtrekt naar zichzelf. En het is door de dialoog van het licht in het leven, het licht van ons bewustzijn, dat de intelligentie in het leven het meest direct kan communiceren met onze intelligentie, ons kan helpen volledig deel te nemen aan dit mysterie dat in en om ons heen plaats vindt.

HET EINDE VAN VERBANNEN ZIJN

Wanneer de verschillende niveaus van de schepping in ons bewustzijn zich met elkaar verbinden zal er een verandering plaatsvinden. Wanneer onze afscheidingspatronen wegvallen zullen we onszelf aanwezig voelen in een heel andere wereld, één die vollediger leeft en onvoorzien is. Bepaalde vernauwingen die we op het leven geplakt hebben zullen wegvallen en we zullen toegang tot de energieën in het leven hebben die slapen – deuren in het leven en in ons bewustzijn die gesloten waren zullen opengaan. En dit is nog maar het begin. De volgende stap zal zijn om bewust betrokken te zijn bij de zich uitbreidende cirkel van het leven, bij het doordringen van de niveaus van werkelijkheid die in voortdurende communicatie met elkaar zijn, zoals in het beeld van de engelen die de ladder tussen de hemel en de aarde omhoog en omlaag gaan, zoals in de droom van Jacob in het boek Genesis.⁷

In Jacob's droom in het verhaal van Genesis staat God bovenaan de ladder en zegent hem en zijn nakomelingen en geeft hem het land waarop hij ligt en zegt, "Zie, ik ben met u." Deze bevestiging van goddelijke aanwezigheid in deze

wereld is een zegen die we vergeten zijn, een zegen die alle niveaus van de schepping omvat, van de hemel tot de aarde, in een voortdurende verbinding: de engelen die omhoog en omlaag gaan. Toen Jacob wakker werd zei hij, “Voorwaar de Heer is op deze plek: en ik wist het niet.”⁸ En voor ons dus: nu weten wij het niet; nu leven wij als ballingen, zonder God in deze wereld. Maar wanneer we bewust ons bezighouden met de onzichtbare en de zichtbare werelden zoals zij met elkaar verbonden zijn, kunnen wij dit gevoel van ballingschap vervangen door het kennen van goddelijke aanwezigheid.

Wanneer de verschillende werelden met elkaar communiceren kan er rechtstreeks in onze wereld iets vanuit het hoogste gegeven worden zonder het medium van priesters of ceremonieën. De relatie van de ene tot de Ene, van het individu met het goddelijke, kan opnieuw ingesteld worden. Eens kon de mens de stem van God in het Paradijs horen, voordat Adam en Eva zich voor Zijn aanwezigheid verborgen. Wanneer onze natuurlijke relatie met het goddelijke weer is hersteld, zal onze verbanning eindelijk voorbij zijn en we zullen weer in staat zijn om Hem in Zijn wereld te horen – Zijn stem horen in alle geluiden om ons heen en ook in de stilte, Zijn tekenen zien zoals ze om ons heen en in ons zijn. En dit zal niets esoterisch zijn, maar eenvoudigweg een deel van het leven.

Dan zal er een bepaald leed van de mens weggenomen worden, verlost van een bepaalde pijn. Deze wereld zal altijd pijn bevatten, het is onderdeel van de natuur van het fysieke leven. Maar het leed, voortgekomen uit het niet mogen leven met onze Schepper zal weg zijn, als we ons bewuster gaan worden van het feit dat we deel zijn van Hem, deel van de stroom van Zijn liefde. Dan zullen vele speeltjes waar we ons mee bezighielden om dit verdriet niet te voelen hun attractie hebben verloren, vele verslavingen die deze pijn bedekken zullen niet meer nodig zijn. Iets eenvoudigs kan terugkeren, simpel respect voor onszelf en de ander, een simpele herkenning van het goddelijke in het leven, en simpele manier van leven. Dit kan tijd kosten, omdat het en poosje zal duren om onze bescher-

mingspatronen los te laten, samen met al onze afleidende speeltjes, die nu zo belangrijk in ons leven lijken. Maar het leven is meer vergevingsgezind dan we weten, en we hoeven de kleren van de winter niet tot ver in het voorjaar te dragen.

De wateren van het leven

We leven van het mysterie
En niet van verklaringen.

Cecil Collins

EEN NIEUW VOORJAAR WORDT GEBOREN

Ieder tijdperk begint met een impuls aan nieuwe energie. Deze energie draagt de goddelijke intenties van het nieuwe tijdperk; zij omvat kwaliteiten zoals liefde, kennis, schoonheid en mededogen, die bij deze goddelijke intenties horen. Zij stroomt de wereld in vanuit het onbekende als een pure energie, en helpt de mensheid zich te ontwikkelen.

Zij komt naar de mensheid en ontwikkelt de structuren die zij nodig heeft ter ondersteuning. In het begin laten deze structuren de energie vrij stromen, volgens haar goddelijke intenties, en bezielen het leven met haar visie en kwaliteiten, maar door de eeuwen heen neigen deze structuren ertoe om corrupt te worden, geschikt gemaakt door menselijke, meer basisdoelen. De energie die gecreëerd was kan niet meer vrij stromen, en langzaam verliest zij haar goddelijke stempel, de innerlijke intenties van het tijdperk. Het tijdperk van het Christendom bijvoorbeeld begon met een visie over goddelijke liefde en zelfopoffering, die door de twaalf apostelen na de kruisiging van Christus werden verder gedragen. Maar door de tijd werd de structuur die in het begin die visie had ondersteund, overgenomen door de hiërarchie van de kerk – die de energie ervan inzette voor de doelen van haar eigen macht – haar eindeloze machtsinspanningen, de Kruisvaart, en de Inquisitie. Ons wetenschappelijk tijdperk, een ander voorbeeld, ontstond vanuit de visie over orde, helderheid, kennis en

voortgang. Maar wat begon als een inzicht in de krachten die onze fysieke wereld regeerden, die de mensheid voedden vanuit de eindeloze cirkel van de chaotische natuur en doorging in een nieuw tijdperk van bewustzijn en voortgang, werd weldra een instrument van controle en manipulatie die de ziel ontkende. Wetenschap en haar oorspronkelijke instrument, rationeel denken, verwijderde het goddelijke uit het leven en maakte de fysieke wereld tot dode materie, een puur mechanisme. Nu leven we in de zielloze, machinematig aangedreven cultuur die overbleef.

Zo verloopt onze wereld nu: langzaam bezoedelt de mens wat er gegeven wordt. De energie vervuult, en stroomt niet langer vrij. De oorspronkelijke goddelijke kwaliteit gaat verloren en de lagere natuur van de mens, de egopatronen van hebzucht en controle nemen het over. En dan trekt de energie zich terug. Deze cyclus wordt eenvoudig beschreven in het favoriete verhaal van Carl Jung: Op een dag besloot het water van het leven dat het omhoog wilde komen, en een nieuwe bron voor de mensen wilde zijn. Toen het dat deed, begonnen de mensen zich te verzamelen en in deze overvloed te delen. Het duurde niet lang of zij, die haar geschenk ontdekten, voelden de behoefte om het te beschermen. Zij zetten er een hek omheen en stelden een wacht aan om erover te waken. Iemand anders voorzag het hek van een slot. Spoedig begonnen anderen te rantsoeneren en te besluiten wie ervan kon drinken en wie niet. Daarna wilde iemand het verkopen en geld verdienen aan haar zoete, verfrissende smaak. Als gevolg daarvan werd het water, dat het leven was, een bron van scheiding en moedwil voor hen die het gevonden hadden. Dit bracht het water van het leven zeer in beroering, en het water besloot om daar niet meer te vloeien en een andere plek te zoeken om omhoog te borrelen, en dat deed het. En zo gaat het sedertdien altijd maar door.

Iedere keer gaat het water van het leven naar een nieuwe plek en borrelt op in een verafgelegen helling, en in het begin merkt niemand het op. Het water stroomt nog een tijdje vanuit

de oude wel en de mensen merken niet op dat het gewoon water is geworden, dat de kracht van het water het leven niet meer heeft. Het wordt nog steeds in flesjes gedaan en verkocht door die zaken en organisaties die rondom de wel ontstonden. Nu wordt het oude water zo goed op de markt gebracht dat iedereen nog steeds gelooft dat dit het water van het leven is - dat de betekenis van het leven nog steeds ligt in het najagen van materieel welzijn waar we zo veel van onze aandacht in geïnvesteerd hebben, zo veel energie en hulpbronnen. Zij die het verkopen hebben zo'n belang bij die collectieve overtuiging en zij zijn heel slim geworden en manipuleren de dromen en fantasieën van het collectief, zodat niemand de illusie die het is, zal zien.

Maar omdat dit water de werkelijke energie van het leven niet meer draagt, zal alles eromheen geleidelijk aan sterven. Dit is de natuurlijke cyclus, en je zou kunnen besluiten om niet meer in te grijpen. Je zou gewoon kunnen wachten hoe het zich laat zien, hoe de energie uit de huidige beschaving teruggetrokken wordt en op een andere manier gaat verschijnen op een nieuwe plek. Zo is het altijd door de ontwikkeling van de mens heen gebeurd, en wij kunnen ook slechts de diepere ritmen van het leven volgen, en onze energie uit de oude manieren terugtrekken, de nieuwe wel ontdekken en onze aandacht daarop richten. Maar deze cyclus kan vele generaties duren om afgerond te worden, en het water dat op de markt gebracht en verkocht wordt is zo toxisch geworden dat het nu een gevaar is voor de hele planeet.

In de voorafgaande hoofdstukken heb ik gesuggereerd dat, hoewel deze overgang een natuurlijk proces is dat bij de veranderingen hoort die plaats vinden in de diepten van de schepping, in het licht van de kern van wereld, is er ook een manier om er bewust mee te werken. Door onze bewuste deelname kunnen we op alchemistische manier een proces versnellen, dat anders eeuwen zou duren en onvoorziene schade aan de aarde en haar bewoners zou aanrichten. We kunnen de oude manieren helpen verdwijnen, en de nieuwe

wateren helpen stromen waar zij nodig zijn, om het land dat nu in een woestijn aan het veranderen is, te helen en te transformeren; we kunnen de beelden en de vormen helpen creëren van het nieuwe tijdperk, die onze wereld helpen vernieuwen.

WIJ ZIJN DE NIEUWE ENERGIE

Wanneer het water van het leven naar een andere plaats stroomt kan het eeuwen duren voordat het ontdekt wordt, en er een nieuwe beschaving omheen kan groeien, en nieuwe structuren en manieren zich kunnen ontwikkelen die haar levengevende kwaliteiten beschikbaar maken voor de mensheid. De periode tussen de terugtrekking van het helende water van de oude helling en het opnieuw verschijnen als levengevende bron op een nieuwe locatie, is vaak een donkere eeuw voor de mensheid, een tijd waarin er weinig licht is om de mensheid te helpen leven. Denk maar aan de donkere eeuwen die volgden op de neergang van het Romeinse Rijk in Europa, toen het licht van de beschaving verloren leek, toen de constante oorlogvoering en wreedheid van lokale heren het land domineerde. Wat er gebeurde gedurende de laatste jaren in Tibet is een meer recent voorbeeld, waarin monniken en nonnen werden gemarteld, heilige teksten en tempels vernietigd, het licht en de wijsheid van een levendige spirituele cultuur werden verjaagd.

Willen we eeuwen van wereldwijde troosteloosheid vermijden, dan moeten we de natuur van de huidige overgangstijd herkennen. We moeten de nieuwe bron van het leven vinden, en haar energieën helpen om naar de mensheid te stromen. Sommigen zullen getrokken worden om met het tijdperk dat wakker wordt te werken. Hen zal de kennis die nodig is gegeven worden, om te werken met de oerenergieën en haar archetypische patronen, zoals zij zich opnieuw rangschikken en samenstellen, met de beelden die daarmee omhoog zullen komen, en de vorm van de komende tijd helpen bepalen. Andere zielen zijn hier om de oude tijd te helpen verdwijnen,

sommige energiestructuren te sluiten die bij de vorige tijd hoorden, en hulp te bieden aan de andere structuren die nuttig zijn voor de overgang naar de nieuwe tijd. Zij zullen toegang krijgen tot manieren om de krachten van de schepping te gebruiken, om de structuren te ontbinden die het leven ontkennen en anderen te transformeren, zodat zij de nieuwe wateren van het leven kunnen herbergen; hen zal ook de kennis gegeven worden om onderscheid te maken tussen wat bewaard kan blijven en wat moet sterven.

Als we om ons heen kijken, kunnen we de depletie van onze natuurlijke wereld zien, de corruptie en de incompetentie van onze regeringen, de hebzucht van onze corporaties, de verergerde toestand van de armen, en de onverschilligheid van hen die in welvaart leven – we zien een beschaving die verdwijnt. En als we nog beter kijken zien we dat *temidden* van dit verhaal het nieuwe water ook stroomt. Dit is niet op een verafgelegen helling, een eenzame plek. Het is hier, temidden van ons leven, dat de organische heelheid van het leven zich samenstelt. De nieuwe tijd wordt geboren, niet door een verlosser of een elite groep discipelen, maar door iedereen, in een wereldwijd wakker worden, dat over de hele wereld plaatsvindt. Dit ontwaken is al zichtbaar, op de vele manieren waarop mensen bij elkaar komen. De helende wateren van het leven zijn hier, overal om ons heen in de nieuwe relatiepatronen: in het snelontwikkellende netwerk van wereldwijde communicatie, in het samenkomen van individuen en groepjes in een nieuw soort netwerk, in verbindingen en relaties over alle grenzen heen, die daarvoor nooit mogelijk waren – op talloze nieuwe manieren die nu naar boven komen in relatie tot elkaar en met het leven.

Wij zijn de energie van het leven die vanuit de Bron vloeit. Wij zijn de plaats waar de werelden elkaar ontmoeten, de plek waar het leven zichzelf opnieuw vormt. Dit is zo eenvoudig dat het gemakkelijk over het hoofd gezien wordt. We zijn geconditioneerd om naar wat in het verschiet ligt te kijken, naar grote plannen en weldoordachte oplossingen, en dus

missen we wat er al gebeurt temidden van ons dagelijks leven. Met het internet en alle uitgebreide vormen van wereldwijde communicatie communiceren individuele mensen en verbinden zich op manieren zoals een paar decennia geleden onmogelijk was. We gebruiken allemaal deze middelen zonder ons bewust te zijn van wat er gebeurt: dat daar doorheen het leven zich opnieuw samenstelt, en dat nieuwe verbindingspatronen ontstaan, en dat daar de nieuwe wateren van het leven beginnen te stromen. De energie van het leven stroomt door ons heen, door deze verbindingen en netwerken die gevormd worden. We zien het aan voor middelen, manieren om communicatie of handel te vergemakkelijken. We beseffen niet, dat, wat er toe doet, de netwerken zelf zijn, de zich ontwikkelende onderlinge verbindingspatronen en relaties.

Als we goed kijken kunnen we zien dat men verantwoordelijk is voor deze patronen. Zij vormen zich voortdurend, veranderen, en vormen zich opnieuw, te vrij en te snel om gecontroleerd of gemanipuleerd te worden door iemand of een organisatie. Zij leven op een compleet nieuwe manier: een levenskracht in zichzelf. En zij dragen het licht, het bewustzijn van individuen. Zij zijn het licht van individueel bewustzijn, voortdurend in beweging, veranderend, en creëren verschillende patronen, communiceren op nieuwe manieren, in een dialoog van licht met licht, individu met individu. En deze dialoog van licht gaat om ons heen, communiceert door een groot net van onderlinge verbindingen over de hele wereld en we zijn ons niet bewust van haar betekenis.

Sommige plaatsen op de wereld lijken meer toegankelijk voor wereldwijde communicatie dan anderen, meer verbonden en hun bewoners minder geïsoleerd. Maar er zijn weinig plekken waar geen contact is. De verspreiding van internetcafés, zelfs op schijnbaar afgelegen locaties, weerspiegelen een wereldwijde honger naar universele verbindingen. We zijn allen deel van één mensheid, en het is in dit netwerk van communicatie, in deze simpele verbinding van individu met individu, via een zich uitbreidend wereldwijde net van ver-

bindingen, dat de helende wateren van het leven omhoogkomen. Iedereen participeert in deze verbinding. We hebben alleen nog niet geleerd om ermee te werken, hoe het licht, dat weer actief wordt, te helpen in deze verbindingen, om te herstellen wat ontheiligd is, en hoe het te helpen om onze planeet en onze ziel te helen.

We zijn nog steeds gericht op het oude paradigma in het oplossen van op zich staande problemen, alsof ze gescheiden bestaan van het hele net van condities erom heen. Maar het probleem *is* de afzondering die we op onszelf en onze wereld geplaatst hebben, *is* onze mythe van afscheiding. Alleen wanneer we dit paradigma verlaten en in het bewustzijn stappen van de onderlinge verbondenheid van het leven kan deze levensenergie ons leren hoe we ermee moeten werken, en ons individuele bewustzijn weer met haar oerenergie kan verbinden, het voor de echte alchemie van transformatie mogelijk maken om zich te voltrekken. Zo regeneert de levensenergie zich altijd, en werkt met het goddelijk bewustzijn dat op de planeet aanwezig is. In vroeger tijden werd het goddelijke bewustzijn vaak vastgehouden door een spirituele leraar en zijn discipelen, zoals Christus en zijn apostelen, en zij waren de eersten die werkten met de nieuwe energie van de tijd. Zij waren redders en transformeerders en goten nieuwe wijn in nieuwe zakken om de mensheid te voeden. Maar nu is de mensheid, individueel en als geheel, haar eigen redder. We moeten hiervoor de verantwoordelijkheid accepteren. Wij allen dragen het licht van goddelijk bewustzijn en we moeten dit licht teruggeven aan de wereld. Dan kan de wereld weer levend worden: de wateren van het leven zullen snel vloeien waar ze nodig zijn, en we kunnen eeuwen van duisternis voorkomen.

AANWEZIG ZIJN IN HET MYSTERIE

En weer moeten we leren werken met het goddelijke, want zonder de vonk van goddelijke bewustzijn kan de wereld niet

op alchemistische wijze transformeren. Maar deze vonk volgt niet de wetten van de rede, niet de logica van onze *mind*. Zij volgt haar eigen weg, die de weg van het goddelijke en het verborgene van de schepping is.

Toen de alchemisten met hun destilleerkolven en smeltkroezen werkten waren zij vaak verbaasd over de resultaten, over het vreemde en onverwachte fenomeen dat zij waarnamen wanneer verschillende chemicaliën zich met elkaar verbonden. Hetzelfde geldt voor het innerlijke alchemistische proces. De rede kon bijvoorbeeld het fenomeen van *enantidromia* niet voorspellen, waarin iets in het tegengestelde verandert, zoals wanneer de innerlijke afdaling in de hel een opstijging naar het licht wordt – wanneer, om Heralclitus te citeren, “de weg omhoog en de weg naar beneden dezelfde is.”¹ De paradoxale natuur van de innerlijke wereld gecombineerd met de alchemistische vonk van goddelijk licht kan vreemde en onverwachte dingen en synchroniciteiten te weeg brengen. Durven we te erkennen dat wat er binnenin het individu gebeurt, ook zou kunnen gebeuren in het grotere lichaam van de wereld? Dat de wereld niet de wetten van de wetenschap hoeft te volgen, maar een alchemistische dimensie heeft? Zijn we bereid tot het onverwachte, tot het reageren van de wereld volgens de oude innerlijke wetten van transformatie, die heel anders zijn dan onze wetenschappelijke mythen?

Wanneer het licht van het individu de heilige substantie van het leven ontmoet, kan er iets mysterieus plaats vinden - er wordt dan een vreemde magie geboren. Er bestaat een magie die inherent aan materie is, waarvan we weinig afweten. Dit zijn geheime krachten binnen de schepping, die net zo onbegrijpelijk zijn voor ons bewustzijn als de schepselen die in de duistere diepten van de oceaan zwemmen. Wanneer we het leven zien door het prisma van ons gedefinieerde zelf, staan we onszelf onze onzekerheidjes en angstjes toe, maar durven het grotere onbekende om ons heen niet te erkennen. Zo nu en dan kunnen we gevangen raken in onverklaarbare passies of

turbulente gebeurtenissen; we kunnen een glimp opvangen van sommige wonderbaarlijke gebeurtenissen; maar meestentijds brengen we ons leven door, dicht bij de kust. We kunnen voelen dat er ergens diepere wateren zijn, whirlpools, vreemde stromingen, maar we neigen ertoe ze te ontslaan of houden ons bezig met onze dagelijkse activiteiten. We hebben het respect verloren voor het mysterie dat onze verre voorouders hadden, die in relatie leefden met het onbekende, die zich altijd bewust waren van de duisternis voorbij het flakkerende licht van ons kampvuur.

We herkennen niet volledig dat er een tijdperk ten einde is, en dat we allen het onbekende ingaan. De toekomst zal niet slechts gevormd worden door de bekende krachten waarvan we geloven dat ze de huidige wereld regeren. Andere krachten stellen zich nu samen die we nog niet kennen en niet begrijpen en die we niet kunnen manipuleren voor onze eigen doeleinden. Kunnen we erkennen dat we in een wereld leven die we niet kunnen controleren, die groter en vreemder is dan onze huidige cultuur en conditionering ons laten geloven? Zijn we bereid om in zo'n wereld aanwezig te zijn, één die leeft en vol magie is, en doelen dient ver voorbij onze privé-zorgen en wensen? Zijn we bereid om onderdeel te zijn van haar ontwaking?

Wij zijn de smeltkroes voor de transformatie van het geheel: een netwerk van hen die eventjes voorbij het gecensureerde bewustzijn van de huidige beschaving hebben gekeken, naar een toekomst met een andere mogelijkheid – een netwerk dat organisch door het leven zelf gecreëerd is, individuen en groepjes samenbindt die niet gevangen zijn in de levenontkennende beelden, maar ontvankelijk zijn voor het werkelijke potentieel van het leven. Wij zijn ook de brug tussen de innerlijke en uiterlijke werelden, en het licht van ons goddelijk bewustzijn is de vonk die over deze brug gaat, en de transformatie van het geheel bespoedigt. Als microkosmos van het geheel hebben we in ons al deze dimensies en mogelijkheden, die tot het echte werk behoren, het medescheppen van de

wereld. Dit is het alchemistische werk en het is de natuur van het alchemistische proces om het onverwachte en wonderbaarlijke voort te brengen.

Via ons kunnen de wateren van het leven op een nieuwe manier gaan leven en hun heling brengen waar het nodig is, energie opnieuw bezielen, in plaatsen van de innerlijke en uiterlijke wereld die horen bij het opnieuw ontwaken van het leven. De kleuren van dit ontwaken zijn nu zichtbaar aan het worden; de eerste vogels kunnen gehoord worden als je goed luistert. Er wordt gezegd dat het donkerste uur net voor de dageraad is, wanneer het lijkt alsof de duisternis nooit ophoudt, en misschien is dit nu wel het geval. Maar de alchemisten wisten wat de natuur weet, dat dit ook het moment van verandering is. En het leven zendt haar boodschappers naar de duisternis om ons eraan te herinneren, ons te wijzen op de dageraad. De boodschapper komt altijd als een lied van hoop, een noot van herinnering, een innerlijke oproep tot gebed. We hoeven alleen maar aanwezig te zijn, zodat we het kunnen horen en de oproep kunnen beantwoorden. Het is voor ons moeilijk om te beseffen dat er heel veel gegeven wordt, en veel voorbereiding is geweest voor deze ontwaking. En toch is het om ons heen – niet verborgen, maar net zichtbaar in onze huidige bewustzijns patronen.

Naast het ontvankelijk zijn kunnen we ons spirituele bewustzijn in het leven brengen, in de stroom van de schepping. Wat betekent dit? Het betekent een besef van de goddelijke natuur van het leven en van het geheel vasthouden, waar we deel van uitmaken. Er is een simpele spirituele oefening waarin je het goddelijke erkent in een andere persoon, en we kunnen deze oefening in het hele leven toepassen: Zijn gezicht zien waar we ook gaan. Waar we ook kijken, wat we ook aanraken, wat we ook horen, we kunnen wakker zijn voor de mogelijkheid van goddelijke aanwezigheid. We kunnen opnieuw leren om in Zijn wereld aanwezig te zijn, in Zijn goddelijke eenheid die overal om ons heen is, in ieder ademhaling.

Door dit simpele besef geven we de vonk van ons goddelijke bewustzijn terug aan het leven, waar hij als een alchemistische katalysator werkt, de *Spirit Mercurius*, de boodschapper van de goden. Wij zijn de vonk van de wereld, en alchemie is altijd de transformator. Het brengt geen perfectie, omdat het tot het leven behoort. We weten niet wat er zal gebeuren, hoe de toekomst zich ontvouwen zal, omdat dit het licht van het goddelijke, actief in het leven is, de *lumen naturae* die de geheimen van de schepping draagt. Maar we kunnen deel uitmaken van deze ontvouwing, wakker voor het onverwachte, en onze verwondering meebrengen voor wat er geboren wordt. We kunnen vertrouwen hebben in de oude wijsheid van de schepping, het weten van de ziel; van de wereld. En op dit moment kunnen we uit de beperkingen van ons huidige geconditioneerde bewustzijn stappen, het kopen en verkopen, wat we leven noemen, en aanwezig zijn in de echte wateren van het leven, het echte mysterie van het goddelijke dat vorm aanneemt.

Deze hoofdstukken zijn geen poging om de toekomst te definiëren, maar om een deur te openen die normaal gesproken dicht gehouden werd, een deur die leidt naar een creatieve deelname en de krachten die aan ons bestaan ten grondslag liggen. Zij suggereren dat er een alchemie kan plaats vinden, die ons beeld van bestaan kan veranderen, onze droom van het leven, en op een dieper niveau de patronen van de schepping zelf kan veranderen, de rivierbedding waardoor het leven stroomt; en dat we een rol hebben te vervullen in dat proces. Maar om deel te nemen aan dit experiment van bewustzijn, moeten we bereid zijn om wakker te zijn, om onze eigen goddelijke vonk te leven, zonder te weten in welke wereld we geboren zullen worden. We gaan een verplichting met het leven aan als geheel, in al haar mysterieuze vreemdheid en al haar gewoonheid. We weten niet wat er gaat gebeuren. We weten alleen dat er een diepe behoefte is voor ons om deel te nemen, onszelf te geven, en te accepteren dat het leven wijsheid bevat en kennis, ver voorbij ons huidige bewustzijn.

Ieder van ons wordt de gelegenheid geboden om op dit moment, in deze tijd, aanwezig te zijn, dit katalytische moment van de schepping. Het leven roept ons en het is aan ieder van ons, om op onze eigen wijze deze oproep te horen, en erop te antwoorden. En dit alles maakt allemaal deel uit van de meest vreemde en meest wonderbaarlijkste liefdesaffaire van het leven, ons leven en het leven van de wereld.

Noten

Werken met het licht

1. Geciteerd door Sarrâj, *Knowledge of God in Classical Sufism*, p.90.
2. De dichter William Wordsworth beschrijft deze droeve overgang:

De hemel ligt in onze kindsheid om ons heen!
Schaduw en van de gevangenis sluiten zich
Om de opgroeiende Jongen
Maar Hij ziet het licht van waaruit het stroomt.
Hij ziet het met vreugde
Na lange tijd ziet de Man dat het wegsterft,
En verdwijnt in het licht van alle dag.
"Initiations of Immortality uit *Recollections of Early Childhood*," 11.66-76 *Wordsworth Poetical Works*.
3. Met de woorden van al-Jîlânî:

"Het zijn niet de sterren die ons naar het goddelijke licht leiden ... Straalde de lamp van de goddelijke geheimen maar in ons innerlijke zelf, de rest komt dan vanzelf, ineens of beetje bij beetje.... De duistere luchten van het onbewuste worden aangestoken door de goddelijke aanwezigheid en de vrede en schoonheid van de volle maan, die opkomt aan de horizon en *haar licht op licht* uitstort, altijd opkomt aan de hemel, en door haar voorgeschreven fasen heen gaat ... totdat zij in al haar glorie schijnt in het centrum van de hemel, en de duisternis van achteloosheid uiteendrijft... jouw nacht van onbewust zijn zal dan de helderheid van de dag zien ... Dan zul je vanuit de horizon van Goddelijke Rede de zon van het innerlijk weten op zien gaan. Dit is jouw privé zon, want jij bent *degene die Allâh* leidt... uiteindelijk zal de knoop ontbonden worden ... en de sluiers zullen opgaan en de schellen verbrijzeld worden, het fijne dat onder het grove ligt, onthullen; de waarheid zal het gezicht ontsluiëren.
Dit alles zal aanvangen wanneer de spiegel van je hart schoon is gemaakt. Het licht van de Goddelijke geheimen zal erop vallen, als je bereid bent, en naar Hem vraagt, van Hem en met Hem."

‘Abd al-Qâdir al-Jîlânî, *The Secret of Secrets*, vert. Shaykh Tosun Barak al-Jerrahi al-Halveti, p. xlvii-xlviii.

Het licht van de wereld

1. Marcus 8:36.
2. Matthëus 5:14.
3. Najm al-Dîn Kubrâ, geciteerd door Henry Corbin, *Man of Light in Iranian Sufism*, p.73.
4. idem.
5. De Heilige Teresa van Avila schetst een vergelijkbaar proces in haar fasen van het gebed. Zij gebruikt het beeld van een tuinman die de tuin besproeit om deze fasen te beschrijven. In het begin moet de tuinman zich zeer inspannen om het water uit de bron op te tillen, maar langzaam wordt de inspanning minder en minder, totdat er aan het einde geen tuinman meer is, alleen nog de Heer Zelf die de tuin overgiet met een overvloed aan regen.
6. Rûmî, vert. Coleman Barks, *One handed Basket Weaving*, p. 14.
7. Hadîth.
8. Robert Wolff, *Original Wisdom* p. 174 – 175.
9. “Among school children,” *Collected Poems of W.B. Yeats*.

Bewustzijn en verandering

1. Broeder Lawrence (stierf 1691) was een lekenbroeder bij de Karmelieten, schrijver van *De oefening van de Aanwezigheid met God: het beste voorschrift voor een Heilig leven*.
2. Er is bijvoorbeeld een traditie dat er een spiritueel centrum is in Washington DC, onder de Kathedraal en dat de energie van dit centrum behoort tot het werk van de hoofdstad.

Beelden van het leven

1. “Byzantium,” *Collected Poems of W.B. Yeats*, p. 281.
2. William Wordsworth, “Regels Samen gesteld, een Paar Mijlen Boven Tintern Abbey,” *Wordsworth Poetical Works*.
3. C.G. Jung, *Psychological Reflections*, p. 39.
4. Psalm 36:9.

De droom veranderen

1. Ode: “*We are the Music Makers.*”
“Een offer dat niet geweigerd kan worden,” *The Sun*, Sept, 2005, nr. 357. p. 11.
2. In de afgelopen tijd is er een opleving in het Westen ontstaan in het sjamanisme, maar praktiserende sjamanen spelen geen central rol meer in het leven van onze Westerse cultuur die nodig zijn om een hele beschaving te leiden en te transformeren.
3. Voor de tsunami is 2005, die zo veel levens eisten, herkenden de nomadische Moken zeelieden, die in het gebied van de eilanden in de Andaman Zee wonen de tekenen van de naderende ramp in de dolfijnen en andere vis die plotseling naar de diepere wateren zwommen. Dus zij voeren met hun boot ook verder van de kust en doorstonden de golven. Zo niet de vissers van Burma die niet alert waren voor de tekenen van de natuur maar dicht bij de kust bleven toen zij omkwamen toen hun boot ten onder ging in de tsunami. De Moken zeiden over de zeelieden uit Burma: “Zij waren pijlinktvissen aan het jagen en keken nergens naar. Zij zagen niets, zij keken nergens naar. Zij wisten niet waar ze naar moesten kijken.”
5. “En hij toonde mij een rivier van het water van het leven, helder als kristal, ontspringende uit de troon van God en van het Lam.” Openbaringen 22:1.
6. En toch zou Christus die in een stal geboren is ons hebben moeten voorbereiden op de nieuwe tijd, geboren in het alledaagse.
7. “De beelden van het onbewuste plaatsen een grote verantwoordelijkheid op de mens. Verzuimen dit te begrijpen, of zich onttrekken aan ethische verantwoordelijkheid berooft hem van zijn heelheid en legt een pijnlijke fragmentatie op zijn leven.” Jung *Memories, Dreams, Reflections*, p. 218.
8. Perseus hakt het met slangengevulde hoofd van Medusa af, door alleen naar haar te kijken in zijn wapenschild, wat de gezindheid van het reflecterende bewustzijn symboliseert.

De alchemie van de archetypische wereld

1. Zie Vaughan-Lee, *Working with Oneness*, hfdst. “Imagination,” p 11-124., voor een beschrijving van het traditionele gebruik

van de verbeelding in het onderzoeken van de archetypische wereld.

(Nederlandse vertaling door Teréz Stolze. *Werken met Eenheid, het geheim van eenheid.*) Te bestellen via terezstolze@hetnet.nl of downloaden via The Golden Sufi Center.

2. Othello van Shakespeare laat zien hoe “het jaloezse monster met groene ogen” een moedige en erbare man kan vernietigen door een simpele zwakte in zijn karakter.
3. Natuurlijk is het omgekeerde ook waar, zoals in tijden van oorlog wanneer de krijger-god geweld en destructieve gedachtevormen oproept.

Met de verschillende dimensies werken

1. Hâfez, “*The Song of Spring,*” *Dance of Life*, p. 12, adaptation.
2. Er zijn ook andere werelden waartoe we niet gemakkelijk toegang hebben, zoals de wereld van de engelen en de werelden van de natuurgeesten en nog andere, duistere entiteiten, die voor de meeste mensen verborgen zijn, hoewel er wel zijn die ermee kunnen communiceren.
3. Zie Vaughan-Lee, *Working with Oneness*, p. 112-114, voor een beschrijving van actieve verbeelding en haar *roots* in de alchemie en het Soefisme.
4. Irina Tweedie, *Daughter of Fire*, p. 813.
5. In sommige zeldzame gevallen is het individu die in de wereld van het Zelf verblijft niet in staat, of niet bereid om terug te keren naar het ego bewustzijn, zoals Suzanne Segal in haar boek *Collision with the Infinite* beschrijft.
6. *Daughter of Fire*, p. 813.
7. Genesis 28:12-13.
8. Genesis 28:16.

De wateren van het leven

1. Dit wordt vaak ervaren in een “creatieve ziekte.”

Bibliografie

- De Bijbel, geautoriseerde versie. Londen: 1611. Nederlandse vertaling gebruikt van het Nederlands Bijbelgenootschap: Leeuwarden. A. Jongbloed.
- Broeder Lawrence. *The Practise of the Presense of God: The Best Rule of a Holy Life*. Londen: Samuel Baxter & Sons. (is in het Nederlands verschenen)
- Corbin, Henry. *The Man of Light in Iranian Sufism*. Londen: Shambhala, 1978.
- Hafez. *Dance of Life*, Vert. Michael Boylan en Wilberforce Clarke. Washington, DC: Mage Publishers, 1988.
- Jami, *This Heavenly Wine: Renditions from the Divan-e-Jami*. Renditions door Vaje Abramian. Prescott, AZ: Holm Press, 2006.
- Jung, C.G. *Collected Works*. Londen: Routledge & Kegan Paul.
- , *Memories, Dreams, Reflections*. Londen: Flamingo. 1983.
- , *Psychological Reflections*. Ed. Jolande Jacobi. Londen: Routledge & Kegan Paul, 1953.
- Perkins, John. "An Offer they can't refuse." *The Sun*, sept. 2005, Nr. 357.
- Renard, John. *Knowledge of God in classical Sufism*. Mahwah, NJ: Paulist Press, 2004.
- Rumi. *One handed Basket Weaving*, vert. Coleman Barks. Athens, GA: Maypop Books, 1991.
- Segal, Suzanne. *Collision with the Infinite*. San Diego, CA: Blue Dove Press, 1996.
- Tagore, Rabindranath, *Collected Poems and Plays of Rabindranath Tagore*. Londen: Macmillan, 1936.
- Teresa van Avila. *Interior Castle*. New York: Doubelday, 1989.
- Tweedie, Irina, *Daughter of Fire: a Diary of a spiritual training with a Sufi Master*. Inverness, CA: Golden Sufi Center, 1986.
- Vaughan-Lee, Llewellyn. *Working with Oneness*. Inverness, CA: Golden Sufi Center, 2002.
- Wolff, Robert. *Original Wisdom*, Rochester, VT: Inner Traditions, 2001.
- Wordsworth, William. *Wordsworth Poetical Works*. Ed. Thomas Hutchinson. Oxford University Press, 1969.
- Yeats, W.B. *Collected Poems of W.B. Yeats*. Londen: MacMillan 1933.

Dankbetuiging

Voor toestemming om auteursrechten materiaal te gebruiken, wil de auteur zijn dank uitspreken aan:

Paulist Press, (www.paulistpress.com) inc. voor Classical Sufism. Vertaald en geïntroduceerd door John Renard, voorwoord door Ahmer T. Karamstafa, copyright©2004 door John Renard. Paulist Press, inc. , New York/Mahwah, NJ, Inner Traditions om te kunnen citeren uit Original Wisdom: Stories of an Ancient Way of Knowing door Robert Wolff, inner Traditions Rochester, VT, 05767, copyright©2001 door Robert Wolff, www.innertraditions.com:

Hohm Tress voor het kunnen citeren van This Heavenly Wine: Renditions from the Divan-e Jami door Vraj Abramian, www.hohmpress.com copyright©2006 Vraj Abramia;

Pat MacEnulty voor een uittreksel van het interview met John Perkins, "An Offer they Can't refuse," in The Sun, nummer 357, september 2005, www.thesunmagazine.org, www.patmacenulty.com copyright©2005 Pat Mac-Enulty.

The Islamic Texts Society voor uittreksel van Secret of Secret door Abd al-Qâdir al-Jîlânî, copyright©1992. Islamic Texts Society

OVER DE SCHRIJVER

Llewellyn Vaughan-Lee, Ph.D., is een Soefi leraar in de Naqshbandiyya-Muja-ddidiyya Soefi Orde. Geboren in Londen in 1953 volgde hij het Naqshbandi -Soefi pad sinds zijn negentiende. In 1991 verhuisde hij naar Noord Californië en werd de opvolger van Irina Tweedie, schrijfster van *Afgrond van vuur* en *Daughter of Fire*. De laatste tijd richt zijn schrijven en zijn lezingen zich op de spirituele verantwoordelijkheid in onze huidige overgangstijd, en het tevoorschijn komen van mondiaal bewustzijn van eenheid. (zie www.workingwithoneness.org) Hij heeft zich ook gespecialiseerd op het gebied van werken met dromen, en integreert de oude Soefi gebruiken over dromen met de inzichten van moderne psychologie. Auteur van verschillende boeken op dit gebied, geeft Llewellyn op grote schaal lezingen door de Verenigde Staten, Canada en Europa.

OVER DE UITGEVER

The Golden Sufi Center is een religieuze non-profit organisatie met de doelstelling om de leringen van het Naqshbandi Soefipad toegankelijk te maken.

Voor meer informatie over de activiteiten van het Centrum en de lezingen van

Llewellyn Vaughan-Lee kunt u contact opnemen met:

The Golden Sufi Center,
P.O. Box 428, Inverness,
California 94937-0428.

Tel: (415) 663-8773

Fax: (415) 663-9128

Email: info@goldensufi.org

Website: <http://www.goldensufi.org>

Llewellyn Vaughan-Lee is verschenen bij Aambeeld.

'*De Cirkel van Liefde*' Het volgen van het verlangen om Thuis te komen brengt de reiziger in de Cirkel van Liefde.

Uitgegeven bij Aambeeld, Steyl, 2001, ISBN 90-805778-2-0

'*De Gouden Draad*' Door dromen te gebruiken om de innerlijke gebeurtenissen van de ziel te illustreren, beschrijft Vaughan-Lee de mysteriën van het pad in een heldere, eigentijdse taal die vooral voor de moderne zoeker een hulpmiddel zal zijn. Uitgegeven bij Aambeeld, 2002, ISBN 90-805778-4-7.

Informatie: email: alandi@alandi.nl

Privé uitgaven van Llewellyn Vaughan-Lee door Teréz Stolze:

'*Het Verhaal van Moshkel Gosha*'.

Een Perzisch sprookje waarin de transformatie van een houtrooier beschreven wordt, gevolgd door een Jungiaanse analyse. 2004. ISBN 90-808586-2-5

'*De Soefimeditatie van het hart*'.

"De meditatie van het hart" is een oefening die de *mind* en de emoties onderdompelt in de oceaan van de liefde. 2004, ISBN 90-808586-1-7, te bestellen per email: terezstolze@hetnet.nl

Niet gepubliceerde vertalingen van Llewellyn Vaughan-Lee vertaald door Teréz Stolze:

.. *Het Pad van Liefde gaan*. Vertaling van *Traveling the Path of Love*. Inverness. Californië: The Golden Sufi Center, 1995.

.. *Eenheid, Werken met het geheim van Eenheid*. Vertaling van *Working with Oneness*. Inverness. Californië: The Golden Sufi Center, 2002.

.. *Het Licht van Eenheid*. Vertaling van *Light of Oneness*. Californië: The Golden Sufi Center, 2003.

.. *Spirituele Macht, hoe zij werkt*. Vertaling van *Spiritual Power, how it works*. Inverness. Californië: The Golden Sufi Center, 2005.

.. *Liefde is een Vuur*. Vertaling van *Love is a Fire*. Inverness. Californië: The Golden Sufi Center, 2000.

- *De Wereld wakker maken*. Vertaling van *Awakening the World*. Inverness, California: The Golden Sufi Center, 2006.

- *De Alchemie van het Licht. Werken met de oerenergieën van het leven*. Vertaling van *Alchemy of Light. Working with the primordial energies of life*. Inverness, California: The Golden Sufi Center, 2007.

Boeken zijn te downloaden bij www.goldensufi.org

Niet gepubliceerde vertaling *De Onbekende Zij*. (Oorspronkelijke titel: *The Unknown She*.) van Hilary Hart, uitgegeven door The Golden Sufi Center, Inverness, Californië, 2003. bestellen via terezstolze@hetnet.nl of downloaden.